

INTRUSISMO LABORAL

Ètica i legislació. Gestió empresarial

Laura Di Filippo
Elisabet Escrich
Isabel Frías
Elionor Girbau

ÍNDICE

Introducción	Pág. 4
Legislació	Pág. 5
Código deontológico	Pág. 8
Casos sobre intrusismo laboral	Pág. 47
Artículos de prensa	Pág. 63
Encuestas y resultados	Pág. 69
Resumen y conclusiones	Pág. 90
Bibliografía	Pág. 95

INTRODUCCIÓN

No es extraño oír hablar hoy en día de profesionales de dudosa legalidad que actúan sin licencia para ejercer, de profesionales no colegiados cuando dicha colegiación es obligatoria, incluso de personas que trabajan en ámbitos en los que no tienen la formación adecuada.

Todos habremos formado una opinión hacia dichos individuos pero en más de una ocasión habremos obviado que detrás de estas actuaciones hay una violación de la ley, una infracción conocida como intrusismo laboral.

El intrusismo laboral se puede definir académicamente, según la Real Academia Española, como:

Ejercicio de actividades profesionales por persona no autorizada para ello. Puede constituir delito.

También encontramos una definición legal. Según la *Ley 7/2006, de 31 de mayo, del ejercicio de profesiones tituladas y de los colegios profesionales*, es:

“La realización de actuaciones profesionales sin el cumplimiento de los requisitos establecidos legalmente para el ejercicio de la profesión, y es actuación profesional irregular la que vulnera las normas deontológicas, se ejerce sin la debida diligencia profesional o incurre en competencia desleal.”

De esta manera, podemos concluir que el intrusismo laboral es toda acción profesional realizada por una persona no cualificada legalmente para ello.

En la profesión veterinaria es frecuente el intrusismo laboral especialmente en algunos sectores e incluso este se lleva a cabo muchas veces sin que los veterinarios sean conscientes de lo cerca que se encuentran estas actividades ilegales.

Así, con este trabajo, intentaremos averiguar qué sectores y qué actuaciones se ven más afectadas por dicho incumplimiento de la ley.

LEGISLACIÓN

El delito de intrusismo está incriminado en el **art. 403** del Código Penal:

CAPÍTULO V

De la usurpación de funciones públicas y del intrusismo

Artículo 403

El que ejerciere actos propios de una profesión sin poseer el correspondiente título académico expedido o reconocido en España de acuerdo con la legislación vigente, incurrirá en la pena de multa de seis a doce meses. Si la actividad profesional desarrollada exigiere un título oficial que acredite la capacitación necesaria y habilite legalmente para su ejercicio, y no se estuviere en posesión de dicho título, se impondrá la pena de multa de tres a cinco meses.

Si el culpable, además, se atribuyese públicamente la cualidad de profesional amparada por el título referido, se le impondrá la pena de prisión de seis meses a dos años.

Como explica la ley, quien ejerza acciones propias de una profesión sin tener la titulación legal necesaria para ello, comete un delito de intrusismo, penado con multa de duración variable.

No es necesario otorgarse públicamente la condición de la profesión concreta, sino que es suficiente realizar actuaciones propias de una profesión para las que no se dispone de título; pero el delito se agrava con pena de cárcel en el caso de atribuirse públicamente esa profesión.

Esta ley es general para cualquier profesión, incluida la veterinaria.

A nivel nacional, el “**Código Deontológico de la Profesión Veterinaria**” marca unas pautas sobre las normas deontológicas específicas de la profesión veterinaria y en este documento encontramos varias referencias al tema del intrusismo. Principalmente se enfatiza la responsabilidad del veterinario en frente al intrusismo, ya que debe evitarlo y denunciarlo si es testigo de ello, favorecer la colaboración entre los colegiados e impedir la competencia desleal.

En la exposición de motivos del código ya queda reflejado el papel ético del Colegio y del veterinario:

*“Entre tales funciones merecen especial atención las de ordenar la actividad profesional de los veterinarios, velando por la ética y dignidad de la profesión y por el respeto que se merecen los derechos de los particulares, ejerciendo la facultad disciplinaria dentro del ámbito de sus competencias; **adoptar las medidas conducentes a evitar el intrusismo profesional, procurar la armonía y colaboración entre los colegiados, impidiendo la competencia desleal entre ellos;** y cumplir y hacer cumplir a los colegiados, las leyes generales y especiales y los Estatutos de la profesión así como los reglamentos de régimen interno, incluyendo las normas y decisiones adoptadas por los órganos colegiales, en materia de su competencia.”*

En el cuerpo del código, podemos encontrar varios artículos que mencionan el intrusismo, expuestos a continuación:

Capítulo II - PRINCIPIOS DEONTOLÓGICOS GENERALES. ESPECIAL REFERENCIA AL SECRETO PROFESIONAL.

Artículo 6

4. El veterinario tendrá prohibido fomentar, facilitar, amparar o encubrir el intrusismo profesional. Estará obligado, por el contrario, a impedirle y denunciarlo, incluidas las instalaciones ilegales

Capítulo IV - RELACIONES CON LA ORGANIZACIÓN COLEGIAL VETERINARIA.

Artículo 13

2. El veterinario está obligado a denunciar al Colegio Oficial todo acto de intrusismo que llegue a su conocimiento, así como los casos de ejercicio ilegal, tanto por no ser colegiado como por hallarse suspendido o inhabilitado en el ejercicio profesional el denunciado

Capítulo VIII - RELACIONES DE LOS VETERINARIOS ENTRE SI Y CON OTROS PROFESIONALES SANITARIOS.

Artículo 25

1. Los veterinarios deberán comunicar al Colegio, los casos constatados de impericia, negligencia, incorrecta conducta profesional, comisiones ilegales, especulación, así como los casos de intrusismo profesional de los que sean conocedores.

A parte del intrusismo, en estos párrafos se habla de ejercicio ilegal, cuando alguien está ejerciendo sin estar colegiado o estando bajo suspensión o inhabilitación del ejercicio profesional.

Finalmente, a nivel autonómico la normativa de referencia para los veterinarios la encontramos en el documento “**Normes Deontològiques Comuns a la Profesió Veterinària Catalana**”, aprobada por el Consejo de Colegios Veterinarios de Cataluña en el 2002. Este documento se limita exclusivamente al territorio de Cataluña, sin perjudicar normativa autonómica catalana, de la normativa estatal básica ni la normativa comunitaria. Además no son substitutivas del Código nacional nombrado anteriormente, si no que se mantendrá la colaboración con el Consejo General de Colegios Veterinarios de España para garantizar los intereses de la profesión.

Hemos decidido adjuntar de forma completa el texto de estas normas, ya que viviendo y ejerciendo en Cataluña es el principal texto al cual referenciamos.

Las normas recalcan lo mismo que el código deontológico español sobre el intrusismo, es decir que un veterinario “No podrá fomentar, facilitar, emparar ni encubrir el intrusismo profesional. Tiene el derecho y la obligación de denunciarlo y impedirlo” (Art. 4.2.11). Como dato diferencial respecto a las nacionales, en estas normas se especifica la calificación como infracción grave de “la participación, el favorecimiento, la colaboración y la connivencia en actos de intrusismo” (Art. 94.22).

A nivel europeo no hemos encontrado normativa sobre el intrusismo laboral.

CÓDIGO DEONTOLÓGICO

“NORMES DEONTOLÒGIQUES COMUNS A LA PROFESSIONI VETERINARIA CATALANA”.

ÍNDEX:

CAPÍTOL I : DISPOSICIONS GENERALS.

- Art. 1.- Normativa aplicable.
- Art. 2.- Àmbit d'aplicació.
- Art. 3.- Àmbit d'actuació dels veterinaris.
- Art. 4.- Drets i obligacions dels veterinaris. Principis de llibertat, independència i lliure competència.
- Art. 5.- Llengua pròpia i llengües oficials.

CAPÍTOL II : L'ACCES A L'EXERCICI DE LA COL·LEGIACIÓ.

- Art. 6.- Obligatorietat de la col·legiació.
- Art. 7.- Requisits de la col·legiació.
- Art. 8.- Incapacitat per exercir la professió veterinària.
- Art. 9.- Incompatibilitat per exercir la professió veterinària.
- Art. 10.- Resolució de les sol·licituds d'incorporació.
- Art. 11.- Pèrdua de la condició de col·legiat.
- Art. 12.- Suspensió o inhabilitació de l'exercici professional.
- Art. 13.- Comunicació de dades personals, domicili i adreces a efectes de notificacions.
- Art. 14.- Assegurança de responsabilitat professional.

CAPÍTOL III : LES PRÀCTIQUES D'APRENENTATGE A CONSULTES, CLÍNQUES, HOSPITALS O A D'ALTRES CENTRES VETERINARIS.

- Art. 15.- Definició de les pràctiques d'aprenentatge i règim aplicable.
- Art. 16.- Requisits per ser tutor i veterinari en pràctiques.
- Art. 17.- Drets i obligacions del tutor.
- Art. 18.- Drets i obligacions del veterinari en pràctiques.
- Art. 19.- Causes d'extinció de les pràctiques d'aprenentatge.
- Art. 20.- Organització i control col·legial de les pràctiques d'aprenentatge.
- Art. 21.- Mesures incentivadores.

CAPÍTOL IV : LES RELACIONS ENTRE ELS VETERINARIS I ELS CLIENTS.

- Art. 22.- Llibertat i independència del veterinari.
- Art. 23.- Lliure elecció del veterinari.
- Art. 24.- Informació al client.
- Art. 25.- Dret del veterinari d'acceptar o rebutjar l'encàrrec.
- Art. 26.- Autoritzacions per intervencions quirúrgiques i d'eutanàsies.

CAPÍTOL V : LES RELACIONS ENTRE VETERINARIS.

- Art. 27.- Principi de lliure competència.
- Art. 28.- Obligacions del veterinari envers els altres veterinaris.
- Art. 29.- Reclamacions derivades de l'exercici de la professió.

CAPÍTOL VI : EL SECRET PROFESSIONAL.

- Art. 30.- Naturalesa de dret i deure.
- Art. 31.- Àmbit objectiu, subjectiu i temporal.
- Art. 32.- Aixecament.
- Art. 33.- Protecció del Col·legi.

CAPÍTOL VII : LA PUBLICITAT.

- Art. 34.- Normativa aplicable.
- Art. 35.- Licitud de la publicitat.
- Art. 36.- Publicitat il·lícita.
- Art. 37.- Utilització de logotips i/o eslògans institucionals.
- Art. 38.- Control de la publicitat dels veterinaris.
- Art. 39.- Consulta facultativa sobre la licitud de la publicitat.
- Art. 40.- Requeriment de cessació de publicitat il·lícita.
- Art. 41.- Publicitat institucional.

CAPÍTOL VIII : ELS HONORARIS.

- Art. 42.- Dret del veterinari als honoraris.
- Art. 43.- Llibertat en la fixació d' honoraris.
- Art. 44.- Pressupost.
- Art. 45.- Provisió de fons.
- Art. 46.- Factura d' honoraris.
- Art. 47.- Les normes col·legials d'honoraris.

CAPÍTOL IX : LES SOCIETATS PROFESSIONALS DE VETERINARIS.

- Art. 48.- Exercici individual i col·lectiu.
- Art. 49.- Exercici individual.
- Art. 50.- Exercici col·lectiu.
- Art. 51.- Normativa aplicable.
- Art. 52.- Àmbit d'aplicació.
- Art. 53.- Llibertat de constitució i d'elecció de forma societària.
- Art. 54.- Objecte social.
- Art. 55.- Denominació social.
- Art. 56.- Socis i administradors.
- Art. 57.- Exercici i imputació de l'activitat.
- Art. 58.- Responsabilitat.
- Art. 59.- Forma del contracte.
- Art. 60.- Inscripció al Registre col·legial.

CAPÍTOL X : EXERCICI DE LA PROFESSIÓ PER COMPTE ALIENA.

- Art. 61.- Exercici per compte aliena.
- Art. 62.- Requisits per l'exercici per compte aliena.

CAPÍTOL XI : EXERCICI DE LA PROFESSIÓ PELS VETERINARIS LLIURES, ASSALARIATS O ASSESSORS QUE COMPATIBILITZEN LLUR EXERCICI AMB LA FUNCIÓ PÚBLICA.

- Art. 63.- Concepte.
- Art. 64.- Obligacions i compatibilitats.

- Art. 65.- Obligacions especials.
- Art. 66.- Delimitació de funcions.

CAPÍTOL XII : CANVI DE VETERINARI PER PART DEL CLIENT.

- Art. 67.- Dret del client a canviar de veterinarí.
- Art. 68.- Obligacions del nou veterinarí.
- Art. 69.- Obligació de l'antic veterinarí.
- Art. 70.- Efectes del canvi de veterinarí.

CAPÍTOL XIII : LA FORMACIÓ.

- Art. 71.- Etapes en la formació del veterinarí.
- Art. 72.- Formació continuada.
- Art. 73.- Formació especialitzada.
- Art. 74.- Promoció de l'accés dels nous col·legiats a la vida professional.
- Art. 75.- Competència dels Col·legis.
- Art. 76.- Competències del Consell.

CAPÍTOL XIV : FARMÀCIA VETERINÀRIA.

- Art. 77.- Legislació sobre productes farmacèutics.
- Art. 78.- Cessió de medicaments.
- Art. 79.- Medicaments d'ús veterinarí per consum humà.
- Art. 80.- Recepta veterinarí.

CAPÍTOL XV : DOCUMENTS COL·LEGIALS OFICIALS.

- Art. 81.- Elaboració i aprovació.
- Art. 82.- Obligacions dels veterinaris en l'expedició de certificacions i d'altres documents.
- Art. 83.- Falsedat o inexactitud.

CAPÍTOL XVI : DE LES PUBLICACIONS CIENTÍFIQUES.

- Art. 84.- Elaboració i difusió de publicacions.
- Art. 85.- Autoria de les publicacions.

CAPÍTOL XVII : LA INVESTIGACIÓ.

- Art. 86.- Normes de la investigació.

CAPÍTOL XVIII : LA PERITACIÓ.

- Art. 87.- Elaboració.
- Art. 88.- Regulació.

CAPÍTOL XIX : RESPONSABILITAT DISCIPLINÀRIA.

- Art. 89.- Responsabilitat disciplinària dels veterinaris.
- Art. 90.- Potestat disciplinària dels Col·legis i del Consell.
- Art. 91.- Òrgans competents per a l'exercici de la potestat disciplinària.
- Art. 92.- Principi de tipicitat.
- Art. 93.- Infraccions molt greus.
- Art. 94.- Infraccions greus.
- Art. 95.- Infraccions lleus.
- Art. 96.- De les sancions disciplinàries.

- Art. 97.- Dels criteris per a la seva imposició.
- Art. 98.- Causes d'extinció de la responsabilitat disciplinària.
- Art. 99.- Prescripció.
- Art. 100.- Rehabilitació per caducitat de l'anotació.
- Art. 101.- Rehabilitació de la sanció d'expulsió.
- Art. 102.- Àmbit d'aplicació del procediment disciplinari.
- Art. 103.- Concurrència de sancions i independència dels procediments.
- Art. 104.- Mesures de caràcter provisional.
- Art. 105.- Tramitació del procediment.
- Art 106.- Notificacions.
- Art. 107.- Ampliacions i pròrrogues de terminis.
- Art. 108.- Drets dels col·legiats en el procediment disciplinari.
- Art. 109.- Formes d'iniciació del procediment.
- Art. 110.- De les denúncies.
- Art. 111.- Actuacions o diligències prèvies.
- Art. 112.- Els acords d'iniciació del procediment de les actuacions.
- Art. 113.- Instrucció i plec de càrrecs.
- Art. 114.- Reconeixement de l'infractor.
- Art. 115.- Mitjans i pràctica de la prova.
- Art. 116.- Proposta de resolució.
- Art. 117.- Tràmit d'audiència i elevació de la proposta de resolució.
- Art. 118.- Formes de finalització de l'expedient disciplinari.
- Art. 119.- Resolució del procediment.
- Art. 120.- Caducitat del procediment.
- Art. 121.- Execució i suspensió de les sancions disciplinàries.
- Art. 122.- Publicitat i efectes de les sancions disciplinàries.
- Art. 123.- Iniciació del procediment abreujat.
- Art. 124.- Instrucció del procediment abreujat.
- Art. 125.- Resolució del procediment abreujat.
- Art. 126.- Objecte dels recursos.
- Art. 127.- Actes que posen fi a la via administrativa.
- Art. 128.- Motius d'impugnació.
- Art. 129.- Interposició dels recursos.
- Art. 130.- Audiència de les persones interessades.
- Art. 131.- Resolució dels recursos.

Disposició addicional.

Disposició transitòria.

Disposició derogatòria.

Disposició final.

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1.- Normativa aplicable.

1.1. L'exercici de la professió veterinària a Catalunya es regirà per les presents Normes

Deontològiques Comuns a la Profesió Veterinària, sens perjudici de l'aplicació, quan correspongui, de la normativa autonòmica catalana, de la normativa estatal bàsica i de la normativa comunitària.

1.2.- L'organització del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya i de cadascun d'aquests Col·legis es regirà, respectivament, per la normativa del Consell i per la normativa del corresponent Col·legi, sens perjudici de l'aplicació, quan correspongui, de la normativa autonòmica catalana, de la normativa estatal bàsica i de la normativa comunitària.

Article 2.- Àmbit d'aplicació.

Les presents Normes Deontològiques s'aplicaran als veterinaris que, de forma habitual o ocasional, exerceixin la profesió veterinària a Catalunya, estiguin o no incorporats a qualsevol dels Col·legis de Veterinaris catalans.

Article 3.- Àmbit d'actuació dels veterinaris.

3.1.- Els veterinaris estan habilitats per exercir una o varies de les activitats professionals següents:

- El coneixement i pràctica de les bases, tècniques i coneixements biològics i tècnics en les que es fonamenta la producció, manteniment i explotació dels animals domèstics i de renda, així com la sanitat i la nutrició animal.
- La medicina dels animals i les seves relacions amb la salut humana, així com tota activitat relacionada amb la vida dels animals.
- L'obtenció, la industrialització, la tipificació i venda del productes animals i vegetals, amb les seves implicacions sanitàries, tecnològiques i econòmiques, així com de les indústries i processos.
- La docència i la investigació biològiques, biomèdiques, i en matèria de protecció de la salut.
- La intervenció en salut pública i en la protecció i el manteniment de la flora i fauna i dels ecosistemes naturals.

3.2.- En desenvolupament de l'anterior apartat, i a títol merament enunciatiu i no limitatiu, cal entendre que els veterinaris estan habilitats per a l'actuació professional en els següents àmbits:

- Protecció i assistència clínica als animals.
- Vigilància veterinària i sanitària respecte dels productes d'origen animal i vegetal pel consum humà i animal pel que fa a les fases de producció i transformació, dels processos de conservació i de la seva circulació i comercialització.
- Planificació, organització i direcció tècnica i sanitària d'explotacions agropecuàries.
- Formulació d'opinions tècniques sobre afers de l'àmbit de les disciplines que son competència dels veterinaris, o d'altres àrees científiques on posseeixi coneixements especialitzats legalment reconeguts.
- Qualsevol altres actuacions que, atenent a les circumstàncies, pugin ser realitzades per persones amb formació científica, tècnica i professional especialitzada en l'àmbit de les ciències veterinàries, com investigació científica, docència i d'altres.
- La direcció o participació en programes promoguts per Administracions Públiques o Entitats Privades dirigits a la salut pública, la conservació del medi ambient, la protecció dels consumidors, la higiene alimentària, la producció animal i el desenvolupament ramader.

En general els veterinaris estan capacitats per actuar en el camp de la medicina i producció animal de les espècies domèstiques i de renda, incloses les silvestres, i en el camp de la higiene i tecnologia dels aliments, en particular en els aliments d'origen animal i en els vegetals de tradicional competència veterinària.

3.3.- L'habilitació dels veterinaris per a la seva actuació professional, segons ha estat descrita en els apartats anteriors, s'entén sempre d'acord amb la normativa vigent i les prohibicions i limitacions legals que es prevegin a cada moment.

3.4.- La professió podrà exercir-se en les següents formes:

3.4.1.- Com a professional lliure.

3.4.2.- Com a professional assalariat o vinculat a entitats públiques o privades.

Article 4.- Drets i obligacions dels veterinaris. Principis de llibertat, independència i lliure competència.

4.1. Els veterinaris tenen els següents drets bàsics:

4.1.1.- Exercir lliurement la seva activitat en el respecte i consideració envers a d'altres companys i a la societat, amb les limitacions que estableixin les presents Normes Deontològiques Comuns i la legislació vigent.

4.1.2.- Exercir la professió basada en el coneixement científic. El manteniment i l'actualització d'aquest coneixement és un dret.

4.1.3.- Guardar el secret professional en quantes informacions confidencials arribin al seu coneixement per raó de qualsevol de les modalitats d'actuació professional, en el marc de la legislació vigent.

4.1.4.- Disposar de plena llibertat professional i gaudir de les condicions tècniques i morals que li permetin poder exercir la seva activitat professional.

4.1.5.- Ser tractat amb el degut respecte i consideració en la realització de la seva activitat professional.

4.1.6.- Participar en les activitats col·legials que es realitzin.

4.2.- Els veterinaris tenen els següents deures i obligacions bàsics:

4.2.1.- Complir escrupolosament, en la seva activitat professional, amb els deures imposats en cada moment per les lleis i reglaments, els estatuts, reglaments, acords i resolucions del seu Col·legi Veterinari i del Consell, així com els que estableixen aquestes normes. Així mateix també està obligat al compliment de les normes reguladores de les activitats professionals que s'exerceixen en virtut de convenis subscrits entre el Col·legi i/o Consell i qualsevol administració pública.

4.2.2.- Exercir la seva professió amb respecte a la comunitat, el Col·legi i Consell, els demandants dels seus serveis, i els altres companys.

4.2.3.- Respectar el dret de tota persona a elegir lliurement el seu veterinari, a excepció dels casos que ho estableixi la llei i/o autoritat competent.

4.2.4.- Exercir la seva activitat en condicions que no comprometin la qualitat de les atencions i dels actes professionals.

4.2.5.- Declarar només les competències i mèrits que tingui o estigui en possessió, així com no emparar-se en títols falsos o que es prestin a confusió.

4.2.6.- Abstenir-se de realitzar actuacions per a les quals no estigui capacitada o no disposi dels mitjans per tal de portar a terme les actuacions necessàries. En aquest cas, informarà al client o entitat que li demani la prestació dels seus serveis que se li faciliti la millor solució, recurrent, en el seu cas, a un altre company competent en la matèria.

4.2.7.- Procurar la major eficàcia en l'exercici de la seva activitat.

4.2.8.- No col·laborar amb empreses industrials, comercials o de qualsevol altre tipus, que puguin limitar la seva independència professional.

4.2.9.- No podrà immiscir-se en l'actuació professional que es presti per un altre veterinari a un client, excepte en casos d'urgència degudament justificats, a petició motivada del client o per imperatiu legal.

4.2.10.- No podrà exercir, de forma exclusiva o al mateix temps que la seva professió, qualsevol altra activitat en la que els interessos entrin en conflicte amb els seus drets i deures deontològics.

4.2.11.- No podrà fomentar, facilitar, emparar ni encobrir l'intrusisme professional. Té el deure i l'obligació de denunciar-ho i impedir-ho.

4.2.12.- Negar-se a realitzar prestacions professionals contra els preceptes d'aquestes normes. També té l'obligació d'informar de les mateixes al Col·legi Veterinari i/o Consell.

4.2.13.- Guardar el secret professional.

4.2.14.- Abstenir-se de realitzar tot acte que suposi una desconsideració envers als companys o cap a la professió veterinària.

4.2.15.- Prestar ajut a la sol·licitud de la mateixa per un altre company, sempre que aquesta sigui justificada i no s'aparti dels preceptes de les presents normes.

4.2.16.- Mantenir permanentment actualitzats els seus coneixements científics i tècnics en l'exercici de la seva professió, en la mesura del possible.

4.2.17.- Utilitzar el formularis i documents oficials establerts pels Col·legis i el Consell. En aquest cas els complimentarà de la forma més detallada i exacta possible, evitant la falsedat, inexactitud i menció de fets no constats personalment o documental.

4.2.18.- No obtenir avantatges professionals des d'un lloc o càrrec administratiu.

4.3.- En cas que en el seu exercici professional el veterinar constati que els seus drets es veuen vulnerats, haurà de posar-ho en coneixement dels Col·legis Veterinaris i/o del Consell, els quals realitzaran les corresponents actuacions per tal de garantir els abans esmentats drets. Els Col·legis Veterinaris i el Consell dispensaran la protecció que requereixi l'exercici de la pràctica de l'activitat professional veterinària.

4.4.- En el seu exercici professional els veterinaris compliran les Normes Deontològiques aplicables i actuaran sota els principis de llibertat i independència, com també sota el principi de lliure competència amb altres veterinaris i professionals.

Article 5.- Llengua pròpia i llengües oficials.

5.1.- El català és la llengua pròpia dels Col·legis de Veterinaris de Catalunya i del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya i, per tant, és la llengua d'ús normal i ordinari. A més, el català es la llengua oficial d'aquestes corporacions, com també ho és el castellà.

5.2.- Els Col·legis i el Consell impulsaran la normalització de l'ús del català. En concret, aquestes Corporacions promouran l'edició en català de la seva normativa i de qualsevol altre material relacionat amb la professió veterinària.

CAPÍTOL II

L'ACCÉS A L'EXERCICI DE LA PROFESSION VETERINARIA

Article 6.- Obligatorietat de la col·legiació.

6.1.- És un requisit indispensable per a l'exercici de la professió veterinària estar incorporat al corresponent Col·legi de Veterinaris.

6.2.- La incorporació a un sol Col·legi, que serà el del domicili professional únic o principal del veterinar, serà suficient per poder exercir a tot el territori català, sens perjudici dels requisits que el Consell pugui establir en matèria de comunicacions fora de l'àmbit territorial de col·legiació.

6.3. Els veterinaris hauran de consignar en totes les seves actuacions el seu nom i cognoms, el número de col·legiat precedit de la lletra corresponent al seu Col·legi i el Col·legi Veterinari d'adscripció.

Article 7.- Requisits de la col·legiació.

7.1.- Per a la incorporació a un Col·legi de Veterinaris de Catalunya s'hauran d'acreditar com a mínim les següents condicions:

- a) Tenir la nacionalitat d'alguns dels Estats membres de la Unió Europea, sempre que es compleixin els requisits exigits a aquests efectes per la normativa vigent. Els nacionals de països no comunitaris, amb la finalitat d'exercir com a veterinaris en la pràctica privada, podran col·legiar-se, sempre i quan acreditin documentalment l'equivalència del títol de veterinària del seu país amb el de l'Estat espanyol o, en el seu defecte, l'homologació del seu títol per part del Ministeri corresponent.
- b) Ser major d'edat.
- c) Posseir el títol de llicenciat en Veterinària.
- d) No estar incurs en causa d'incapacitat.
- e) No estar incurs en causa d'incompatibilitat per exercir a professió veterinària.
- f) No tenir antecedents penals que inhabilitin per exercir la professió veterinària.
- g) Satisfer la corresponent quota d'ingrés i les que estableixi el Col·legi corresponent.

7.2.- En cas de reincorporació d'un antic col·legiat que per qualsevol motiu hagués perdut la condició de tal, s'hauran d'acreditar les condicions descrites a l'apartat anterior en el moment de la seva reincorporació.

7.3.- A més s'hauran de complir els requisits que estableixin de manera més extensa els Estatuts del Col·legi Veterinari català corresponent.

Article 8.- Incapacitat per exercir la professió veterinària.

8.1.- Són circumstàncies determinants de la incapacitat per exercir la professió de veterinari: Les sancions disciplinàries fermes que comportin la suspensió de l'exercici professional o l'expulsió del Col·legi de Veterinaris corresponent.

- a) La incapacitat declarada judicialment.
- b) La inhabilitació o suspensió expressa per exercir en virtut de resolució judicial o corporativa ferma.
- c) Els impediments que, per la seva naturalesa o intensitat, impossibilitin el compliment de les tasques i funcions de veterinari.

8.2.- Les incapacitats desapareixeran quan cessin les circumstàncies que les hagin motivat o s'hagi extingit la responsabilitat disciplinària.

Article 9.- Incompatibilitat per exercir la professió veterinària.

9.1.- L'exercici de a professió veterinària és incompatible:

- a) Amb les funcions i càrrecs públics de l'Estat i de qualsevol de les Administracions públiques, siguin estatals, autonòmiques, locals o institucionals, quan la seva normativa reguladora estableixi expressament aquesta incompatibilitat.
- b) Amb l'exercici de les professions en relació a les quals la legislació estableixi expressament aquesta incompatibilitat.

9.2.- Amb caràcter general, l'exercici de la professió veterinària és incompatible amb l'exercici d'una altra professió o activitat que:

- a) Pugui estar en contradicció amb les obligacions d'aquestes Normes Deontològiques Comuns, o
- b) Pugui produir un conflicte d'interessos amb altres veterinaris, de manera que proporcioni al qui l'exerceix mitjans de competència deslleial respecte dels altres.

9.3.- El veterinari a qui afecti alguna de les causes d'incompatibilitat haurà de comunicar-ho al Col·legi i cessar immediatament la situació d'incompatibilitat.

Article 10.- Resolució de les sol·licituds d'incorporació.

10.1.- La Junta de Govern del Col·legi, dintre del termini màxim de dos mesos, haurà de prendre i comunicar l'acord d'incorporació, o bé la seva denegació. S'entendrà admesa la sol·licitud en el cas que transcorri aquest termini sense que recaigui resolució.

10.2.- El Degà o persona delegada per ell podrà, en casos d'urgència, acordar la incorporació amb caràcter provisional, sens perjudici de sotmetre-ho a la Junta amb posterioritat.

10.3.- En tot cas, no es podrà denegar la incorporació als professionals que reuneixin el requisits exigits en aquestes Normes Deontològiques Comuns.

10.4.- Els veterinaris col·legiats disposaran d'un document identificatiu o carnet col·legial realitzat pel Consell/Col·legis, amb la finalitat de poder acreditar en tot moment la seva condició de col·legiat.

10.5.- Els nous veterinaris que s'incorporin se'ls facilitarà per part del Col·legi al qual s'hagin inscrits còpia de les disposicions i reglaments que regulen el seu Col·legi i el Consell.

Article 11.- Pèrdua de la condició de col·legiat.

11.1.- La condició de col·legiat es perdrà per les següents causes:

a) Defunció.

b) Declaració judicial d'incapacitat.

c) Expulsió com a conseqüència del compliment d'una sanció disciplinària ferma que la comporti.

d) Condemna ferma que comporti la inhabilitació per exercir la professió de veterinaris.

e) Baixa voluntària comunicada per escrit.

f) Baixa forçosa per incompliment de l'obligació de pagament de les quotes ordinàries o extraordinàries i de les restants càrregues col·legials.

11.2.- La pèrdua de la condició de col·legiat no alliberarà del compliment de les obligacions econòmiques vençudes, les quals es podran exigir als interessats o als seus hereus.

11.3.- En relació a la baixa forçosa per incompliment de les obligacions econòmiques, la seva efectivitat estarà condicionada a la prèvia instrucció d'un expedient sumari, que comportarà un requeriment escrit a l'afectat, perquè, dintre del termini que es fixi, es posi al corrent dels descoberts.

Passat el termini sense compliment, es prendrà l'acord de baixa, que haurà de notificar-se de forma expressa a l'interessat. El veterinaris podrà rehabilitar els seus drets pagant el deute, els seus interessos al tipus legal i la quantitat que correspongui satisfer en concepte de reincorporació.

Article 12.- Suspensió o inhabilitació de l'exercici professional.

12.1.- La suspensió o la inhabilitació per a l'exercici professional no comprèn la pèrdua de la condició de col·legiat, sinó que la persona afectada continuarà pertanyent al Col·legi, amb la limitació de drets que la causa o acord de suspensió o d'inhabilitació hagin produït.

12.2.- La suspensió o la inhabilitació s'hauran de comunicar al Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya i al "Consejo General de Colegios Veterinarios de España". El Consell portarà un registre de les sancions que comportin la suspensió o la inhabilitació.

Article 13.- Comunicació de dades personals, domicili i adreces a efectes de notificacions.

13.1.- Els veterinaris hauran de comunicar al Col·legi corresponent el seu domicili habitual, d'altres adreces, el/s lloc/s de l'exercici professional i les seves adreces de correu electrònic per a notificacions a tots els efectes col·legials.

13.2.- Així mateix qualsevol canvi de les seves dades personals o adreces, perquè produeixi efectes, haurà de ser comunicat expressament per un mètode fefaent.

13.3.- Els Col·legis i el Consell, en els seus respectius àmbits, portaran un registre de tots els col·legiats.

Article 14.- Assegurança de responsabilitat professional.

14.1.- Els veterinaris hauran de disposar d'una assegurança de responsabilitat professional que cobreixi de forma adequada els riscos que assumeixen en l'exercici de la professió.

14.2.- Els Col·legis hauran de contractar una assegurança col·lectiva de responsabilitat professional que cobreixi en una quantitat mínima els riscos que assumeixen els veterinaris incorporats al respectiu Col·legi, sens perjudici que aquests puguin individualment ampliar la cobertura d'aquesta assegurança col·lectiva mitjançant la contractació d'una assegurança individual complementària.

CAPÍTOL III

PRÀCTIQUES D'APRENENTATGE A CONSULTES, CLÍNiques, HOSPITALS O A D'ALTRES CENTRES VETERINARIS.

Article 15.- Definició de les pràctiques i règim aplicable.

15.1.- Les pràctiques d'aprenentatge son un contracte d'arrendament de serveis en virtut del qual un veterinari amb experiència, anomenat tutor, encarrega a un altre veterinari sense experiència, anomenat veterinari en pràctiques, la realització, sota la seva direcció i supervisió, d'activitats pròpies de l'exercici de la professió veterinària, a canvi de satisfer-li una remuneració mixta, en part en espècie, consistent en l'aprenentatge pràctic de la professió o en l'adquisició d'una determinada especialització, i en part dinerària, consistent en una retribució acordada, la qual haurà de ser digna i atendre tant el temps esmerçat pel veterinari en pràctiques, com les activitats que hagi desenvolupat.

15.2.- Els tutors i veterinaris en pràctiques que decideixin vincular-se mitjançant un contracte de pràctiques estaran subjectes al règim establert en el present Capítol, sens perjudici de la vigència de l'autonomia de la voluntat de les parts en tot allò no regulat.

15.3.- Els veterinaris en pràctiques no podran ser tinguts en compte per a comptabilitzar i justificar el nombre mínim de veterinaris exigits a un centre veterinari pels reglaments per a l'exercici de la clínica de petits animals. Tampoc podran realitzar activitats per al tutor que suposin exercir la pràctica veterinària sense la supervisió directa d'aquest últim i, en concret, no podran fer urgències sense que també estigui físicament present el seu tutor.

Article 16.- Requisits per ser tutor i veterinari en pràctiques.

16.1.- El tutor haurà de ser un veterinari amb un mínim de set anys d'experiència en l'exercici de la professió. Excepcionalment, podrà ser tutor aquell veterinari amb menys de set anys d'experiència, sempre que ho aprovi el Col·legi corresponent. En el cas que les pràctiques hagin de tenir algun efecte acadèmic, el tutor haurà d'obtenir l'autorització de la Universitat i del Col·legi provincial.

16.2.- El veterinari en pràctiques haurà de ser un veterinari amb un màxim de cinc anys des de la seva col·legiació com a exercent. El tutor només podrà contractar un veterinari en pràctiques per any.

Excepcionalment, el tutor podrà contractar més d'un veterinari en pràctiques per any, sempre que ho aprovi el Col·legi corresponent. El contracte de pràctiques tindrà una durada màxima de tres anys i haurà de portar el vist-i-plau del Col·legi provincial.

Article 17.- Drets i obligacions del tutor.

17.1.- El tutor gaudeix dels següents drets:

- a) Encarregar al veterinari en pràctiques la realització d'activitats pròpies de veterinari.
- b) Percebre del client la remuneració corresponent a l'activitat desenvolupada pel veterinari en pràctiques sota la seva supervisió i direcció.

17.2.- El tutor haurà de complir les següents obligacions:

- a) Dirigir i supervisar l'activitat del veterinari en pràctiques, impartint-li les corresponents instruccions i explicacions, sense que pugui destinar-lo a tasques auxiliars impròpies de la professió.

- b) Proporcionar al veterinari en pràctiques una formació pràctica de la professió, segons la disponibilitat del tutor.
- c) Satisfer puntualment al veterinari en pràctiques la remuneració pactada, prèvia presentació de la corresponent factura.
- d) No exigir al veterinari en pràctiques cap tipus de remuneració a canvi de la les pràctiques d'aprenentatge.

Article 18.- Drets i obligacions del veterinari en pràctiques.

18.1.- El veterinari en pràctiques gaudeix dels següents drets:

- a) Obtenir la direcció i supervisió del tutor en relació a les activitats que realitzi.
- b) Rebre una formació pràctica de la professió, segons la disponibilitat del tutor, sens perjudici de la formació que el veterinari en pràctiques pugui rebre de les Corporacions i Institucions adients.
- c) Percebre puntualment del tutor la remuneració pactada.
- d) Assistir a les entrevistes del tutor amb clients, si el client no s'hi oposa, com també a les intervencions i altres actuacions clíniques que realitzi el tutor.
- e) Utilitzar les infraestructures del Centre Veterinari (Consultori, Clínica o Hospital) del tutor per als seus propis assumptes, sempre que compti amb el consentiment exprés del tutor, i respectant en tot cas l'organització interna i la preferència de les tasques pròpies de les pràctiques d'aprenentatge.

18.2.- El veterinari en pràctiques haurà de complir les següents obligacions:

- a) Realitzar l'activitat pròpia de veterinari que li encomani el tutor.
- b) Subjectar-se a la normativa professional aplicable als veterinaris.
- c) Abstenir-se de mantenir entrevistes individualment amb els clients del tutor, llevat que concurreixi el consentiment d'aquest últim.
- d) Respectar les instruccions i pautes fixades pel tutor, en la realització de les activitats encomanades per aquest.
- e) Respectar en la seva activitat les normes sobre la competència vigents en cada moment i en especial la clientela del centre veterinari on realitzi les practiques.

Article 19.- Causes d'extinció de les pràctiques d'aprenentatge.

19.1.- Les pràctiques d'aprenentatge s'extingiran per qualssevol de les següents causes:

- a) Finalització del termini pactat.
- b) Mutu acord de tutor i veterinari en pràctiques.
- c) Desistiment unilateral de qualsevol de les parts.
- d) Defunció del tutor o del veterinari en pràctiques.

19.2.- En cas d'extinció de les pràctiques d'aprenentatge abans de la finalització del termini pactat, el veterinari en pràctiques podrà iniciar unes altres pràctiques fins esgotar el límit màxim de dos anys, computant-se a aquests efectes la durada de les pràctiques d'aprenentatge extingides.

Article 20.- Organització i control col·legial de les pràctiques d'aprenentatge.

Els Col·legis de Veterinaris organitzaran les pràctiques d'aprenentatge d'acord amb els següents paràmetres:

- a) Cada Col·legi de Veterinaris portarà un Registre dels llicenciats en veterinària que vulguin realitzar pràctiques com a veterinaris, on constaran les dades curriculars que aquests hagin acreditat, i un Registre dels veterinaris que vulguin esdevenir tutors.
- b) Així mateix, cada Col·legi de Veterinaris portarà un Registre de pràctiques d'aprenentatge on s'inscriuran els contractes, fent constar la seva data d'inici, la presentació de les memòries indicades en el següent apartat, la seva finalització i la seva acreditació.

c) Dins els vint primers dies següents a la finalització de cada semestre natural, el veterinari en pràctiques presentarà al Col·legi una memòria, signada per ell i pel tutor, en la qual es descriuran de forma resumida les activitats que ha realitzat durant el darrer semestre. El tutor podrà fer constar en la memòria aquelles observacions i puntualitzacions que, per qualsevol motiu, consideri necessàries.

d) Els Col·legis controlaran el correcte desenvolupament de les pràctiques d'aprenentatge.

e) La finalització de les pràctiques s'haurà de comunicar al Col·legi, el qual l'haurà d'inscriure en el Registre de pràctiques d'aprenentatge.

f) Un cop finalitzades les pràctiques d'aprenentatge, i a la vista de les memòries del veterinari en pràctiques, el Col·legi de Veterinaris expedirà en el seu cas un certificat acreditatiu que el veterinari en pràctiques ha desenvolupat satisfactòriament l'aprenentatge pràctic de la professió de veterinari.

g) En cas que el tutor i el veterinari en pràctiques estiguessin col·legiats a diferents Col·legis, s'establirà un sistema de coordinació de les funcions dels respectius Col·legis en matèria de pràctiques d'aprenentatge.

Article 21.- Mesures incentivadores.

El Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya realitzarà les gestions oportunes davant les Administracions Públiques per tal d'incentivar la realització de les pràctiques d'aprenentatge.

CAPÍTOL IV

LES RELACIONS ENTRE ELS VETERINARIS I ELS CLIENTS

Article 22.- Llibertat i independència del veterinari.

22.1.- La independència ha d'orientar en tot moment l'actuació del veterinari i, per tant, aquest haurà de rebutjar qualsevol encàrrec que pugui comprometre-la.

22.2.- El veterinari té plena llibertat per decidir els tractaments que cal utilitzar sempre que hagin estat aprovats per la comunitat científica.

22.3.- El veterinari que mantingui una relació permanent amb el client, sigui o no de naturalesa laboral, gaudeix dels mateixos drets i obligacions que la resta de veterinaris, i la seva actuació es regeix igualment pels principis de llibertat i independència.

Article 23.- Lliure elecció del veterinari.

La lliure elecció del veterinari per part del client constitueix un principi fonamental en la relació de confiança entre el veterinari i el client. Per tant, el veterinari respectarà en tot moment la llibertat del client de demanar l'opinió d'altres veterinaris.

Article 24.- Informació al client.

24.1.- El client té dret a ser informat per el veterinari de les següents circumstàncies:

a) La col·legiació del propi veterinari i el número de col·legiat.

b) Els possibles resultats de la seva actuació, sense prometre'n cap que no depengui exclusivament de la mateixa.

c) El cost previsible de la seva actuació, incloent honoraris i despeses.

d) Les actuacions realitzades i els resultats que es vagin assolint.

24.2.- Al mateix temps, el veterinari té dret a reclamar al client tota la informació que resulti rellevant per a l'òptima consecució de l'encàrrec. El veterinari haurà de mantenir la confidencialitat de la informació que el client li subministra.

24.3.- En cap cas el veterinari podrà retenir informació o documentació del client a l'efecte de cobrar les quantitats degudes per aquest. Per tant, a sol·licitud del client, el veterinari haurà de proporcionar al company de professió designat pel client totes les dades necessàries per tal de completar el diagnòstic i tractament de l'animal.

24.4.- Excepte en casos d'urgència, el veterinari ha d'informar al sol·licitant dels seus serveis dels efectes i possibles conseqüències de l'actuació veterinària, i obtindrà del client el consentiment i aprovació del tractament i pressupost per escrit, especialment quan aquell comporti riscos per l'animal.

24.5.- L'actuació veterinària quedarà registrada en la corresponent historia o fitxa clínica. Tanmateix, el veterinari està obligat a conservar els protocols clínics i els elements materials de diagnòstic

24.6.- El veterinari haurà d'informar al client, prèvia sol·licitud escrita i el pagament dels corresponents honoraris, del següent:

a) Dels riscos que pugui comportar el diagnòstic, tractament o intervenció.

b) Sobre la malaltia i el tractament i/o actuacions que es realitzaran.

24.7.- El veterinari podrà negar-se a prestar el seus serveis professionals, excepte en casos de provada urgència, quan:

a) Apreciï manca de confiança entre l'usuari i el propi veterinari o viceversa.

b) Existeixi al seu favor o d'altres companys alguna morositat o deute a càrrec del client.

Article 25.- Dret del veterinari d'acceptar o rebutjar l'encàrrec.

25.1.- El veterinari té dret a acceptar o no lliurement un encàrrec.

25.2.- Així mateix, el veterinari també té dret a renunciar, en qualsevol moment, a un encàrrec que estigui duent a terme. En aquest cas, el veterinari haurà de procurar la protecció integral dels interessos del seu client. A aquests efectes, adoptarà les següents mesures:

a) Comunicarà la renúncia al client per qualsevol mitjà que permeti la constància de la seva recepció, a fi que aquest pugui procurar-se un nou veterinari.

b) Executarà tots els actes necessaris per evitar danys irreparables a l'animal o als interessos del client.

c) Facilitarà informació completa al client i al nou veterinari sobre la situació de l'encàrrec, com també de les actuacions que cal abordar en un termini breu per que aquest pugui completar el diagnòstic. Tanmateix, posarà a la seva disposició el resultat de les proves que s'hagin realitzat.

25.3.- Si, observades aquestes mesures, i dins un termini raonable, el client no disposa res, o bé no és possible la comunicació amb ell, el veterinari ho haurà de comunicar al Col·legi corresponent.

25.4.- Un cop el veterinari hagi comunicat la renúncia al client, o bé, en el seu cas, al Col·legi, quedarà alliberat de tota responsabilitat.

Article 26.- Autoritzacions per intervencions quirúrgiques i per a eutanàsies.

26.1.- És recomanable l'obtenció d'autoritzacions del client per intervencions quirúrgiques i per a eutanàsies en els quals s'incorpori el contingut de l'encàrrec en la forma més explícita possible, juntament amb la previsió dels honoraris i despeses previsibles, a més de la forma i el temps pactat per al seu pagament, com també l'eventual meritació d'interessos per aquests conceptes.

26.2.- Els Col·legis promouran la utilització de les autoritzacions per intervencions quirúrgiques i per a eutanàsies, facilitant-ne un model als col·legiats.

CAPÍTOL V

LES RELACIONS ENTRE VETERINARIS

Article 27.- Principi de lliure competència.

L'exercici professional dels veterinaris es realitzarà en règim de lliure competència, en concurrència amb altres veterinaris i amb altres professionals.

Article 28.- Obligacions del veterinari envers els altres veterinaris.

28.1.- Els veterinaris han de respectar la professió i mantenir relacions de companyerisme i solidaritat.

28.2.- En les relacions amb altres veterinaris, el veterinari haurà de tenir un tracte deferent, respectuós i lleial i complir les següents obligacions:

a) Rebre amb la màxima celeritat possible al veterinari que el visiti al seu despatx o clínica.

b) Atendre amb la màxima celeritat possible les comunicacions escrites o telefòniques d'altres veterinaris.

c) Mantenir el més absolut respecte per als veterinaris amb qui tingui tractes en l'exercici de la seva professió, evitant qualsevol al·lusió personal en les comunicacions escrites i orals amb el seu client.

d) No enregistrar ni reproduir les converses o reunions mantingudes amb altres veterinaris sense el consentiment dels mateixos. Aquest consentiment no inclou l'autorització per a la divulgació del contingut del enregistrament.

e) No desvetllar la informació confidencial rebuda d'un altre veterinari.

f) Els veterinaris es deurán mútuament assistència moral i es donaran recíprocament consells i serveis, especialment aquells que treballin en una mateixa zona encara que tinguin diferents responsabilitats.

Article 29.- Reclamacions derivades de l'exercici de la professió.

29.1.- El veterinari haurà de procurar sempre resoldre directament les discrepàncies que puguin sorgir amb altres companys de professió, esgotant totes les possibilitats d'un arranjamant satisfactori, evitant en tot cas que les divergències tinguin repercussió pública. De no aconseguir-ho, podrà sotmetre-ho a l'arbitratge del Col·legi de Veterinaris corresponent i a la intervenció de la Inspecció Administrativa si un dels veterinaris actúes com a funcionari.

29.2.- Els veterinaris hauran de comunicar al Col·legi Provincial aquells casos en que hagin constatat greus i inequívokes negligències, imperícies o incorrectes conductes professionals, abstenint-se en tot cas de formular apreciacions de qualsevol classe.

29.3.- Els veterinaris que, en nom propi o del client, pretenguin interposar una acció de responsabilitat civil o penal contra un altre veterinari, hauran de comunicar-ho prèviament a la Junta de Govern si l'acció deriva de l'exercici de la professió.

29.4.- És recomanable la mediació col·legial en totes les accions de caire professional entre veterinaris a través dels Col·legis i del Consell.

CAPÍTOL VI

EL SECRET PROFESSIONAL

Article 30.- Naturalesa de dret i deure.

30.1.- El secret professional és un dret i un deure del veterinari que limita l'ús de la informació confidencial rebuda del client a les necessitats del cas que se li encarrega.

30.2.- Es considera informació confidencial la relativa al client i que ha estat rebuda en l'exercici de la professió.

Article 31.- Àmbit objectiu, subjectiu i temporal.

31.1.- El secret professional empara la informació rebuda del client amb independència del medi o suport utilitzat.

31.2.- El secret professional s'estén als veterinaris col·laboradors o veterinaris en pràctiques, i subjecta també el personal dependent.

31.3.- El secret professional persisteix després d'haver cessat la relació contractual del veterinari amb el client.

Article 32.- Aixecament.

32.1.- El secret professional es podrà aixecar en els següents supòsits:

a) Quan el manteniment del secret pugui causar una lesió notòriament injusta i greu al veterinari o a un tercer.

b) Quan el veterinari sigui autoritzat de forma expressa pel client o pels seus hereus.

c) En els expedients de jurisdicció disciplinària col·legial en funció de queixa o de defensa a iniciativa pròpia o a requeriment del Col·legi.

32.2.- En els dos primers supòsits, el veterinari interessat en l'aixecament del secret ho haurà de sol·licitar a la Junta de Govern o al membre de la Junta en el que aquesta delegui, la qual l'autoritzarà si es compleixen el requisits establerts en aquest article.

Article 33.- Protecció del Col·legi.

33.1.- El veterinari està obligat a denunciar al Col·legi qualsevol pertorbació que sofreixi o pugui sofrir en el manteniment del secret professional.

33.2.- El Col·legi vetllarà pel compliment del deure de secret i protegirà els seus col·legiats quan aquest compliment pugui estar amenaçat, intervenint en qualsevol situació de pertorbació.

CAPÍTOL VII

LA PUBLICITAT

Article 34.- Normativa aplicable.

34.1.- En l'àmbit dels Col·legis de Veterinaris de Catalunya, la publicitat dels veterinaris es regirà per les normes contingudes a la Llei de Defensa de la Competència, a la Llei de Competència Deslleial, a la Llei General de Publicitat, als Reglaments de Publicitat propis de cada Col·legi i per les normes especials establertes en aquest capítol.

34.2.- Aquesta normativa s'aplicarà també als veterinaris incorporats en qualsevol dels Col·legis de Veterinaris catalans que realitzin actes de publicitat fora de l'àmbit territorial de Catalunya dirigits a promoure la prestació de serveis dins d'aquest àmbit territorial.

Article 35.- Licitud de la publicitat.

35.1.- La publicitat dels veterinaris és lícita, excepte en els casos en què estigui expressament prohibida.

35.2.- La publicitat dels veterinaris haurà d'ésser objectiva, veraç i digna, tant pel seu contingut com pels mitjans emprats.

35.3.- El veterinari haurà d'indicar a la seva publicitat les dades col·legials.

Article 36.- Publicitat il·lícita.

36.1.- Són actes de publicitat il·lícita perquè vulneren les normes contingudes a la Llei de Competència Deslleial i a la Llei General de Publicitat:

a) La publicitat que atempti contra la dignitat de la persona o vulneri els valors i drets reconeguts a la Constitució.

b) La publicitat enganyosa.

c) I, en general, la publicitat deslleial perquè resulta contrària a les exigències de la bona fe.

36.2.- Són actes de publicitat il·lícita perquè vulneren les normes de deontologia de la professió:

a) La publicitat que signifiqui la violació del deure de secret professional.

b) La publicitat que incorpori la promesa al client d'obtenir un determinat resultat quan aquest no depengui exclusivament de l'actuació del veterinari.

c) La publicitat que faci menció a clients o assumptes professionals sense l'autorització escrita del client.

d) Honoraris, incloent la gratuïtat dels serveis.

e) La publicitat comparativa amb altres veterinaris.

f) La publicitat de contingut ideològic o d'autolloança.

g) I, en general, la publicitat contrària a les presents Normes Deontològiques de la professió.

Article 37.- Utilització de logotips i/o eslògans institucionals.

37.1.- Amb l'autorització prèvia de la Junta de Govern del Col·legi corresponent i/o del Ple del Consell, els veterinaris podran utilitzar a la seva publicitat els logotips i/o eslògans institucionals que el seu Col·legi i el Consell tingui adoptats al respecte. Els Col·legis i el Consell portaran un registre de les esmentades autoritzacions.

37.2.- En cap cas es podran utilitzar els símbols o emblemes corporatius oficials.

37.3.- Els Col·legis i el Consell, amb intervenció dels seus òrgans facultats en matèria publicitària, crearan un logotip distintiu, comú a tots els veterinaris catalans, que els identifiqui en la seva publicitat particular.

37.4.- En la informació al públic hauran de constar les següents dades:

- Nom del o dels veterinaris titulars.

- Logotip.

- Adreça.

- Número de telèfon.

- Dies i horari de consulta.

- Qualificacions i títols que autoritzin aquestes Normes Deontològiques Comuns.

37.5.- A l'entrada dels Centres veterinaris (clínica, consultori o hospital) ha de figurar una placa o senyal identificativa aprovada pel Col·legi provincial o Consell.

Article 38.- Control de la publicitat dels veterinaris.

38.1.- El control de la publicitat dels veterinaris i de la seva correcció deontològica correspon als Col·legis i Consell, en funció de les seves necessitats i possibilitats organitzatives, preservant sempre la potestat sancionadora de la Junta de Govern.

38.2.- Els Col·legis i el Consell han de difondre i facilitar l'accés de tots els col·legiats a les tècniques publicitàries i a l'ús publicitari dels nous mitjans tecnològics.

Article 39.- Consulta facultativa sobre la licitud de la publicitat.

Els Col·legis de Veterinaris podran establir un procediment mitjançant el qual els veterinaris puguin facultativament consultar a la Junta de Govern del seu Col·legi sobre la licitud dels actes de publicitat que pretenguin realitzar.

Article 40.- Requeriment de cessació de publicitat il·lícita.

Quan tingui coneixement d'un acte de publicitat il·lícita, la Junta de Govern del Col·legi podrà requerir-ne la cessació al veterinari que el realitzi i/o iniciar i instruir el corresponent expedient sancionador, de conformitat amb el que estigui previst als seus Estatuts i a la resta de la normativa aplicable.

Article 41.- Publicitat institucional.

41.1.- Els Col·legis i el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya potenciaran la publicitat institucional de la professió veterinària .

41.2.- La publicitat institucional tindrà, entre altres, els següents continguts: informar sobre les funcions i competències dels veterinaris, delimitar els camps d'actuació de la professió veterinària enfront el d'altres professionals, millorar la imatge corporativa del veterinari i el prestigi de la professió, promoure la salut pública i la higiene alimentària.

CAPÍTOL VIII

ELS HONORARIS

Article 42.- Dret del veterinari als honoraris.

El veterinari té dret a percebre uns honoraris en contraprestació als seus serveis i a reintegrar-se de les despeses generades a causa de la seva actuació professional.

Article 43.- Llibertat en la fixació d'honoraris.

- 43.1.- El veterinarí en exercici lliure i el client pactaran lliurement els honoraris.
- 43.2.- El veterinarí que presti els seus serveis per compte d'altri percebrà els honoraris que pacti amb l'entitat i/o els que determini com a mínim la legislació vigent en matèria laboral.
- 43.3.- Els veterinaris podran formalitzar per escrit el pacte sobre honoraris, podent les parts sotmetre a l'arbitratge del Col·legi de Veterinaris corresponent els conflictes que puguin sorgir en aquesta matèria, sens perjudici de les taxes que es puguin establir per aquest servei.
- 43.4.- Els Col·legis hauran de fomentar la formalització per escrit d'aquests pactes.

Article 44.- Pressupost.

- 44.1.- És recomanable que el veterinarí lliuri al client un pressupost per escrit. El veterinarí està obligat a lliurar-lo quan el client ho sol·liciti.
- 44.2.- El pressupost haurà d'incloure la previsió aproximada de l'import dels honoraris i de les despeses necessàries per realitzar l'actuació professional, destacant el seu caràcter merament orientador i aproximatiu i la seva possible variació segons les circumstàncies especials i imprevistos. En cas que no es pugui realitzar una previsió aproximada d'aquests imports, s'informarà dels criteris que s'utilitzaran per calcular-los.

Article 45.- Provisió de fons.

Abans de realitzar la seva actuació professional o durant la seva realització el veterinarí podrà sol·licitar al client una o més provisions de fons a compte dels honoraris i les despeses necessàries per dur a terme l'esmentada actuació.

Article 46.- Factura d'honoraris.

- 46.1.- Per fer efectiva la seva remuneració, el veterinarí haurà de lliurar una factura al client, la qual haurà de complir amb els corresponents requisits legals i fiscals, i haurà d'expressar detalladament els conceptes determinants dels honoraris i la relació de les despeses pendents de reembossament.
- 46.2.- Les parts podran acordar la satisfacció parcial dels honoraris, expedint la corresponent factura, sens perjudici de la liquidació final.
- 46.3.- El veterinarí podrà emetre una factura proforma, mitjançant la qual notificarà per endavant al client els seus honoraris, sense exigir-ne encara el seu pagament.

Article 47.- Les normes col·legials d'honoraris.

47. 1.- Les normes d'honoraris aprovades pels Col·legis de Veterinaris i pel Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya tindran un caràcter merament orientador.
- 47.2.- En defecte de pacte exprés sobre honoraris, s'aplicaran supletòriament les normes dels Col·legis i, en defecte d'aquestes, les del Consell.
- 47.3.- En l'aprovació de les normes d'honoraris els Col·legis i el Consell hauran de tenir en compte principalment els següents criteris:
- a) El temps esmerçat.
  - b) La dificultat de l'encàrrec.
  - c) La intensitat de la dedicació.
  - d) La urgència i l'especialització exigides.
- 47.4.- Els Col·legis i el Consell impulsaran la unificació de la normativa d'honoraris per a tot Catalunya, sens perjudici de la competència dels Col·legis per aprovar les normes d'honoraris. El Consell portarà un registre dels diferents tipus d'honoraris que s'estableixin pels diferents Col·legis.
- 47.5.- Cada Col·legi ostenta la competència per dictar resolucions interpretatives sobre qualsevol aspecte de les normes d'honoraris i resoldre totes les qüestions que es puguin suscitar sobre les mateixes.
- 47.6.- Entre altres tasques, el Col·legi podrà emetre els informes que sol·licitin els òrgans jurisdiccionals, resoldre impugnacions que s'hagin sotmès al seu arbitratge, evacuar les

consultes formulades i emetre dictàmens previs o posteriors a l'emissió de factures, sens perjudici de les taxes que es puguin establir per aquest servei.

CAPÍTOL IX

LES SOCIETATS PROFESSIONALS DE VETERINARIS

Article 48.- Exercici individual i col·lectiu.

Els veterinaris podran exercir la professió veterinària de forma individual, sigui per compte propi o per compte d'altri, o de forma col·lectiva, mitjançant la constitució de societats professionals de veterinaris.

Article 49.- Exercici individual.

49.1.- L'exercici individual de la professió veterinària podrà desenvolupar-se per compte propi, com a titular d'un centre veterinari (consultori, clínica o hospital individual), o per compte d'altri, per un centre veterinari individual, per una societat professional de veterinaris o per un o diverses entitats públiques o privades, cooperatives o associacions.

49.2.- No es perdrà la condició de veterinari que exerceix com a titular del seu propi centre veterinari

quan:

- a) El veterinari tingui al seu centre veterinari veterinaris en pràctiques o col·laboradors, amb o sense relació laboral amb els mateixos.
- b) El veterinari comparteixi els locals, instal·lacions, serveis, o altres mitjans amb altres veterinaris, però mantenint la independència del seu centre veterinari sense identificació conjunta del mateix davant els clients.
- c) El veterinari celebri acords de col·laboració per a determinades matèries amb altres veterinaris o societats professionals de veterinaris, nacionals o estrangers, amb independència de la seva forma.

49.3.- El veterinari titular d'un centre veterinari respondrà professionalment front els seus clients de les actuacions o intervencions que efectuïn els seus veterinaris en pràctiques o col·laboradors, sens perjudici de la facultat de repetir contra els mateixos si procedeix. No obstant, els col·laboradors, a l'igual que els veterinaris en pràctiques, queden sotmesos a les obligacions deontològiques i assumiran la seva pròpia responsabilitat disciplinària. Els honoraris a càrrec del client es meritiran a favor del titular del centre veterinari.

49.4.- En tot cas, el títol de Veterinari no pot emparar l'activitat professional d'altres persones carents de títol. Els ajudants o treballadors, si existeixen, actuaran sota el control directe del Veterinari i sota l'exclusiva responsabilitat d'aquest, havent-ho comunicat al Col·legi d'àmbit provincial i havent complert les normes laborals vigents.

Article 50.- Exercici col·lectiu.

Les societats professionals de veterinaris són aquelles que tenen per objecte l'exercici de la professió veterinària, bé exclusivament, bé juntament amb l'exercici d'una altra professió.

Article 51.- Normativa aplicable.

51.1.- Les societats professionals de veterinaris es regiran pels presents Normes Deontològiques, per la normativa de les societats professionals i per la normativa de la forma societària adoptada.

51.2.- Els socis podran incloure al contracte social tots els pactes que considerin convenients, sempre que no s'oposin a la normativa aplicable.

Article 52.- Àmbit d'aplicació.

Les presents Normes Deontològiques s'aplicaran a les societats professionals de veterinaris que tinguin el seu domicili social a Catalunya, com també a les sucursals establertes a

Catalunya de les societats professionals de veterinaris que tinguin el seu domicili social fora de l'àmbit territorial català.

Article 53.- Llibertat de constitució i d'elecció de forma societària.

53.1.- Els veterinaris podran exercir la professió veterinària col·lectivament associant-se entre ells o amb altres professionals mitjançant la constitució de societats professionals de veterinaris, amb els límits i les condicions establerts a les presents Normes Deontològiques i a la normativa aplicable.

53.2.- Les societats professionals de veterinaris podran adoptar qualsevol de les formes societàries admeses en dret, incloses les societats mercantils.

Article 54.- Objecte social.

54.1.- Les societats professionals de veterinaris hauran de tenir per objecte l'exercici de la professió veterinària, bé exclusivament, bé juntament amb l'exercici d'una altra professió.

54.2.- Tanmateix, no podran tenir per objecte l'exercici conjunt de diverses professions quan s'hagi establert legalment la seva incompatibilitat.

Article 55.- Denominació social.

55.1.- La denominació de la societat professional de veterinaris es registrarà per la normativa de la forma societària adoptada, amb les especialitats recollides a les presents Normes Deontològiques.

55.2.- Quan la denominació sigui subjectiva es formarà amb el nom de tots els socis veterinaris, d'algun d'ells o d'un de sol. Quan la societat tingui per objecte social, a més de l'exercici de la professió veterinària, l'exercici d'una altra activitat professional, la denominació es formarà amb el nom de tots els socis que estiguin habilitats per exercir les professions que integrin l'objecte social, d'algun d'ells o d'un de sol. Llevat que el contracte social estableixi una cosa diferent, les persones que haguessin perdut la condició de soci i els seus hereus podran exigir la supressió del seu nom de la denominació social.

55.3.- Quan la denominació sigui objectiva es podrà formar amb qualsevol nom. No obstant, la societat no podrà adoptar una denominació que porti a confusió sobre les activitats que integrin l'objecte social i, en concret, no podrà fer referència a una activitat que no estigui inclosa en el seu objecte social. Tampoc podrà adoptar una denominació que porti a confusió amb un altre Centre Veterinari ja existent amb anterioritat.

55.4.- S'admetran les denominacions mixtes, resultat de la combinació d'una denominació subjectiva i objectiva.

Article 56.- Socis i administradors.

56.1.- La majoria del capital social i dels drets de vot de les societats professionals de veterinaris hauran de pertànyer a veterinaris en exercici. També hauran de ser veterinaris en exercici la majoria dels membres de l'òrgan d'administració de la societat.

56.2.- Quan la societat tingui per objecte social, a més de l'exercici de la professió veterinària, l'exercici d'una altra activitat professional, la majoria del capital social i dels drets de vot hauran de pertànyer a persones habilitades per exercir les professions que integrin l'objecte social. També hauran de ser persones habilitades la majoria dels membres de l'òrgan d'administració. No obstant, les decisions de la societat referides a l'exercici de la professió veterinària requeriran sempre l'aprovació, per majoria, dels socis que siguin veterinaris en exercici o, en cas que la competència per adoptar la decisió correspongui a l'òrgan d'administració, dels membres d'aquest òrgan que siguin veterinaris en exercici.

56.3.- Les societats professionals de veterinaris i les entitats estrangeres equivalents a aquestes societats podran ser socis d'altres societats professionals de veterinaris.

Article 57.- Exercici i imputació de l'activitat.

57.1.- Les societats professionals de veterinaris només podran desenvolupar el seu objecte consistent en l'exercici de la professió veterinària mitjançant veterinaris en exercici, siguin socis de la societat, siguin col·laboradors de la mateixa. Els veterinaris actuants hauran de deixar constància en les seves actuacions de la seva condició de membres de la societat.

57.2.- Els drets i obligacions derivats de l'exercici de la professió veterinària s'imputaran a la societat, sens perjudici de la responsabilitat personal dels veterinaris actuants contemplada a l'article següent.

57.3.- L'exercici de la professió veterinària a través de la societat no obstaculitzarà l'aplicació als veterinaris actuants de la normativa professional que correspongui. En especial, els veterinaris actuants conservaran la seva plena llibertat i independència en el desenvolupament de l'activitat professional.

57.4.- Llevat que el contracte social estableixi una cosa diferent, els socis que aportin a la societat com a prestació d'activitat l'exercici de la professió veterinària ho faran de forma exclusiva

57.5.- El treball en equip no impedirà que el client conegui quin és el veterinari que assumeix la responsabilitat de la seva actuació.

57.6.- La relació contractual no podrà establir límits a la independència professional dels associats.

Article 58.- Responsabilitat.

58.1.- La societat professional de veterinaris respondrà pels deutes socials amb tot el seu patrimoni. La responsabilitat dels socis es determinarà d'acord amb la normativa de la forma societària adoptada.

58.2.- A més, el veterinari que hagi realitzat una actuació professional per compte de la societat respondrà pels deutes derivats de la seva actuació, resultant d'aplicació les regles generals sobre la responsabilitat contractual o, en el seu cas, extracontractual.

Article 59.- Forma del contracte.

El contracte de societat haurà de formalitzar-se d'acord amb la normativa de la forma societària adoptada.

Article 60.- Inscripció al Registre col·legial.

60.1.- Els Col·legis de Veterinaris de Catalunya crearan els seus respectius Registres de Societats Professionals de Veterinaris.

60.2.- Les societats professionals de veterinaris hauran d'inscriure's necessàriament al Registre del Col·legi corresponent per raó del domicili social. Un cop inscrites a aquest Registre, i quan correspongui per raó de la forma societària adoptada, aquestes societats s'inscriuran al Registre Mercantil.

60.3.- Al Registre col·legial s'inscriuran les següents circumstàncies referides a cadascuna de les societats professionals de veterinaris:

a) La denominació, objecte i domicili de la societat.

b) La identitat i professió dels socis, com també la seva participació i els seus drets de vot a la societat.

c) La identitat i professió dels membres de l'òrgan d'administració.

d) La identitat del veterinaris, diferents dels socis i membres de l'òrgan d'administració, que col·laborin per la societat.

e) El contracte de societat.

f) Qualsevol modificació del contracte de societat referida a la seva denominació, objecte i domicili, als socis i a la seva participació i drets de vot, com també als membres de l'òrgan d'administració.

g) Qualsevol alta o baixa referida als veterinaris que col·laborin per la societat.

h) La transformació, fusió, escissió, dissolució i liquidació de la societat.

60.4.- Els socis de la societat que siguin veterinaris hauran de sol·licitar a la Junta de Govern la inscripció al Registre col·legial de la societat, com també dels actes inscribibles al mateix. A la sol·licitud d'inscripció de la societat s'adjuntarà una còpia del contracte de societat.

60.5.- Les sucursals establertes a Catalunya de societats professionals de veterinaris amb domicili social fora de Catalunya s'hauran d'inscriure en el Registre col·legial corresponent per raó del domicili de la sucursal. La inscripció de la sucursal haurà de contenir les següents dades:

a) La denominació, objecte i domicili de la societat professional, indicant en el seu cas el Registre col·legial on es troba inscrita.

b) El domicili de la sucursal.

c) La identitat dels veterinaris, siguin socis o col·laboradors, que actuïn de forma permanent per la sucursal.

d) Qualsevol modificació de les dades anteriors.

60.6.- Els veterinaris, siguin socis o col·laboradors, que actuïn de forma permanent per la sucursal, hauran de sol·licitar a la Junta de Govern la inscripció al Registre col·legial de la sucursal, com també dels actes inscribibles al mateix.

60.7.- El Registre col·legial verificarà exclusivament si la societat, la sucursal o l'acte inscribible s'adeqüen a les exigències de la normativa professional.

60.8.- La Junta de Govern haurà de resoldre sobre la inscripció en el termini d'un mes a comptar des de la data de la presentació de la sol·licitud. Transcorregut aquest termini sense que recaigui resolució expressa, la societat, la sucursal o l'acte inscribible s'entendran inscrits.

60.9.- El Secretari del Col·legi serà l'encarregat de portar el Registre col·legial i de practicar les inscripcions acordades per la Junta de Govern, en les quals es faran constar les dades contingudes a la sol·licitud d'inscripció.

60.10.- La inscripció al Registre col·legial de les societats, sucursals i actes inscribibles previstos a aquest article requerirà el pagament, en concepte de drets de registre, de les quantitats que estableixi la Junta de Govern del Col·legi corresponent.

60.11.- Cada any el Col·legi publicarà, juntament amb la relació dels seus col·legiats, la relació de les societats i de les sucursals inscrites al Registre col·legial.

CAPÍTOL X

EXERCICI DE LA PROFESSIONI PER COMPTE ALIENA.

Article 61.- Exercici per compte aliena.

61.1.- El veterinari pot exercir la seva professió per compte aliena, sota dues modalitats diferents:

a) Com veterinari assalariat.

b) Com veterinari assessor.

61.2.- S'entén per veterinari assalariat el que exerceix la seva professió sota la dependència i en empreses constituïdes per persones físiques o jurídiques que tenen per objectiu la investigació o la producció de bens agroalimentaris, farmacèutics o d'altres relacionats amb les activitats professionals per les que estan capacitats pel títol de Llicenciat o Doctor Veterinari. El seu treball ha de consistir en activitats que, de manera continuada o episòdica, el portin a utilitzar els seus coneixements veterinaris en labors d'investigació, de control, de producció agropequària, de diagnòstic i tractament d'animals o d'elaboració, execució i control de programes sanitaris.

61.3.- S'entén per veterinari assessor el que exerceix la seva professió de manera autònoma, però dedica la seva activitat de manera regular, ja sigui exclusiva o parcialment, al servei d'una

o més persones físiques o jurídiques, privades, col·lectives, agrupacions d'associacions o cooperatives per el estudi o l'aplicació de mesures terapèutiques preventives o curatives, de caràcter col·lectiu.

Article 62.- Requisits per l'exercici per compte aliena.

62.1.- Els veterinaris compresos en l'article anterior d'aquest capítol han d'estar col·legiats en el Col·legi provincial on exerceixen l'activitat.

62.2.- Si el temps material dedicat a l'activitat assalariada o assessora i les condicions dels seus contractes amb l'empresa respectiva ho permeten, els veterinaris als que es refereix aquest Capítol podran compatibilitzar les seves activitats amb el lliure exercici de la professió. Tanmateix, hauran de comunicar al Col·legi provincial la cessació de la seva activitat com a assalariat en el termini d'un mes.

CAPÍTOL XI

EXERCICI DE LA PROFESSIÓ PELS VETERINARIS LLIURES, ASSALARIATS O ASSESSORS QUE COMPATIBILITZEN LLUR EXERCICI AMB LA FUNCIÓ PÚBLICA.

Article 63.- Concepte.

El veterinari que exerceix una funció pública, és aquell que realitza activitats per les que son necessaris coneixements derivats de la possessió del títol de Llicenciat o Doctor veterinari en el marc d'un vincle administratiu funcional, ja sigui de caràcter civil o militar, o en el marc d'un contracte laboral, formalitzat per una Administració Pública.

Article 64.- Obligacions i compatibilitats.

El veterinari que es trobi en la situació descrita en l'article anterior, té com a principal deure el compliment rigorós dels serveis que li son encomenats per l'Administració Pública de la que depèn, d'acord amb les normes legals i reglamentàries que afecten al servei públic. Malgrat el treball que realitzi, aquest pot ésser compatible amb l'exercici d'altres activitats professionals com a Veterinari lliure, assalariat d'una altra empresa o assessor d'una o varies entitats, quan així ho permetin les disposicions generals en matèria d'incompatibilitats del personal al servei de les Administracions Públiques, i hagi obtingut la declaració de compatibilitat en els casos que aquesta sigui necessària d'acord amb la legislació.

Article 65.- Obligacions especials.

65.1.- El veterinari que exerceixi la funció pública compatibilitzada, no pot prevaler-se d'aquesta per ampliar la seva clientela com a professional lliure o afavorir els interessos de l'empresa o empreses en que actui com assalariat o assessor.

65.2.- El veterinari compatibilitzat que fos requerit per l'Administració Pública per exercir funcions professionals en relació a la clientela d'un company de professió de lliure exercici, haurà de renunciar a tota intervenció aliena a les estrictes funcions públiques que tingui encomanades.

65.3.- El veterinari funcionari compatibilitzat, en el seu lliure exercici no podrà efectuar actes de diagnòstic, prevenció o tractament d'animals sospitosos de patir infeccions que hagin estat objecte de profilaxi per l'Administració Pública, quan aquests actes estiguin confiats en un veterinari funcionari o contractat al servei de la mateixa. Aquesta prohibició no és aplicable si actua com a expert o contraexpert judicial.

Article 66.- Delimitació de funcions.

66.1.- El veterinari al servei d'una Administració Pública en qualitat de funcionari o contractat laboralment, haurà de delimitar amb precisió les activitats professionals que ha de realitzar a conseqüència del seu vincle funcional o de les clàusules del contracte laboral que l'uneix a l'Administració Pública i qualsevol altra activitat lliure, assalariada o assessora compatibilitzada.

66.2.- En el cas a que es refereix l'article anterior de compatibilització de funcions, qualsevol acte o activitat professional no derivada directament del compliment de les tasques concretes encomanades al seu lloc de treball en l'Administració Pública, haurà de ser considerada com activitat realitzada en el lliure exercici de la professió, i li atorgarà el dret al cobrament dels corresponents honoraris.

CAPÍTOL XII

CANVI DE VETERINARI PER PART DEL CLIENT

Article 67.- Dret del client a canviar de veterinari.

El client té dret a canviar de veterinari en qualsevol moment. L'exercici d'aquest dret no es podrà sotmetre a cap condició.

Article 68.- Obligacions del nou veterinari.

El nou veterinari haurà de complir les següents obligacions:

- a) Comunicar a l'antic veterinari si així ho creu necessari, la decisió del client de canviar de veterinari.
- b) Informar al client del dret de l'antic veterinari de cobrar els honoraris, sens perjudici d'una eventual discrepància sobre aquests.

Article 69.- Obligació de l'antic veterinari.

Un cop rebuda la comunicació del nou veterinari, l'antic haurà de lliurar-li copia de tota la documentació clínica relativa al animal. L'antic veterinari no podrà retenir o negar-se a lliurar en cap cas còpia de l'esmentada documentació del client. Les proves diagnòstiques són propietat del client previ pagament de les mateixes.

Article 70.- Efectes del canvi de veterinari.

70.1.- El canvi de veterinari es produirà des del moment en què el client manifesti al nou veterinari la seva decisió al respecte.

70.2.- Des d'aquest moment el nou veterinari restarà legitimat per a dur a terme l'encàrrec que se li fa, i s'alliberarà l'antic de tota responsabilitat derivada de actuacions posteriors.

70.3.- En cas de discrepància entre l'antic veterinari i el client pel que respecta als honoraris professionals, els afectats podran sotmetre aquestes discrepàncies a informe del Col·legi de Veterinaris corresponent, que les resoldrà en un procediment que garanteixi la intervenció de tots els interessats. Un cop el Col·legi hagi emès el seu informe, sens perjudici que les parts exercitin les accions legals que els poguessin correspondre, el nou veterinari no podrà percebre els seus honoraris mentre l'antic no hagi percebut els fixats pel Col·legi de Veterinaris o en els ulteriors procediments judicials.

CAPÍTOL XIII

LA FORMACIÓ

Article 71.- Etapes en la formació del veterinari.

La formació del veterinari comprendrà tres etapes: la universitària, la d'iniciació professional, tutelada pels Col·legis de Veterinaris a través les pràctiques d'aprenentatge, i la continuada, tutelada pels Col·legis de Veterinaris.

Article 72.- Formació continuada.

72.1.- La formació continuada del veterinari és un dret i un deure com a membre del col·lectiu i una obligació per als Col·legis i el Consell.

72.2.- El veterinari haurà de procurar sotmetre's a un procés de formació constant, mitjançant la formació continuada, per tal de garantir la seva funció en l'exercici de la professió.

72.3.- La formació continuada podrà realitzar-se amb la impartició de cursos, la publicació de llibres o articles, la participació en debats o taules rodones, l'assistència a cursos

d'especialització, i altres activitats que objectivin un resultat anàleg segons les condicions que fixin el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya o els Col·legis. El Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya establirà un registre de les activitats formatives realitzades i els centres on s'han realitzat.

Article 73.- Formació especialitzada.

73.1.- El veterinari podrà accedir al reconeixement d'una especialització professional mitjançant la superació de cursos d'especialització homologats pel Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya.

73.2.- El reconeixement d'una especialització també es podrà obtenir per notorietat. Per acreditar la notorietat s'hauran de combinar els següents factors: antiguitat en l'exercici efectiu de la professió veterinària; nombre d'assumpes de l'especialitat que es pretengui; publicacions; docència; intervencions en debats, taules rodones; i totes les altres activitats que objectivin un resultat anàleg en les condicions que reglamentàriament fixi el Consell. El Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya establirà un registre de les activitats formatives realitzades i els centres on s'han realitzat.

73.3.- L'especialització podrà suposar un mèrit però no una habilitació específica per al seu exercici.

Article 74.- Promoció de l'accés dels nous col·legiats a la vida professional.

Els Col·legis hauran de facilitar l'accés dels nous col·legiats a la vida professional. A aquests efectes, hauran de fomentar, crear, organitzar i mantenir Escoles o Cursos de Pràctica professional, com també fomentar, organitzar i controlar les pràctiques d'aprenentatge.

Article 75.- Competències dels Col·legis.

En la formació dels veterinaris, correspondrà als Col·legis de veterinaris desenvolupar les següents

funcions:

- a) Promoure, facilitar, organitzar i, si s'escau, finançar activitats de formació professional contínua i cursos d'especialització professional.
- b) Autoritzar i homologar, segons les condicions que fixi el Consell, els cursos d'especialització continuada que, dins la seva demarcació territorial, imparteixin per a veterinaris altres organismes, institucions, entitats o persones, públiques o privades.
- c) Supervisar el compliment per part dels veterinaris de la formació continuada i la seva acreditació.

Article 76.- Competències del Consell.

En la formació dels veterinaris, correspondrà al Consell desenvolupar les següents funcions:

- a) Promoure, facilitar, organitzar i, si s'escau, finançar activitats de formació professional contínua i cursos d'especialització professional.
- b) Dictar les normes d'homologació de les Escoles de Pràctica professional que tinguin alguna de les seves seus, o subseus, a Catalunya, com també autoritzar-les i homologar-les, tant si són creades pels Col·legis de veterinaris, o per altres organismes, institucions, entitats o persones, públiques o privades.
- c) Fixar les condicions per acreditar la formació continuada.
- d) Fixar les condicions per homologar els cursos d'especialització que imparteixen els Col·legis de veterinaris, i expedir l'acreditació final de l'especialitat professional del veterinari.
- e) Supervisar el compliment per part dels Col·legis de la formació continuada i la seva acreditació.
- f) Coordinar la formació entre els diferents Col·legis de Catalunya.

CAPÍTOL XIV

FARMÀCIA VETERINÀRIA.

Article 77.- Legislació sobre productes veterinaris.

77.1.- Els veterinaris han de complir la legislació de productes farmacèutics en la prescripció de medicaments.

77.2.- Respecte dels medicaments de que es disposa a la consulta o clínica, s'hauran de portar els registres reglamentaris i sotmetre's a les inspeccions establertes.

Article 78.- Cessió de medicaments.

78.1.- Tot veterinari té prohibit cedir directa o indirectament medicaments, a títol oneros o gratuït, a tota persona que no estigui en possessió dels títols necessaris per l'exercici de la professió veterinària.

78.2.- Malgrat això, podrà cedir medicaments als seus clients amb ocasió o com a complement de la seva intervenció professional en les condicions previstes per la legislació vigent.

Article 79.- Medicaments d'ús veterinari per consum humà.

Queda prohibit recepat o facilitar medicaments d'ús veterinari per consum humà, encara que sigui amb recepta mèdica.

Article 80.- Recepta veterinària.

80.1.- La recepta veterinària d'ús legal obligatori per la prescripció de determinats medicaments i formules magistrals haurà de complir amb tots els requisits que assenyali la legislació específica, amb excepció dels medicaments i de les formules magistrals que continguin estupefaents o psicotrops que es prescriuran amb la recepta que assenyali la legislació específica. En aquest últim cas els Col·legis Oficials Veterinaris catalans portaran el control de la distribució i utilització de les receptes d'estupefaents.

80.2.- L'adquisició de premescles medicamentoses i productes intermitjos destinats a l'elaboració de pinsos medicamentosos, es farà mitjançant recepta veterinària.

CAPÍTOL XV

DOCUMENTS COL·LEGIALS OFICIALS.

Art. 81.- Elaboració i aprovació.

Els Col·legis de Veterinaris i el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya podran elaborar i aprovar els documents normalitzats oficials (cartilles sanitàries, certificats, informes i dictàmens professionals, etc...) que considerin oportuns per que siguin utilitzats pels veterinaris en llurs activitats professionals a títol lliure dins de Catalunya.

Art. 82.- Obligacions dels veterinaris en l'expedició de certificacions i d'altres documents.

82.1.- Els veterinaris s'abstindran de certificar o emetre informes, peritatges o d'altres documents sobre assumptes que quedin fora de l'abast dels seus coneixements professionals, competència o que no puguin comprovar personalment i a ciència certa.

82.2.- Els veterinaris faran servir, sempre que existeixin i sigui obligatori el seu us, els documents oficials establerts per l'Administració o pels Col·legis de Veterinaris i el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya.

82.3.- Tota certificació, informe, ofici, declaració o document similar ha de ser autenticat amb la firma, número de col·legiat i segell del veterinari que l'emet.

Article 83.- Falsedat o inexactitud.

La falsedat o inexactitud en les certificacions i documents es sancionarà segons les lleis penals i per la jurisdicció competent, sense perjudici de les sancions disciplinàries establertes.

CAPÍTOL XVI

DE LES PUBLICACIONS CIENTÍFIQUES.

Article 84.- Elaboració i difusió de publicacions.

84.1.- L'anàlisi de les dades obtingudes en l'actuació veterinària pot proporcionar informacions molt valuoses, per tant s'autoritza la seva publicació sempre que es respecti el dret a la intimitat del client. Es prohibeix qualsevol altra finalitat sense l'autorització expressa del client.

84.2.- És prohibit publicar informació sobre nous procediments diagnòstics o teràpia, que no hagin estat sotmesos a l'adequada experimentació o al rigorós control científic.

84.3.- En concret, i amb caràcter merament enunciatiu, es prohibeix:

a) La publicació prematura o sensacionalista de procediments d'eficàcia no comprovada.

b) La publicació d'informacions sobre matèries en les que el veterinarí no és competent.

c) La falsificació o invenció de dades o d'estudis estadístics que puguin modificar la interpretació científica del treball.

d) La publicació repetida dels mateixos descobriments.

Article 85.- Autoria de les publicacions.

En relació amb les publicacions científiques els veterinaris observaran les següents normes:

1. El veterinarí ha de referenciar i identificar rigorosament l'origen de totes les transcripcions o al·lusions que faci de treballs tècnics i científics d'altres autors.

2. Queda totalment prohibit el plagi, encara que sigui parcial, de qualsevol obra o treball, i s'ha de considerar com a tal:

a) La publicació o difusió, com si fossin propis, d'articles, tesis, comunicacions o d'altres treballs escrits, parlats o fixats en qualsevol suport audiovisual que hagin estat elaborats per altres autors.

b) La utilització o publicació de documents o resultats d'exàmens especials, malgrat que es sigui coautor, que hagin estat oferts per altre/s autor/s sense mencionar clarament la aportació que aquests autors hagin tingut en l'observació dels resultats.

CAPÍTOL XVII

LA INVESTIGACIÓ.

Article 86.- Normes de la investigació.

86.1.- L'experimentació en animals vius, sempre que no se'n pugui prescindir, el veterinarí investigador la realitzarà procurant sempre el benestar dels animals i complint la legislació vigent al respecte.

86.2.- El sofriment dels animals utilitzats en l'experimentació haurà de ser el mínim possible i, en qualsevol cas, no serà superior a la importància dels objectius que es pretén assolir amb la investigació.

86.3.- La investigació amb animals vius ha de basar-se en les normes científiques comunament acceptades i en aquelles altres que derivin de l'evolució científica positiva, requerint un coneixement profund de la bibliografia pertinent.

86.4.- El veterinarí està obligat a mantenir una clara distinció entre els procediments en fase d'assaig i els que ja han sigut acceptats com vàlids per la ciència veterinària i practicats en l'exercici de la veterinària clínica. L'assaig clínic de nous procediments no haurà de privar al pacient de rebre un tractament acceptat com a vàlid. Quan es pretengui aplicar un tractament en fase d'assaig haurà de requerir el consentiment per escrit del propietari, informant-li prèviament.

86.5.- El veterinarí té el deure de comunicar als mitjans de comunicació i de difusió professional especialitzats, els descobriments a què hagi arribat o les conclusions derivades dels seus estudis científics. Abans de divulgar-los als mitjans no especialitzats haurà de sotmetre'ls al criteri de les autoritats científiques en la matèria.

CAPÍTOL XVIII

LA PERITACIÓ.

Article 87.- Elaboració.

Els veterinaris que realitzin peritatges hauran de fer-ho tenint en compte l'abast dels seus coneixements professionals, competència i indicar el que puguin comprovar personalment i a ciència certa.

Article 88.- Regulació.

Els Col·legis Veterinaris i/o el Consell establiran un reglament que reguli la peritació.

CAPÍTOL XIX

RESPONSABILITAT DISCIPLINÀRIA.

Article 89.- Responsabilitat disciplinària dels veterinaris.

89.1.- Els veterinaris estan subjectes a la responsabilitat disciplinària derivada de l'incompliment de la normativa deontològica establerta, així com dels deures tipificats als Estatuts dels Col·legis i del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya, amb independència de l'eventual responsabilitat civil o penal en què puguin incórrer.

89.2.- La responsabilitat disciplinària dels veterinaris s'estableix mitjançant el corresponent procediment disciplinari i en funció de les infraccions i sancions tipificades en aquestes Normes Deontològiques i en els Estatuts dels Col·legis i del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya.

Article 90.- Potestat disciplinària dels Col·legis i del Consell.

90.1.- La potestat disciplinària dels Col·legis de Veterinaris catalans i del Consell de Col·legis de Veterinaris de Catalunya s'ajustarà a allò que es disposa en aquestes Normes Deontològiques Comuns a la Professió Veterinària, d'acord amb els articles 24 i 25 de la Constitució.

90.2.- Les sancions disciplinàries corporatives es faran constar en tot cas en l'expedient personal del col·legiat, i quedaran enregistrades en un registre de cada Col·legi i del Consell.

Article 91.- Òrgans competents per a l'exercici de la potestat disciplinària.

91.1.- Són òrgans competents per a l'exercici de la potestat disciplinària:

a) La Junta de Govern del Col·legi de Veterinaris on el veterinari estigui incorporat o del Col·legi en l'àmbit del qual hagi realitzat l'actuació.

b) El Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya, quan la persona afectada tingui un càrrec de govern en el Col·legi i no tingui cap càrrec de govern en el Consell.

c) El Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya, quan la persona afectada tingui un càrrec de govern en el Consell, però en aquest cas l'afectat pel procediment disciplinari no podrà prendre part de les deliberacions ni tampoc podrà votar. A aquests òrgans correspon en qualsevol cas la iniciació i la resolució final decisòria del procediment disciplinari.

91.2.- Per a la tramitació del procediment disciplinari i la proposta de resolució, els òrgans competents per a l'inici del procediment nomenaran un instructor i un secretari. La competència per a fer aquest nomenament pot ser atribuïda amb caràcter permanent a un altre òrgan col·legial que podrà ser la Comissió de Deontologia o de Règim Disciplinari.

91.3.- S'adoptaran totes les mesures necessàries per a separar les fases d'instrucció i de resolució del procediment disciplinari. Amb aquesta finalitat, en el cas que l'instructor o el secretari fossin membres de la Junta de Govern o del Consell no podrà participar en les deliberacions ni en les votacions per a resoldre aquell concret procediment disciplinari.

Article 92.- Principi de tipicitat.

Les infraccions disciplinàries que poden cometre els col·legiats queden classificades en molt greus, greus i lleus, d'acord amb el que es preveu en aquestes Normes Deontològiques Comuns i en els Estatuts dels Col·legis i del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya.

Article 93.- Infraccions molt greus.

Es consideren infraccions molt greus:

1. La comissió de delictes en qualsevol grau de participació, com a conseqüència de l'exercici de la professió.
2. Incorporar-se al Col·legi i exercir la professió en els casos legalment incompatibles.
3. La reincidència per comissió de més d'una infracció greu quan aquesta infracció hagi estat declarada per resolució ferma.

Article 94.- Infraccions greus.

Es consideren infraccions greus:

1. La manca de comunicació d'actuació fora de l'àmbit territorial de col·legiació, quan aquesta sigui obligatòria.
2. L'incompliment de les obligacions econòmiques front el Col·legi, el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya o el Consejo General de Colegios Veterinarios de España.
3. La vulneració del deure de secret professional, llevat dels casos en què aquest sigui aixecat. Tanmateix, la vulneració del deure de secret professional per part dels col·laboradors, veterinaris en pràctiques, personal administratiu i subaltern.
4. Dur a terme qualsevol actuació professional durant el temps de compliment d'una sanció de suspensió ferma.
5. L'actuació negligent o mala praxis professional.
6. No haver dut a terme l'encàrrec professional.
7. Retenir documentació lliurada pel client, o no facilitar informació de la "història clínica" o copia de les proves diagnòstiques realitzades quan li sigui sol·licitada pel client o pel nou veterinari, o no realitzar la corresponent liquidació d'honoraris professionals quan procedeixi.
8. Competència deslleial i/o qualsevol acte de captació deslleial de clients.
9. La realització d'activitats, la constitució d'associacions o la participació en aquestes quan tinguin com a finalitat o realitzin funcions públiques reservades per Llei als Col·legis o en qualsevol forma els interfereixin.
10. La realització d'un acte de publicitat il·lícita, quan aquest acte tingui una particular transcendència motivada per la seva difusió o per altres circumstàncies.
11. Constituir una societat professional de veterinaris que adopti una denominació que porti a confusió sobre les activitats que integren l'objecte social i, en concret, que faci referència a una activitat que no estigui inclosa en el seu objecte social.
12. Constituir una societat professional de veterinaris en què la majoria del seu capital social i dels seus drets de vot no pertanyin a veterinaris en exercici o en la qual la majoria dels membres del seu òrgan d'administració no siguin veterinaris en exercici.
13. Constituir una societat professional de veterinaris que tingui per objecte, a més de l'exercici de la professió veterinària, l'exercici d'una altra activitat professional, en la qual la majoria del seu capital social i dels seus drets de vot no pertanyin a persones habilitades per exercir les professions que integren l'objecte social o en la qual tampoc siguin persones habilitades la majoria dels membres del seu òrgan d'administració.
14. No sol·licitar a la Junta de Govern la inscripció en el Registre col·legial corresponent d'una societat professional de veterinaris amb domicili social a Catalunya, d'una sucursal establerta a Catalunya de societats professionals de veterinaris que tinguin el seu domicili social fora de Catalunya o de qualsevol dels actes inscribibles en el Registre col·legial, llevat que aquesta omissió constitueixi infracció lleu.
15. En cas de canvi de veterinari, aconsellar al client no abonar els honoraris del seu antic veterinari.
16. La desconsideració envers un membre de l'òrgan de govern col·legial, en les seves actuacions com a tal.

17. Valer-se d'un càrrec o d'una situació per realitzar activitats il·lícites.
18. Atribuir-se un càrrec o titulació dels quals no es disposa, o l'autoria d'un document que no li correspon.
19. Permetre la utilització del seu nom o signatura a altres professionals no veterinaris en assumptes que no li hagin estat confiats directament.
20. La cessió per qualsevol mitjà o venda de material d'ús exclusiu veterinari a persones que no ostentin aquest títol.
21. Lliurar o posar a disposició del públic o de terceres persones informes, certificacions, receptes o d'altres documents anònims firmats en blanc o amb contingut fals o inexacte.
22. La participació, l'afavoriment, la col·laboració o la connivència en actes d'intrusisme professional i en el seu encobriment.
23. La negativa a complir els requeriments dels òrgans de govern dels Col·legis, del Consell, o de les Comissions Deontològiques.
24. La reincidència per comissió de més d'una infracció lleu quan aquesta infracció hagi estat declarada per resolució ferma.
25. La infracció d'un deure tipificat en aquestes Normes Deontològiques Comuns, o en els Estatuts dels Col·legis, o en els del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya, o d'un acord adoptat pels òrgans de govern dels Col·legis o del Consell quan afecti:
  - a) als aspectes essencials de la relació entre veterinaris i clients;
  - b) al correcte exercici de la professió i la concurrència lleial entre companys;
  - c) a qualsevol altra circumstància que no suposi infracció molt greu.

Article 95.- Infraccions lleus.

Es consideren infraccions lleus:

1. La valoració publicitària sobre la qualitat del propi servei o la menció de clients o afers sense autorització dels interessats.
2. La realització d'un acte de publicitat il·lícita quan aquest acte no tingui una particular transcendència motivada per la difusió o per altres circumstàncies. Això no obstant, atesa l'escassa transcendència de la infracció, la Junta de Govern podrà no sancionar-la quan el veterinari hagi cessat immediatament en la seva realització tan aviat hagi rebut el requeriment de cessació per part de l'òrgan col·legial competent.
3. No notificar al Col·legi el canvi de domicili o d'altres dades o circumstàncies rellevants per l'exercici de la professió.
4. L'incompliment de les disposicions establertes en les presents Normes Deontològiques relatives a les pràctiques d'aprenentatge o qualsevol normativa reguladora de les mateixes.
5. No respectar un conveni o acord particular celebrat entre veterinaris.
6. La desconsideració envers un company.
7. Prometre resultats que no depenguin exclusivament de l'actuació professional o establir terapèutiques afavorint els interessos comercials d'amunt els criteris estrictament sanitaris.
8. La desatenció o desconsideració envers el client. No informar al client quan aquest ho demani sobre les actuacions realitzades i sobre els resultats que es vagin assolint, o facilitarli deliberadament informació confusa o enganyosa.
9. No notificar prèviament a la Junta de Govern del Col·legi corresponent la interposició d'una acció civil o penal contra un altre veterinari per causes derivades de l'exercici de la professió.
10. No atendre les comunicacions o requeriments d'un company, o de la Comissió de Deontologia, o dels òrgans Col·legials o del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya.
11. No sol·licitar la inscripció de qualsevol alta o baixa referida als veterinaris que col·laborin per a la societat professional de veterinaris.
12. No informar al client quan aquest ho demani sobre el cost i el resultat previsible de la seva

actuació professional.

13. La infracció d'un deure tipificat en aquestes Normes Deontològiques Comuns, o en els Estatuts dels Col·legis o en els del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya, o d'un acord adoptat pels òrgans de govern del Col·legi quan no suposi infracció molt greu o greu.

Article 96.- De les sancions disciplinàries.

96.1.- Per infraccions molt greus s'imposarà una o més de les següents sancions:

- a) Expulsió del Col·legi.
- b) Suspensió en l'exercici professional per un període de sis mesos a dos anys.
- c) Multa de fins a sis mil euros.

96.2.- Per infraccions greus s'imposarà una o més de les següents sancions:

- a) Suspensió en l'exercici professional per un període no superior a sis mesos ni inferior a un mes.
- b) Multa de fins a tres mil euros.

96.3.- Per infraccions lleus s'imposarà una o més de les següents sancions:

- a) Advertència per escrit.
- b) Multa de fins a tres cents euros.
- c) Suspensió en l'exercici professional per un període no superior a un mes.

96.4.- Les quantitats que els Col·legis percebin per les sancions en forma de multa les destinaran a obra social.

96.5.- Els veterinaris que siguin sancionats hauran d'abonar les despeses ocasionades amb motiu de la tramitació del procediment disciplinari. Aquestes s'hauran de satisfer en el termini màxim d'un, dos i tres mesos respectivament per les sancions imposades com a conseqüència de infraccions lleus, greus o molt greus.

Article 97.- Dels criteris per a la seva imposició.

En la imposició de les sancions disciplinàries col·legials s'haurà de guardar la deguda adequació entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció aplicada, considerant-se especialment els següents criteris per a la graduació de les sancions a aplicar:

- a) L'existència d'intencionalitat o reiteració.
- b) La naturalesa o transcendència dels perjudicis causats.
- c) La reincidència per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció quan així hagi estat declarat per resolució ferma.

Article 98.- Causes d'extinció de la responsabilitat disciplinària.

98.1.- La responsabilitat disciplinària dels col·legiats s'extingeix:

- a) Pel compliment de la sanció.
- b) Per la defunció.
- c) Per la prescripció.

98.2.- Si durant la tramitació del procediment disciplinari es produeix les causes previstes en les lletres b) i c) de l'apartat anterior es dictarà resolució declarant extingida la responsabilitat i arxivant les actuacions.

98.3.- La baixa en el col·legi no extingeix la responsabilitat disciplinària contraïda durant el període d'alta, encara que determina la impossibilitat d'executar la sanció que s'acordi. En aquest cas es conclourà el procediment disciplinari mitjançant la resolució que sigui procedent i en el cas de sanció l'execució quedarà en suspens fins el moment en què el col·legiat causi novament alta en el col·legi.

Article 99.- Prescripció.

99.1.- Els terminis de prescripció en relació a les infraccions disciplinàries seran de dos anys respecte a les molt greus, d'un any respecte a les greus i de sis mesos respecte a les lleus. Aquests terminis comencen a comptar des de que la infracció s'ha comès. En el cas que es

tractin d'infraccions continuades el termini s'inicia quan han finalitzat totes les accions o omissions que infringeixin el mateix o semblants preceptes administratius, en execució d'un pla preconcebut o aprofitant idèntica ocasió. Si es tracta d'infraccions permanents el termini s'inicia quan es produeix la finalització o la cessació de l'activitat il·lícita.

99.2.- Els terminis de prescripció en relació a les sancions disciplinàries seran de tres anys respecte a les imposades per infraccions molt greus, de dos anys respecte a les imposades per infraccions greus i d'un any respecte a les imposades per infraccions lleus. Aquests terminis comencen a comptar des que la sanció disciplinària és ferma en la via administrativa.

99.3.- Els terminis de prescripció s'interrompen:

a) Per qualsevol actuació col·legial, realitzada amb coneixement formal de l'inculpat conduent a la iniciació, tramitació o resolució del procediment disciplinari. No tindran caràcter interruptiu la notificació de les actuacions col·legials que no tinguin per finalitat impulsar el procediment conduent a la imposició de la sanció disciplinària.

b) Per qualsevol actuació col·legial, realitzada amb coneixement formal del sancionat, dirigida a executar la sanció disciplinària. No tindran caràcter interruptiu la notificació de les actuacions col·legials que no tinguin per finalitat impulsar el procediment conduent a l'execució de la sanció disciplinària.

c) Per la interposició per part de l'inculpat o del sancionat de reclamacions o recursos de qualsevol classe.

d) Per la suspensió de la tramitació del procediment per estar-se tramitant un procés penal pels mateixos fets o per altres fets racionalment impossibles de separar dels sancionables, d'acord amb aquestes Normes Deontològiques Comuns a la Profesió Veterinària.

Article 100.- Rehabilitació per caducitat de l'anotació.

100.1.- L'anotació de les sancions a l'expedient personal del col·legiat caducarà als sis mesos si ha estat per falta lleu; als dos anys si ha estat per falta greu; als quatre anys si ha estat per falta molt greu; i als cinc anys si la sanció ha estat l'expulsió.

100.2.- El termini per a la rehabilitació col·legial es computarà a partir de l'endemà del dia en que ha quedat acomplerta la sanció.

100.3.- Els sancionats podran sol·licitar de la Junta de Govern la rehabilitació un cop transcorreguts els esmentats terminis de caducitat, la qual s'acordarà sense cap altre tràmit un cop comprovat que ha transcorregut el període de caducitat fixat en aquestes Normes Deontològiques Comuns. Tanmateix, la rehabilitació es podrà acordar d'ofici.

100.4.- La Junta de Govern trametrà al Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya y al Consejo General de Colegios Veterinarios de España la resolució dictada en el procediment de rehabilitació.

Article 101.- Rehabilitació de la sanció d'expulsió.

101.1.- No obstant el previst a l'article anterior, si la sanció ha consistit en l'expulsió del col·legi, el sol·licitant haurà d'aportar proves de la rectificació de conducta, les quals seran apreciades ponderadament per la Junta de Govern del Col·legi a fi i efecte d'acordar o denegar la rehabilitació, cosa que es farà mitjançant resolució motivada i en un termini de dos mesos des de la sol·licitud.

101.2.- Als efectes del previst en l'anterior apartat, la Junta podrà designar entre els seus membres un ponent que, prèvia audiència de l'interessat i pràctica de les proves que estimi convenients, informi favorablement o contràriament l'esmentada sol·licitud. La Junta podrà acceptar l'informe el qual podrà incorporar-se a la resolució com a motivació d'aquesta o bé separar-se d'aquest informe havent de motivar aquesta decisió.

101.3.- La resolució de la Junta de Govern es notificarà al sol·licitant en el termini de dos mesos des de la seva sol·licitud. Transcorregut aquest termini sense haver-se dictat i notificat la resolució, s'entendrà que la sol·licitud ha quedat desestimada.

101.4.- Contra la resolució de la Junta de Govern es podrà interposar en el termini d'un mes recurs d'alçada davant el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya. Transcorregut el termini de tres mesos sense que es resolgui i notifiqui el recurs s'entendrà desestimat quedant expedida la via jurisdiccional contenciosa administrativa.

Article 102.- Àmbit d'aplicació del procediment disciplinari.

Aquest procediment és aplicable a les actuacions que realitzen els Col·legis de Veterinaris catalans i el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya en l'exigència de les responsabilitats disciplinàries dels col·legiats o dels veterinaris que actuen en el seu àmbit territorial de col·legiació en el cas d'infraccions de llurs deures professionals o col·legials, sense perjudici de la responsabilitat civil o penal que els hi sigui aplicable.

Article 103.- Concurrencia de sancions i independència dels procediments.

103.1.- No podran sancionar-se els fets que hagin estat sancionats penal, administrativament o disciplinàriament, en aquells casos que s'aprecii identitat de subjecte, fet i fonament.

103.2.- L'òrgan competent resoldrà la no exigibilitat de responsabilitat disciplinària en qualsevol moment de la instrucció del procediment en què quedi acreditada la fermesa d'una sanció penal, administrativa o disciplinària sobre els mateixos fets, sempre que concorri, a més, identitat de subjecte o de fonament.

103.3.- Quan està tramitant-se un procés penal pels mateixos fets o per altres fets racionalment impossibles de separar dels sancionables d'acord amb aquestes Normes Deontològiques Comuns, serà suspesa la tramitació del procediment i s'interromprà el termini de prescripció. La represa del procediment disciplinari quedarà ajornada fins que s'incorpori a l'expedient col·legiat la decisió jurisdiccional ferma.

103.4.- Un cop iniciat el procediment, en qualsevol moment en què l'instructor aprecii que la presumpta infracció pot constituir delictes o falta penal, n'informarà immediatament a l'òrgan que hagi ordenat la incoació del procediment per tal que aquest òrgan decideixi sobre la comunicació dels fets al Ministeri Fiscal i resolgui de suspendre el procediment fins que l'autoritat judicial es pronuncii en ferm.

103.5. Represa la tramitació del procediment disciplinari en qualsevol dels supòsits esmentats, la resolució condemnatòria que es dicti haurà de respectar l'apreciació dels fets continguda en el pronunciament judicial esmentat, sempre que la resolució sigui condemnatòria.

Article 104.- Mesures de caràcter provisional.

104.1.- Excepcionalment, l'òrgan competent per a incoar l'expedient disciplinari podrà acordar mesures provisionals mitjançant resolució motivada, per tal de garantir la protecció dels interessos col·legials, la garantia de l'eficàcia en la substanciació del procediment o per raó de la gravetat dels fets imputats.

Aquestes mesures es poden acordar en la resolució que incoï el procediment o durant la seva tramitació sense que pugui tenir, en cap cas, una durada superior a sis mesos, llevat el cas de paralització del procediment imputable a l'inculpat.

104.2.- Les mesures provisionals que es poden acordar són, entre d'altres admeses en dret, les següents:

- a) la suspensió de l'exercici professional per un període de sis mesos prorrogables, en el cas de faltes molt greus, per tres més si els fets revesteixen una especial transcendència o se'n pugui derivar un perjudici per als interessos col·legials o resultar perjudicada la investigació dels fets.
- b) la suspensió de l'exercici professional per un període no superior a tres mesos en el cas d'infraccions greus.

104.3.- El temps que l'inculpat ha estat subjecte a la mesura provisional de suspensió de funcions serà, en tot cas, computable als efectes de compliment d'aquest tipus de sanció.

104.4.- No es pot acordar la mesura de suspensió provisional en l'exercici de la professió quan els col·legiats es trobin sotmesos a procés o inculpció d'un procediment penal.

Article 105.- Tramitació del procediment.

El procediment disciplinari s'impulsarà d'ofici en tots els seus tràmits, els quals s'ajustaran a les disposicions d'aquestes Normes Comuns i, en allò que no preveuen, a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, els principis continguts en el Títol IX de la qual seran en qualsevol cas de compliment obligat, així com d'altres lleis que la modifiquin o substitueixin.

Article 106.- Notificacions.

106.1.- La tramitació i les notificacions s'ajustaran al que estableixen aquestes Normes Comuns i, en allò que no preveuen, al que disposa el Títol V, Capítol III i el Títol VI, Capítol II de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, amb les modificacions realitzades per la Llei 4/1999, de 13 de gener, i modificacions posteriors que hi puguin haver.

106.2.- Si així ho preveuen els Estatuts dels Col·legis, la notificació de les actuacions es podrà realitzar a través de mitjans informàtics, telemàtics o electrònics, en la mesura que els recursos disponibles així ho permetin i sempre que el seu destinatari hagi manifestat expressament la seva voluntat de ser notificat a través d'aquests mitjans. Aquesta notificació equivaldrà a l'efectuada per escrit sempre que es pugui garantir la recepció pel seu destinatari.

106.3.- Les notificacions poden practicar-se desplegant tota la seva eficàcia en el domicili professional que el col·legiat hagi comunicat al Col·legi, sense perjudici de la responsabilitat derivada del fet de no haver comunicat reglamentàriament l'eventual trasllat.

106.4.- Si no pot ser verificada la notificació en els termes previstos pels apartats 1, 2 i 3 de l'article 59 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, la notificació es considerarà realitzada als quinze dies de l'anunci al tauler d'edictes del Col·legi.

106.5.- Les notificacions als col·legiats no residents podran realitzar-se, si s'escau, per mitjà del seu Col·legi de residència.

Article 107.- Ampliacions i pròrrogues de terminis.

107.1.- Excepcionalment, l'òrgan competent per a la iniciació i resolució del procediment podrà decidir, a proposta de l'instructor, l'ampliació dels terminis mitjançant acord amb motivació clara de les circumstàncies concurrents, actuacions realitzades i només quan s'hagin esgotat tots els mitjans disponibles.

107.2.- En el cas d'acordar-se l'ampliació del termini, aquesta no podrà ser superior a l'establert per a la tramitació del procediment.

107.3.- L'acord sobre l'ampliació, el qual es notificarà a les persones interessats, no es podrà recórrer, sens perjudici d'allò que pugui ser al·legat per part d'aquestes per a ser considerat en la resolució que posi fi al procediment i en l'eventual impugnació en ulteriors recursos que s'interposin en contra de la resolució.

Article 108.- Drets dels col·legiats en el procediment disciplinari.

Els veterinaris sotmesos a un procediment disciplinari tindran els drets següents:

a) A ser assabentats dels fets que se li imputen, de les infraccions que aquests fets poden constituir i de les sancions que comporten, i també de la identitat de l'instructor, de l'òrgan competent per imposar la sanció i de la norma que atribueix aquesta competència.

b) A l'accés a l'expedient administratiu en qualsevol moment del procediment, a conèixer l'estat de la seva tramitació i a obtenir còpies dels documents continguts en aquest en els termes previstos per la legislació vigent.

c) A abstenir-se de declarar en el procediment seguit en contra seva, a formular al·legacions, a proposar les proves pertinents per a la seva defensa i a utilitzar tots els mitjans de defensa admesos per l'ordenament jurídic que siguin procedents.

d) A la presumpció d'innocència i, per tant, mentre no recaigui resolució, a no ser considerat culpable, com també a què la sanció estigui basada en actes o mitjans probatoris de càrrec o incriminadors de la conducta reprovada, a que la càrrega de la prova correspongui a qui acusa i a que qualsevol insuficiència en el resultat de les proves practicades, lliurament valorat per l'òrgan sancionador, hagi de traduir-se en un pronunciament absolutori.

e) A actuar assistits de tècnic o assessor quan ho considerin convenient en la defensa dels seus interessos.

f) A obtenir una resolució motivada del procediment que inclourà una valoració de les proves practicades, i especialment d'aquelles que constitueixin els fonaments bàsics de la decisió, la fixació dels fets, la infracció o les infraccions que es cometen i la sanció o les sancions que se li imposen, o bé la declaració de no existència d'infracció o de responsabilitat.

g) A tots els altres drets reconeguts per la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

Article 109.- Formes d'iniciació del procediment.

109.1.- El procediment s'iniciarà d'ofici, com a conseqüència de la pròpia iniciativa de l'òrgan col·legial competent, de denúncia o de comunicació.

109.2.- Abans de l'obertura de l'expedient disciplinari l'òrgan competent per iniciar el procediment disciplinari podrà acordar la realització d'unes diligències o actuacions prèvies, excepte quan la insostenibilitat de la pretensió resulti tant evident que no sigui viable iniciar cap diligència.

109.3.- Si els fets afecten a un membre de la Junta de Govern d'un Col·legi o del Ple del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya, es donarà trasllat de l'expedient de forma immediata al Consell.

Article 110.- De les denúncies.

110.1.- A efectes del que es disposa en aquestes Normes Deontològiques Comuns es considera una denúncia l'acte pel que qualsevol persona, posa en coneixement d'un òrgan col·legial l'existència d'un determinat fet que pogués constituir infracció disciplinària d'un col·legiat.

110.2.- Les denúncies hauran d'expressar la identitat de la persona o les persones que la presenten, el relat dels fets que poguessin constituir infracció i la data de la seva comissió i, quan sigui possible, la identificació dels presumptes responsables. No es consideraran denúncia en cap cas els escrits anònims.

110.3.- Per a donar curs a una denúncia, caldrà que la persona o les persones que la presenten es ratifiquin davant l'òrgan competent per a la iniciació o la resolució del procediment. En cas de denunciants residents fora del territori del Col·legi, s'admetrà la ratificació efectuada en el Col·legi corresponent al territori de la seva residència.

110.4.- Es considerarà com a interessat als efectes corresponents el denunciador dels fets que s'hagi ratificat oralment, segons l'apartat anterior, el qual tindrà dret a que se li notifiquin, en la forma prevista en aquestes Normes Deontològiques comuns, els actes legalment establerts.

Article 111.- Actuacions o diligències prèvies.

111.1.- Amb anterioritat a l'obertura de l'expedient disciplinari, podran realitzar-se unes actuacions o diligències prèvies amb l'objecte de determinar amb caràcter preliminar si concorren les circumstàncies que justifiquin aquesta iniciació.

111.2.- Les actuacions o diligències prèvies seran realitzades per la persona o òrgan col·legial que determini l'òrgan competent per a la iniciació o resolució del procediment.

111.3.- Finalitzades les actuacions d'aquesta informació i necessàriament en el termini màxim de trenta dies hàbils des de la resolució que va acordar obrir-la, la persona o òrgan col·legial

que les hagi realitzat, sempre que no sigui el mateix per iniciar el procediment, farà una proposta de resolució per decidir l'obertura de l'expedient disciplinari o bé l'arxiu de les actuacions.

Article 112.- Els acords d'iniciació del procediment i d'arxiu de les actuacions.

112.1.- A la vista de la proposta formulada per la persona o l'òrgan que ha realitzat les actuacions o diligències prèvies, la Junta de Govern decidirà l'obertura de l'expedient disciplinari o bé l'arxiu d'actuacions. Aquesta competència no podrà ser objecte de delegació.

112.2.- La resolució d'arxiu d'actuacions es notificarà als denunciants i als interessats als efectes oportuns.

112.3.- La resolució d'iniciació del procediment es notificarà als interessats juntament amb el plec de càrrecs segons es disposa en l'article següent.

Article 113.- Instrucció i plec de càrrecs.

113.1.- L'instructor, donant-ne fe el secretari, ordenarà la pràctica de totes les actuacions adequades per a determinar i comprovar els fets i de totes les proves que puguin conduir al seu aclariment i a la determinació de les responsabilitats susceptibles de sanció disciplinària.

113.2.- En el termini d'un mes des de l'obertura de l'expedient disciplinari i a la vista de les actuacions practicades, l'instructor formula el plec de càrrecs amb el següent contingut:

- a) La identificació de les persones presumptament responsables.
- b) L'exposició dels fets imputats a l'inculpat en paràgrafs separats i numerats per cadascun d'ells.
- c) La infracció o infraccions que aquests fets puguin constituir, amb indicació de la seva normativa reguladora.
- d) Les sancions disciplinàries que aquests fets puguin comportar, amb indicació de la seva normativa reguladora.
- e) L'òrgan col·legial competent per imposar la sanció disciplinària.

113.3.- L'acord d'obertura de l'expedient disciplinari juntament amb el plec de càrrecs es notificarà als interessats, als quals s'atorgarà un termini de deu dies per formular al·legacions.

Article 114.- Reconeixement de l'infractor.

Si l'inculpat reconeix voluntàriament la seva responsabilitat respecte dels fets, l'instructor eleva l'expedient a l'òrgan competent per a resoldre, sens perjudici que pugui continuar la seva tramitació si hi han indicis raonables de frau o d'encobriment d'altres persones.

Article 115.- Mitjans i pràctica de la prova.

115.1.- Els fets rellevants per a la decisió d'un procediment podran acreditar-se per qualsevol mitjà de prova admissible en Dret.

115.2.- Quan l'instructor no tingui per certs els fets al·legats pels interessats o la naturalesa del procediment ho exigeixi, acordarà l'obertura d'un període de prova per un termini no superior a trenta dies ni inferior a deu, a fi que puguin proposar-se i practicar-se quantes consideri pertinents.

115.3.- L'instructor de l'expedient disciplinari solament podrà rebutjar les proves proposades pels interessats, mitjançant resolució motivada, quan siguin manifestament improcedents o innecessàries, perquè la seva relació amb els fets no puguin alterar la resolució final a favor del presumpte responsable. Aquesta resolució es podrà recórrer quan determini la impossibilitat de continuar el procediment o produeixi indefensió, havent-se de manifestar l'oposició en els altres casos mitjançant l'oportuna al·legació per part de l'afectat per a la seva consideració en la resolució que posi fi al procediment i en el recurs que pugui interposar-se contra la resolució.

115.4.- Es notificarà a l'inculpat amb la suficient antelació el lloc, la data i l'hora per a la pràctica de les proves que hagi de realitzar el mateix instructor, amb la finalitat que pugui intervenir.

Article 116.- Proposta de resolució.

L'instructor, dins els deu dies següents a l'expiració del període de proposició i pràctica de la prova, formularà la proposta de resolució, la qual haurà de tenir el següent contingut:

- a) la fixació amb precisió i de forma motivada dels fets que s'imputin en el procediment,
- b) la qualificació de la infracció o infraccions que constitueixen aquests fets i la seva normativa reguladora o bé la declaració d'inexistència d'infracció o infraccions,
- c) la identificació de la persona o persones que en resultin responsables,
- d) la sanció o sancions a imposar i la seva normativa reguladora o bé la declaració de no existència de responsabilitat.

Article 117.- Tràmit d'audiència i elevació de la proposta de resolució.

117.1.- La proposta de resolució es notificarà a l'inculpat perquè en el termini improrrogable de deu dies, a la vista de l'expedient, pugui al·legar davant l'instructor tot allò que consideri convenient per a la seva defensa.

117.2.- Una vegada complerts els tràmits anteriors l'instructor trametrà la proposta de resolució juntament amb l'expedient complet a la Junta de Govern o al Consell competent per a resoldre.

117.3.- Abans de dictar resolució, l'òrgan col·legial competent per a resoldre podrà decidir, mitjançant acord motivat, la realització de les actuacions complementàries indispensables per a resoldre el procediment. L'acord de realització d'actuacions complementàries es notificarà als interessats, als quals se'ls concedirà un termini de set dies per a formular les al·legacions que tinguin per pertinents. Les actuacions complementàries hauran de practicar-se en un termini no superior a quinze dies. El termini per a resoldre el procediment quedarà suspès fins l'acabament de les actuacions complementàries. No tindran la consideració d'actuacions complementàries els informes que precedeixen immediatament a la resolució final del procediment.

Article 118.- Formes de finalització de l'expedient disciplinari.

118.1.- Posaran fi a l'expedient disciplinari la resolució per la qual s'imposa la sanció o s'acorda el sobreseïment, com també la declaració de caducitat.

118.2.- També produirà la terminació de l'expedient disciplinari la impossibilitat de continuar-lo per causes sobrevingudes. La resolució que es dicti haurà de ser motivada en tot cas.

Article 119.- Resolució del procediment.

119.1.- La resolució que posi fi a l'expedient disciplinari haurà de ser acordada en el termini màxim de trenta dies des de la recepció de la proposta de l'instructor, haurà de ser motivada i decidirà totes les qüestions plantejades pels interessats i aquelles altres derivades de l'expedient disciplinari.

119.2.- En la resolució no es podran acceptar fets diferents dels determinats en la fase d'instrucció de l'expedient disciplinari, salvat els que resultin, en el seu cas, de l'aplicació del previst en el número 1 d'aquest article, amb independència de la seva diferent valoració jurídica.

119.3.- La resolució dictada haurà de ser notificada a l'inculpat, haurà de respectar allò que estableix l'article 89 de la Llei 30/1992 i expressarà els recursos en contra que siguin procedents, els òrgans administratius o judicials davant els quals haurien de presentar-se i el termini per interposar-los, sens perjudici que els interessats puguin interposar qualsevol altre que considerin oportú. També s'inclourà en la resolució la valoració de les proves practicades, i especialment d'aquelles que constitueixen els fonaments bàsics de la decisió, fixaran els fets i,

en el seu cas, la persona o persones responsables, la infracció o infraccions comeses i la sanció o sancions que s'imposen o bé la declaració de no existència d'infracció o de responsabilitat.

Article 120.- Caducitat del procediment.

120.1.- El venciment del termini màxim establert de sis mesos des de l'acord d'inici del procediment sense que s'hagi dictat i notificat resolució produirà la caducitat del procediment. En aquests casos, la resolució que declari la caducitat ordenarà l'arxiu de les actuacions.

120.2.- La caducitat del procediment no produirà per si mateixa la prescripció de la responsabilitat disciplinària, però els procediments caducats no interrompen el termini de prescripció.

120.3.- La caducitat del procediment no impedeix iniciar un nou procediment disciplinari per aquell mateix assumpte si encara no s'ha extingit la responsabilitat sancionadora per prescripció.

120.4.- El termini màxim per dictar i notificar la resolució quedarà suspès en els següents casos:

a) Quan hagin de realitzar-se qualsevol tipus de prova que hagi estat proposada per les persones interessades, durant el temps necessari per a la incorporació dels resultats a l'expedient.

b) Quan s'estigui tramitant un procés penal pels mateixos fets o per altres fets racionalment impossibles de separar dels sancionables d'acord amb aquestes Normes Deontològiques Comuns i s'hagi acordat suspendre el procediment. El termini quedarà suspès fins que s'incorpori a l'expedient col·legial la sentència o decisió judicial ferma.

c) Quan el procediment quedi paralitzat per causa imputable a l'inculpat, mentre no desapareguin les causes que van motivar aquesta paralització.

d) Per qualsevol altre supòsit previst en la legislació general sobre procediment administratiu.

Article 121.- Execució i suspensió de les sancions disciplinàries.

121.1.- Les resolucions de la Junta de Govern dictades en matèria disciplinària no podran executar-se fins que no hagin estat confirmades pel Consell en resoldre el recurs d'alçada o bé fins que hagi transcorregut el termini establert per a la interposició sense efectuar-la. No obstant això, les mesures provisionals aprovades poden ser executades des de la data en què han estat adoptades.

121.2.- Les resolucions del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya per les quals es resolen els recursos administratius en matèria disciplinària són plenament executives. Si s'interposa recurs contenciós administratiu, se'n podrà suspendre l'execució conforme als termes previstos en la Llei reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

121.3.- Les resolucions del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya per les quals s'imposa una sanció disciplinària en l'àmbit de les seves competències no podran executar-se fins que no hagin estat confirmades en la resolució del recurs de reposició previst o bé fins que no hagi transcorregut el termini establert per a la interposició sense efectuar-la, llevat de les mesures provisionals aprovades, que podran ser executades des de la data en què hagin estat adoptades.

Article 122.- Publicitat i efectes de les sancions disciplinàries.

122.1.- L'òrgan que dicta la sanció disciplinària, podrà acordar, per raons d'exemplaritat i en previsió de futures conductes infractores, la publicació de les sancions imposades d'acord amb el previst en les presents Normes Deontològiques Comuns, una vegada siguin fermes en via administrativa, amb independència de la seva execució.

122.2.- Quan la sanció hagi estat objecte de recurs davant el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya, aquest comunicarà la resolució d'aquest recurs al Col·legi al que pertanyi l'inculpat a efectes de la seva publicació.

122.3.- La publicació haurà de fer-se en els butlletins d'informació que els Col·legis distribueixen als seus col·legiats, com també en els taulers d'anunci d'aquestes Corporacions, i podran donar referència dels noms i cognoms, la classe i naturalesa de la infracció comesa i de la sanció imposada. En el cas que la sanció disciplinària sigui judicialment anul·lada haurà de fer-se anàloga publicitat d'aquesta anul·lació.

122.4.- Les sancions disciplinàries que impliquin suspensió en l'exercici de la professió o expulsió d'un Col·legi tindran efecte en l'àmbit de tots els Col·legis de Veterinaris de l'Estat espanyol, i amb aquesta finalitat hauran de ser comunicades al Consejo General de Colegios Veterinarios de España perquè ho traslladi als altres Col·legis.

Article 123.- Iniciació del procediment abreujat.

L'òrgan competent per iniciar el procediment abreujat, acordarà la tramitació de l'expedient disciplinari regulat a continuació quan apreciï de forma motivada l'existència d'elements de judici que permetin qualificar la infracció com a lleu.

Article 124.- Instrucció del procediment abreujat.

124.1.- Una vegada dictat l'acord d'iniciació, l'instructor, a la vista de les actuacions practicades, formularà la proposta de resolució.

124.2.- La proposta de resolució, on s'han d'exposar els fets imputats, les infraccions que aquests puguin constituir, les sancions d'aplicació, l'òrgan competent per a resoldre i la normativa que li atorguen la competència, es notificarà als interessats juntament amb l'acord d'iniciació i la indicació de que es tracta d'un procediment abreujat, a fi que en un termini de 10 dies puguin proposar proves i al·legar allò que considerin convenient per a la defensa dels seus drets i interessos.

124.3.- Transcorregut el termini anterior i després de l'eventual pràctica de la prova, l'instructor, sense cap altre tràmit, elevarà l'expedient a l'òrgan competent per a resoldre.

124.4.- En tot cas, l'òrgan competent podrà proposar o acordar que se segueixi el procediment ordinari.

Article 125.- Resolució del procediment abreujat.

El procediment abreujat es resoldrà i notificarà en el termini d'un mes des de la seva iniciació.

Article 126.- Objecte dels recursos.

126.1.- Podran ser objecte de recurs en via administrativa col·legial les resolucions que posin fi al procediment i als actes de tràmit que determinin la impossibilitat de continuar el procediment, produeixin indefensió o perjudici irreparable a drets i interessos legítims.

126.2.- L'oposició a la resta d'actes de tràmit haurà d'al·legar-se pels interessats, per a la seva consideració en la resolució que posi fi al procediment, i per a la impugnació d'aquests actes en el recurs administratiu

Article 127.- Actes que posen fi a la via administrativa.

127.1.- Les resolucions del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya en matèria disciplinària esgoten la via administrativa d'acord amb l'article 109 de la Llei 30/1992 i podran ser recorregudes potestativament en reposició davant el mateix Consell o ser impugnades directament davant l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

127.2.- Les demés resolucions col·legials en matèria disciplinària podran ser objecte de recurs d'alçada davant el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya.

Article 128.- Motius d'impugnació.

128.1.- Els recursos d'alçada i potestatiu de reposició podran fonamentar-se en qualsevol dels motius

de nul·litat i anul·labilitat previstos en els articles 62 i 63 de la Llei 30/1992.

128.2.- El recurs extraordinari de revisió solament podrà fonamentar-se únicament en els casos previstos a l'article 118 de la Llei 30/1992.

Article 129.- Interposició dels recursos.

129.1.- El recurs d'alçada podrà interposar-se en el termini improrrogable d'un mes des de la notificació, mitjançant escrit a presentar davant la Junta de Govern del Col·legi que hagi dictat la resolució recorreguda o davant del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya. Si el recurs s'hagués interposat davant la Junta de Govern, aquesta haurà de trametre'l al Consell en el termini de deu dies, amb el seu informe i amb una còpia completa i ordenada de l'expedient.

129.2.- El recurs potestatiu de reposició podrà interposar-se en el termini improrrogable d'un mes des de la notificació, mitjançant escrit a presentar davant del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya.

Article 130.- Audiència de les persones interessades.

130.1.- Per a la resolució dels recursos podran tenir-se en compte tots els fets i al·legacions continguts a l'expedient. L'òrgan que resolgui el recurs decidirà totes les qüestions, tant de forma com de fons, que plantegi el procediment, hagin estat al·legades o no per les persones interessades.

130.2.- Quan calgui tenir en compte documents no recollits en l'expedient originari, es posarà de manifest a les parts per tal que, en un termini no inferior a deu dies ni superior a quinze, formulin les al·legacions i presentin els documents i justificants que considerin procedents.

130.3.- La resolució estimarà en tot o en part o desestimarà les pretensions formulades en el recurs o declararà la seva inadmissió. En tot cas, la resolució serà congruent amb les peticions formulades pel recurrent.

Article 131.- Resolució dels recursos.

131.1.- El Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya, realitzats prèviament els informes i proves que estimi pertinents, haurà de dictar i notificar resolució expressa en els tres mesos següents a la recepció del recurs i els antecedents.

131.2.- Transcorreguts tres mesos des de la interposició del recurs d'alçada sense que es resolgui i notifiqui la resolució es podrà entendre desestimat el recurs.

131.3.- Transcorregut un mes des de la interposició del recurs potestatiu de reposició contra l'arxiu de diligències prèvies sense que es resolgui i notifiqui la resolució es podrà entendre desestimat el recurs.

131.4.- La resolució dels recursos haurà de ser motivada i resoldrà totes les qüestions plantejades a l'expedient.

Disposició addicional.

Els Col·legis de Veterinaris catalans adaptaran la seva normativa a l'establert a les presents Normes Deontològiques Comuns en el termini de sis mesos a comptar des de la seva entrada en vigor.

Disposició transitòria.

Els procediments que es trobin en curs en el moment de l'entrada en vigor de les presents Normes no se'ls aplicaran aquestes, sinó que es regiran fins a la seva finalització per les Normes Deontològiques Comuns que es trobaven anteriorment en vigor. Els nous procediments que s'iniciïn es regiran per les presents Normes.

Disposició derogatòria.

Queden derogades les anteriors Normes Deontològiques Comuns a la Professions Veterinària i quantes normes s'oposin a les presents.

Disposició final.

Les presents Normes Deontològiques Comuns entraran en vigor el dia 1 de juny de 2003.

Aprovat en el Ple del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya del dia 27 de maig de 2002."

Manel Giménez i Jordana Francesc Monné i Orga (Secretari i President)

CASOS SOBRE INTRUSISMO LABORAL

Hemos solicitado al abogado del Colegio Oficial Veterinario de Barcelona información legal sobre el intrusismo laboral en nuestra profesión, que nos facilitó una serie de casos resueltos que ejemplifican como se solucionan legalmente las actuaciones que incurren en intrusismo. Los tenemos a continuación:

CASO 1

EDJ 2003/68263

Audiencia Provincial de Santa Cruz de Tenerife, sec. 2ª, S 21-3-2003, nº 338/2003, rec. 459/2002

Pte: Santana Rodríguez, Aurelio

Resumen

La Sala desestima los recursos de apelación interpuestos por el condenado y la acusación particular, y confirma la sentencia de instancia por la que se condena al acusado como autor de un delito de intrusismo. Considera el Tribunal que todas las cuestiones planteadas por los recurrentes fueron ya resueltas, y fundamentadas en derecho de una forma correcta en la resolución apelada, por lo que todo lo que ahora pudiera añadirse no sería más que una mera reiteración de planteamientos. A juicio de la AP existe prueba suficiente para una convicción condenatoria y en cuanto a la alegación de la acusación particular de que existe un delito continuado, se afirma que lo que se está penando es una infracción consistente en la repetición de una conducta.

CLASIFICACIÓN POR CONCEPTOS JURÍDICOS

INTRUSISMO

PROFESIONES

Otras profesiones

PROCESO PENAL

Prueba

FICHA TÉCNICA

Procedimiento: Apelación, Procedimiento abreviado

Legislación

Cita art.53 de LO 10/1995 de 23 noviembre 1995. Código Penal

En Santa Cruz de Tenerife, a 21 de marzo de 2003.

Visto, en nombre de S.M. el Rey, ante esta Audiencia Provincial, el Rollo de Apelación núm. 459/02, de la causa núm. 149/01 (Diligencias Previas 1539/98 del Juzgado de Instrucción núm. 1 del Puerto de la Cruz), seguida por los trámites del Procedimiento Abreviado, del Juzgado de lo Penal núm. 2 de Santa Cruz de Tenerife, siendo partes, como apelante, Eusebio, representado por el Procurador de los Tribunales Sra. Medina Martín y defendido por el

Letrado Sra. Cruz Díaz; y como apelado el Colegio Oficial de veterinarios de Santa Cruz de Tenerife, representado por la Procuradora de los Tribunales Sra. Aguirre López y defendida por el Letrado Sr. Ravelo Perdomo, y ejercitando la acción pública el Ministerio Fiscal, y siendo ponente el Ilmo. Sr. Magistrado D. Aurelio Santana Rodríguez.

ANTECEDENTES DE HECHO

PRIMERO.- Por el Juzgado de instancia, con fecha 3 de julio de 2002, se dictó sentencia cuyo fallo es del tenor literal siguiente:

"Que debo condenar y condeno a Eusebio como autor responsable de un delito de intrusismo ya definido, sin que concurra circunstancia modificativa de responsabilidad criminal, a la pena de tres meses de multa con cuota diaria 6 euros, y responsabilidad personal en caso de impago del art. 53 del C. P. EDL 1995/16398 , así como las costas". SEGUNDO.- En dicha sentencia se declaran probados los siguientes hechos:

"Que el acusado Eusebio, mayor de edad y sin antecedente penales, siendo propietario del establecimiento ubicado en el Puerto de la Cruz denominado "DIRECCION000", como quiera que hasta enero de 1995 estuvo trabajando en su local una Veterinaria colegiada, una vez ésta se fue, y sin tener título de Veterinario, continuó anunciándose al frente del mismo como "Clínica veterinaria, tienda especializada y peluquería canina", y en fechas posteriores a esa y durante los años 1996 y 1997, procedía a dispensar vacunas para perros, contra el moquillo, la hepatitis, parvovirus, leptopirosis y rabia a suministrar inyectando él mismo las citadas vacunas a los perros que sus propietarios llevaban al establecimiento, todo ello a cambio de un precio, sellando las correspondientes cartillas, unas veces con el sello de "Clínica Veterinaria", otras de "Tienda especializada"."

CASO 2

EDJ 2004/279785

Audiencia Provincial de Madrid, sec. 16ª, A 20-9-2004, nº 473/2004, rec. 330/2004

Pte: Gurrera Roig, Matilde

FICHA TÉCNICA

Legislación

Cita art.248.4 de LO 6/1985 de 1 julio 1985. Poder Judicial

Cita RDLeg. de 14 septiembre 1882. Año 1882. Ley de Enjuiciamiento Criminal

Rollo de apelación número 330/04 RT

Diligencias núm. 6095/2003

Juzgado de Instrucción núm. 6 de Madrid

A U T O núm. 473/2004

AUDIENCIA PROVINCIAL DE MADRID

SECCION DECIMOSEXTA

Ilmos. Sres.:

D. MIGUEL HIDALGO ABIA

Dª CARMEN LAMELA DIAZ

Dª MATILDE GURRERA ROIG

En Madrid a veinte de septiembre de dos mil cuatro

ANTECEDENTES DE HECHO

PRIMERO.- Por el Ilmo. Sr. Magistrado Juez del Juzgado de Instrucción núm. 6 de Madrid, en el procedimiento que, más arriba se indica, se dictó auto de fecha nueve de julio de dos mil cuatro acordando el sobreseimiento provisional por no encontrar justificada la perpetración del delito de intrusismo que dio motivo a la formación de la causa. Notificada dicha resolución a las partes personadas en autos, por el Ministerio Fiscal se interpuso contra la misma recurso apelación de los que dio traslado a las demás partes personadas, que efectuaron las alegaciones que constan en autos.

SEGUNDO.- En fecha treinta de agosto de dos mil cuatro, tuvo entrada, en esta Sección Decimosexta, los precedentes recursos, formándose el correspondiente Rollo quedando pendiente de deliberación y resolución por esta Sección.

Siendo Ponente la Ilma. Sra. Magistrada Dª MATILDE GURRERA ROIG quien expone el parecer de este Tribunal.

FUNDAMENTOS DE DERECHO

PRIMERO.- Se recurre por el Ministerio Fiscal el Auto del Juez instructor que acuerda el sobreseimiento de la causa a tenor de lo dispuesto en los arts. 789.5 Primera de la Ley de Enjuiciamiento Criminal EDL 1882/1 , por considerar que dicha decisión es prematura, debiendo reservarse al Juzgado de lo Penal la facultad de valorar los hechos objeto de la denuncia en el acto del juicio oral.

El recurso debe ser estimado. Después de examinadas las diligencias que constan en las actuaciones, esta Sala de acuerdo con lo expresado por el Ministerio Fiscal en su escrito de recurso, estima que existen indicios suficientes de la posible comisión de un delito de intrusismo por parte del imputado.

Así, según consta en las declaraciones realizadas por los clientes de la Clínica Veterinaria "24 horas", en dicha Clínica eran atendidos por el imputado quién haciéndose pasar por veterinario, sin tener título oficial habilitante, actuaba como tal tratando a los animales, hasta que al darse cuenta lo pusieron en conocimiento del Colegio Oficial de Veterinarios, quién a su vez, presentó denuncia por el referido delito de intrusismo. Además, según la declaración del testigo D. José Manuel, una vez dejó de prestar sus servicios como veterinario de la Clínica del imputado, éste siguió utilizando sellos de la campaña antirrábica, a pesar de no estar facultado para poner

CASO 3

EL DERECHO

EDJ 2009/114052

Audiencia Provincial de La Coruña, sec. 2ª, S 23-4-2009, nº 173/2009, rec. 34/2009. Pte: Fernández Galiño, Mª Dolores

RESUMEN

La AP estima parcialmente el recurso interpuesto por los acusados contra sentencia que les condena como autores de un delito de intrusismo profesional. La declaración de los testigos acredita numerosas visitas que los tres acusados hacían solos a distintas explotaciones ganaderas pero no de lo que efectivamente realizaban dentro de ellas. En estas declaraciones también se deja constancia de diverso instrumental que fue encontrado en los vehículos en el momento de su detención. Por el contrario, la declaración los veterinarios de la zona constituyen prueba directa de que los acusados acudían solos a visitar explotaciones ganaderas y lo son de referencia en lo relativo a las labores realizadas dentro de esas explotaciones. Respecto a uno de los acusados, la Sala afirma que queda acreditado que se limitaba al acto material de la inseminación sin que pueda deducirse que realizara actos de la profesión de veterinario , debe quedar absuelto del delito por el que ha sido condenado.

Sin embargo no ocurre lo mismo con los otros dos imputados de los que ha quedado acreditado que realizaban controles de reproducción y suministraban medicamentos.

NORMATIVA ESTUDIADA

RDLeg. de 14 septiembre 1882. Año 1882. Ley de Enjuiciamiento Criminal
art.790.6

CLASIFICACIÓN POR CONCEPTOS JURÍDICOS

INTRUSISMO

CONCEPTO

FICHA TÉCNICA

Favorable a: Acusación particular, Condenado; Desfavorable a: Acusación particular, Condenado
Procedimiento: Apelación, Procedimiento abreviado

Legislación

Aplica art.790.6 de RDLeg. de 14 septiembre 1882. Año 1882. Ley de Enjuiciamiento Criminal
Jurisprudencia

Cita en el mismo sentido STC Sala 2ª de 5 mayo 2004 (J2004/25788)

Cita en el mismo sentido STC Pleno de 22 julio 2002 (J2002/27981)

Cita en el mismo sentido STC Sala 2ª de 21 marzo 2002 (J2002/6752)

ANTECEDENTES DE HECHO

PRIMERO.- Que por el Ilmo. /Ilma. Magistrado/a- Juez del Juzgado de lo Penal núm. 5 de A Coruña con fecha 28-8-2008 , se dictó sentencia, cuya parte dispositiva dice como sigue: "FALLO: Que debo condenar y condeno a Raimundo a Valentín y a Luis Antonio , como autores

criminally responsables de un delito de intrusismo profesional, ya definido, no concurriendo circunstancias modificativas, a la pena par uno de multa de nueve meses con una cuota diaria de seis euros, con la responsabilidad personal subsidiaria en caso de impago de un día por cada dos cuotas impagadas.

Que debo absolver y absuelvo a Valentín del delito contra la salud pública por el que le acusaba la acusación particular.

Se imponen a los condenados las tres cuartas partes de las costas de este juicio, por iguales terceras partes, declarándose de oficio la cuarta parte restante; la misma condena procede para las costas de la acusación particular."

SEGUNDO.- Que notificada dicha sentencia a las partes, se interpuso contra la misma en tiempo y forma, recurso de apelación por Raimundo y otros, que le fue admitido en ambos efectos, por proveído de fecha 13-11-2008, dictado por el instructor, acordando dar el traslado prevenido en el art.

790.6 de la Ley de Enjuiciamiento Criminal , a las restantes partes.

TERCERO.- Por proveído de fecha 30-1-2009, se acordó elevar todo lo actuado a este Tribunal, para resolver el recurso y recibidas que fueron las diligencias se acordó pasar las mismas a la Ilma. Sra. Magistrada Ponente

CUARTO.- En la sustanciación del presente recurso se han observado y cumplido las prescripciones y formalidades legales.

HECHOS PROBADOS

Se modifican los hechos declarados probados de la sentencia recurrida, suprimiendo a Luis Antonio del reglón 1º y añadiendo que no consta que Luis Antonio hiciera actos distintos que los propios de la inseminación artificial.

FUNDAMENTOS DE DERECHO

PRIMERO.- Fundamenta la Juez la condena de los tres denunciados por un delito de intrusismo alegando que realizaran durante los años 2003 y 2004 en diversas explotaciones actos propios de la profesión de veterinario como inseminaciones artificiales y controles reproductivos y que además Raimundo y Valentín realizaron prescripción y aplicación de medicamentos y asistencia a partos. Considera probado el presupuesto fáctico de la declaración de los agentes del Seprona, el reconocimiento de Valentín ante la Guardia Civil, la declaración de otros veterinarios de la zona, el testimonio de dos veterinarios que trabajaban en la Clínica Arsovet y la declaración de varios ganaderos.

Frente a ello se alzan los recurrentes alegando que están facultados para el acto material de la inseminación y que las demás prácticas no quedan acreditadas por testimonio directo sino por testigos de referencia sin aportar datos de las explotaciones concretas en las que realizan tales prácticas.

Insisten en que por estos hechos ya han sido juzgador y absueltos en anterior sentencia del Juzgado de lo Penal núm. 3, confirmada por la Sección primera de la Audiencia Provincial.

Impugnan los denunciantes el recurso de apelación remitiéndose al Autos de fecha 19-5-2006 (folios 789 y 790) de esta misma Sección. Alega también que el testimonio de los veterinarios denunciantes deja clara constancia de los hechos objeto de la denuncia y que ello viene avalado por otros veterinarios de la comarca, por los dos veterinarios de Arsovet, por la declaración de los Guardias civiles del Seprona, por la testifical de los ganaderos y por el propio devenir de los acontecimientos dado que los denunciados siempre iban solos a visitar las explotaciones y otros veterinarios tenían actuado sobre animales previamente tratados por ellos.

Un análisis de la cuestión litigiosa exige determinar previamente si la realización del acto material de la inseminación es un acto propio e la profesión de veterinario . Al respecto debemos traer a colación la OM: de 29-1-1975 que permite a los veterinarios valerse de ayudantes para el acto mecánico de la inseminación. En este sentido la ST. AP. De Pontevedra, Sección 12ª, S. 18-2-2005 , confirma la absolución de unos denunciados por la sentencia de instancia en la que se había considerado que las inseminaciones artificiales no son actos propios y exclusivos de la profesión de veterinario . Y en el mismo sentido los 3 acusados han sido absueltos por St. del Juzgado de lo Penal núm. 3 de fecha 3 de noviembre de 1997 , confirmada por sentencia de fecha 22-1-99 de esta Audiencia. Ello no va contra lo dispuesto en el Auto de 19 de mayo de 2007, de esta misma Audiencia pues ya en el mismo se precisaba que se puede "realizar el acto mecánico de la inseminación como ayudantes o colaboradores de los veterinarios ".

Así centrada la cuestión litigiosa procede analizar a continuación si los tres acusados han sido condenados con base a una prueba de cargo suficiente con respecto al principio de presunción de inocencia.

En primer lugar debemos precisar que nuestra doctrina parte de que "el recurso al testigo de referencia ha de quedar limitado a aquellas situaciones excepcionales de imposibilidad real y efectiva de obtener la declaración del testigo directo y principal" (SSTC 79/2004, de 14 de marzo; 68/2002 de 21 de marzo y 155/2002).

De este modo la testifical de los agentes del Seprona acredita las numerosas visitas que los tres recurrentes hacían solos a las distintas explotaciones ganaderas pero no de lo que efectivamente realizaban dentro de ellas por cuanto como declaró el Guardia civil NUM000 "no se metieron dentro de la explotación; no podían ver lo que hacían". Su testimonio deja también constancia del material encontrado en los vehículos en el momento de la detención. Así en el vehículo de Luis Antonio se encontraron "diverso instrumental para el desarrollo de la práctica de inseminación artificial, material genético, un tanque criogénico, así como una libreta con anotaciones sobre las inseminaciones llevadas a cabo en diferentes explotaciones" (folio 208).

En el vehículo de Raimundo se encontraron "instrumental para el desarrollo de la actividad de veterinario y listado de vacas y novillos ordenado por estado reproductivo". Y en el vehículo de Valentín se encontraron "diverso instrumental para el desarrollo de la actividad veterinaria , material genético, un tanque criogénico, medicamentos veterinarios , así como dos cuadernos

con anotaciones sobre las inseminaciones llevadas a cabo en diferentes explotaciones y albaranes justificativos de compra de medicamentos" (folio 208).

La testifical de los veterinarios de la misma zona, Javier , Melchor , Sebastián , Carlos Francisco hacen prueba directa de que los acusados acudían

solos a visitar las explotaciones ganaderos y son testigos de referencia en lo relativo a las labores realizadas por los denunciados dentro de las explotaciones ganaderas pues las conocían por lo que les decían los dueños de las explotaciones. Su testimonio puede dejar constancia de que una vaca vista por ellos había sido previamente tratada pero no es prueba directa de la persona que asistió al animal

Elisa y Agapito, fueron veterinarios de Arsovet y su declaración en el plenario deja clara constancia de que ellos no supervisaban el trabajo de los denunciados, que María no podía hacerlo todo porque era imposible y que Valentín hacía clínica y junto con Raimundo pautaban medicamentos. Y compadeciéndose con ello en los coches de Raimundo y de Valentín se encontraron medicamentos veterinarios.

El testigo Eulalio declaró en el Plenario que sus cerdos se pusieron enfermos y que llamaron a la clínica donde un contestador les remitió a un número de teléfono que resultó ser el de Valentín , que acudió a su llamada y estando él en casa, le pinchó a los cerdos. Dicho testigo no sabe precisar si Valentín era o no veterinario.

A ello hay que añadir la declaración de Valentín , ante la Guardia Civil, previamente informada de sus derechos y asistida de letrado en la que manifiesta que "como norma general se dedica a inseminar y en alguna ocasión cuando un ganadero le solicita algún medicamento, él mismo se lo aplica o se lo vende, yendo posteriormente la veterinaria para prescribir la correspondiente receta de ese medicamento en los días posteriores. Que los medicamentos los adquiere en varios centros dispensadores donde le conocen, extendiendo a su nombre y domicilio particular los correspondientes albaranes, llevando los medicamentos durante sus visitas en su vehículo... Que él (administra los medicamentos a los animales) en los casos en que se lo solicitan los ganaderos, ya que en ocasiones lleva medicamentos en su vehículo (...) que anota el personal al que realiza la visita, y todos aquellos animales que están o no preñados".

Tanto Elisa como Agapito , ambos trabajaban como veterinarios par la clínica Arsovet, declarara que tanto Raimundo como Valentín hacían trabajos de veterinarios . Concretamente Elisa declaró que tenían bastantes discusiones sobre lo que se debía o no hacer, que Luis Antonio era inseminador pero que hacía el trabajo de modo independiente y que los veterinarios no supervisaban su trabajo. Agapito declaró que tanto Raimundo como Valentín le reconocieron que ellos pautaban medicamentos, que cada uno de los acusados tenía asignadas sus zonas donde hacían control de reproducción.

A la vista de lo expuesto debemos concluir que la labor de Luis Antonio , se limitaba al acto material de la inseminación sin que pueda deducirse de la prueba practicada, fuera de toda duda razonable, que realizara actos propios de la profesión de veterinario , control de reproducción, pauta y suministro de medicamentos o clínica de cualquier clase. En este

sentido se manifestó la testigo Elisa cuando declaró que Luis Antonio era inseminador, no supo que tratara vacas.

No ocurre lo mismo con los otros dos imputados pues la prueba practicada determina la necesaria deducción de que ambos realizaban controles de reproducción y suministraba medicamentos. Así se deduce de los numerosos testimonios que dejan constancia de las visitas que hacían siempre a las distintas explotaciones ganaderas de lo declarado por dos veterinarios de la Clínica Arsovet de los hallazgos en sus coches, de la propia declaración de uno de ellos ante la Guardia Civil, de lo declarado por el titular de la explotación ganadera, de la propia participación y trabajo realizado en la clínica veterinaria de la que Raimundo era socio.

A la vista de lo expuesto se impone la confirmación de la resolución recurrida respecto a los dos recurrentes Raimundo y Valentín sin que la adecuada y razonable valoración probatoria realizada por la Juez de instancia, desde la posición privilegiada que la inmediatez le confiere, puede ser sustituida por la valoración interesada de la parte recurrente.

No obstante a la vista de los hechos declarados probados donde no se concreta el número ni por aproximación, de los actos realizados entendemos adecuada la imposición de la pena de multa de 6 meses teniendo en cuenta que no constan la realización de concretos actos de cirugía o similares que permiten por su entidad o por su número exacerbar la pena fijada legalmente. Por ello se les impone la pena mínima de 6 meses de multa con una cuota diaria de 6 € para Raimundo que se estima adecuada para los ingresos que pudiera percibir como socio de la clínica y de 3 € para Valentín ya que no consta que perciba otros ingresos que los que pudieran corresponder como trabajador de la clínica Arsovet.

SEGUNDO.- Se declaran de oficio las costas de la apelación.

VISTOS los artículos citados y demás de general y pertinente aplicación

FALLO

Estimando parcialmente el recurso interpuesto por la representación de Raimundo, Valentín Y Luis Antonio , contra la sentencia de fecha 28-8-2008, absolvemos a Luis Antonio del delito de INTRUSISMO por el que había sido condenado y manteniendo la condena de Raimundo y de Valentín ,como autores de un delito de INTRUSISMO , se les impone la pena de multa de 6 meses con una cuota diaria de 6 € para Raimundo y de 3 € para Valentín , con responsabilidad subsidiaria por impago. Se confirman los restantes pronunciamientos de la resolución recurrida. Se declaran de oficio las costas de la apelación.

Contra la presente resolución no cabe recurso ordinario alguno.

Devuélvanse los autos originales al Juzgado de que proceden, con testimonio de esta Sentencia para su conocimiento y cumplimiento.

Así por esta mi sentencia, de la que se unirá certificación al Rollo, lo pronunciamos, mandamos y firmamos.

Publicación.- En la misma fecha fue leída y publicada la anterior resolución por el Ilmo. Sr/a. Magistrado que la dictó, celebrando Audiencia Pública. Doy fe.

CASO 4

EDJ 2009/203498

Audiencia Provincial de Cantabria, sec. 3ª, S 20-3-2009, nº 77/2009, rec. 62/2009

Pte: Aldecoa Alvarez-Santullano, Paz

Resumen

La AP estima parcialmente el recurso de apelación interpuesto por el condenado en la instancia como autor de un delito de intrusismo profesional y un delito de falsedad en documento público, en el sentido de absolver al acusado del delito de falsedad. Señala la Sala, entre otros pronunciamientos, que la doctrina jurisprudencial exige para que la falsedad sea plenamente relevante, además de la concurrencia de los elementos típicos, el concurso del requisito de la antijuricidad material, consistente en que la falsedad tenga aptitud para lesionar o poner en peligro el bien jurídico protegido por el delito, cual es la fe pública o confianza que la sociedad deposita en el valor probatorio de los documentos, de forma tal que cuando la mendacidad llevada a cabo en el documento no resulte idónea para quebrantar la confianza depositada en su contenido, no produciéndose, en consecuencia, una lesión o puesta en peligro del bien jurídico protegido, dicha mendacidad carecería de relevancia penal.

NORMATIVA ESTUDIADA

LO 10/1995 de 23 noviembre 1995. Código Penal

art.21.6 , art.390.1 , art.392 , art.399 , art.403 , art.493

CLASIFICACIÓN POR CONCEPTOS JURÍDICOS

FALSEDADES - FALSIFICACIÓN

SUPUESTOS DE NO APRECIACIÓN

CONCEPTUACIÓN GENERAL

BIEN JURÍDICO PROTEGIDO

SUPUESTOS: OBJETO DEL DELITO

Documentos públicos, oficiales o de comercio

Supuestos diversos

INTRUSISMO

CONCEPTO

PROFESIONES

Otras profesiones

PENALIDAD

PROCESO PENAL

Presunción de inocencia

Prueba

FICHA TÉCNICA

Favorable a: Acusación particular, Condenado, Ministerio Fiscal; Desfavorable a: Acusación particular, Condenado, Ministerio

Fiscal

Procedimiento: Apelación, Procedimiento abreviado

Legislación

Aplica art.21.6, art.390.1, art.392, art.399, art.403, art.493 de LO 10/1995 de 23 noviembre 1995. Código Penal
Cita O Cantabria 25/2003 de 17 marzo 2003
Cita Ley Cantabria 7/2001 de 19 diciembre 2001. Ordenación Farmacéutica de Cantabria
Cita RD 109/1995 de 27 enero 1995. Medicamentos Veterinarios

Jurisprudencia

Cita en el mismo sentido sobre FALSEDADES - FALSIFICACIÓN - CONCEPTUACIÓN GENERAL STS Sala 2ª de 13 septiembre 2002 (J2002/35933)ASESORIA FISCAL VETERINARIA, S.L. - DÑA. ELENA OLLER
2 © Lefebvre-El Derecho, S.A.

Cita en el mismo sentido sobre FALSEDADES - FALSIFICACIÓN - CONCEPTUACIÓN GENERAL STS Sala 2ª de 12 marzo 1999 (J1999/1891)
Cita en el mismo sentido sobre INTRUSISMO - PROFESIONES - Otras profesiones STS Sala 2ª de 3 marzo 1997 (J1997/1504)

AUD.PROVINCIAL SECCION N. 3

SANTANDER

SENTENCIA: 00077/2009

AUDIENCIA PROVINCIAL

SECCION TERCERA

CANTABRIA

ROLLO DE SALA

Nº: 62/09

SENTENCIA Nº: 77 / 2009.

=====
ILMOS. SRES.:

Presidente:

D. AGUSTÍN ALONSO ROCA.

Magistrados:

Dª PAZ ALDECOA ALVAREZ SANTULLANO.

D. ESTEBAN CAMPELO IGLESIAS.

=====

En Santander, a veinte de marzo de dos mil nueve.

Este Tribunal, constituido por los Ilmos. Sres. Magistrados del margen, ha visto en grado de apelación la presente causa penal, seguida por el Procedimiento Abreviado, procedente del JUZGADO DE LO PENAL núm. DOS de SANTANDER, Juicio Oral núm. 375/06, Rollo de Sala núm. 62/09, por delitos de falsedad e intrusismo profesional, contra Calixto, cuyas demás circunstancias personales ya constan en la Sentencia de instancia, representado por el Procurador Sr. Araujo Sierra y defendido por el Letrado Sr. Pedrejón.

Siendo parte apelante en esta alzada Calixto y partes apeladas el Ministerio Fiscal, en la representación que ostenta y el ILUSTRE COLEGIO OFICIAL DE VETERINARIOS DE CATABRIA, representado por el procurador Sr. Vega Hazas y dirigida por el Letrado Sr. Alonso del Pozo.

Es Ponente de esta resolución la Ilma. Sra. Magistrada de esta Sección Tercera, D^a PAZ ALDECOA ALVAREZ SANTULLANO, quien expresa el parecer de la Sala.

ANTECEDENTES DE HECHO

Se aceptan los de la sentencia de instancia, y PRIMERO.- En la causa de que el presente Rollo de Apelación dimana, por el JUZGADO DE LO PENAL núm. DOS DE SANTANDER se dictó sentencia en fecha veintiséis de noviembre de dos mil ocho, cuyo relato de Hechos Probados y Fallo, son del tenor literal siguiente:

"HECHOS PROBADOS:

UNICO.- Que el acusado Calixto, mayor de edad y sin antecedentes penales encargado de la Floristería Manrique sita en la calle Calderón de la Barca nº10 dedicada a la venta de animales domésticos careciendo de la titulación de veterinario, efectuaba las ventas de animales domésticos previa vacunación de los mismos, tras adquirir las correspondientes vacunas en establecimientos farmacéuticos, facilitando a los compradores una cartilla sanitaria correspondiente a cada animal consistente en una fotocopia de un original correspondiente a un can y con apariencia de ser expedida por el Colegio Oficial de Veterinarios, consistiendo en realidad de una fotocopia de una verdadera cartilla de un perro, manipulada y alterada en su numeración que era borrada y suprimida y en la que © Lefebvre-El Derecho, S.A. 3 ASESORIA FISCAL VETERINARIA, S.L. - D^{ÑA}. ELENA

OLLER

se consignaba en el apartado relativo a la firma y sello del veterinario su firma irrogándose con ello atribuciones para las que carecía de titulación.

FALLO:

Que debo condenar y condeno a Calixto:

Primero.- Como autor penalmente responsable de un delito de intrusismo profesional previsto y penado en el artículo 403 del Código Penal EDL 1995/16398 , concurriendo la atenuante analógica del art. 21.6^a del Código Penal EDL 1995/16398 de Dilaciones Indevidas a la pena de seis meses de multa con una cuota diaria de diez euros con arresto legal sustitutorio en caso de impago.

Segundo.- Como autor penalmente responsable de un delito de falsedad en documento público previsto y penado en los artículos 392 y 390.1.1^o del Código Penal EDL 1995/16398, concurriendo la atenuante analógica del art. 21.6^a del Código Penal EDL 1995/16398 de Dilaciones Indevidas a la pena de seis meses de prisión con la accesoria de Inhabilitación especial para el derecho de sufragio durante el tiempo de la condena y multa de seis meses a

razón de una cuota diaria de diez (10.-) euros con arresto legal sustitutorio en caso de impago e imponiéndole expresamente las costas del procedimiento".

SEGUNDO.- Por Calixto, con la representación y defensa aludidas, se interpuso en tiempo y forma recurso de apelación, que fue admitido a trámite en virtud de providencia del Juzgado dictada al efecto, y dado traslado del mismo a las restantes partes, se elevó la causa a esta Audiencia Provincial, Sección Tercera, en la que tras su examen, se ha deliberado y fallado el recurso.

HECHOS PROBADOS

UNICO: Se aceptan los de la sentencia de instancia, anteriormente reproducidos excepción hecha del párrafo que sigue a fotocopia de una original que se suprime hasta suprimida y se sustituye por el siguiente: fotocopia muy deficiente de una original correspondiente a un can, manipulada en su numeración de serie que se borra y suprime, así como el número identificativo y provincia...

FUNDAMENTOS DE DERECHO

PRIMERO.- La sentencia de instancia condena al acusado como autor de dos delitos, uno de intrusismo profesional y un segundo de falsedad en documento público de los arts. 403 del Código penal EDL 1995/16398 y 392 y 390,1º del código penal EDL 1995/16398 a las penas que en la misma se describen.

Frente a ella se alza en apelación el acusado, alegando infracción de los preceptos legales reguladores de los tipos penales objeto de

condena, interesando consecuentemente la libre absolución y subsidiariamente y por lo que se refiere al delito de falsedad, la subsunción de los hechos, no en los artículos citados sino en el art.399 del C.P EDL 1995/16398 : y consiguientemente la imposición de la pena conforme a dicho precepto.

SEGUNDO.- Atendiendo al primero de los motivos alegados, conviene tener presente que el delito de intrusismo previsto en el art.403 del código penal EDL 1995/16398 está compuesto por una serie de elementos; unos de carácter normativo y otros de contenido material. El elemento normativo radica en la referencia al título oficial o reconocido por Disposición legal o Convenio Internacional.

Al mismo tiempo el núcleo del tipo radica en la realización de actos propios de una profesión, por lo que necesariamente habrá de remitirse a la clase de profesión desempeñada para determinar claramente cuales puedan ser actos propios, distintivos e insustituibles para que la sociedad pueda creer que el impostor se comporta como un verdadero profesional; ya que el bien jurídico protegido es el interés del Estado por que los profesionales tenga un nivel de condiciones para el ejercicio de la actividad reservándose la concesión de la titulación oportuna condicionada al cumplimiento de determinados requisitos. Como ya se ha establecido, para que se consuma la acción es preciso que se realice actos propios, que hay que referir en cada caso al tipo de profesión usurpada (STS de 3 de marzo de 1997 / EDJ 1997/1504); por ello, como se trata de una norma en blanco, habrá de completarse con las

correspondientes disposiciones administrativas atinentes a la profesión de que se trate, en el presente caso a la profesión de veterinario. El acusado apelante acepta completamente la narración histórica contenida respecto de este aspecto en la sentencia de instancia. Por ello, el estudio de este motivo se circunscribe sólo a determinar si los actos efectuados por él eran actos reservados a la profesión veterinaria conforme a la normativa legal. Pues bien, los actos que ejecutaba el acusado y que han sido declarados probados (sin que haya impugnación en este punto) son la venta de animales domésticos previa vacunación de los mismos, tras adquirir las correspondientes vacunas en establecimientos farmacéuticos, facilitando una cartilla sanitaria...y en la que se consignaba en el apartado relativo a la firma y sello del veterinario su firma.

Por tanto la cuestión radica en determinar si el hecho de vacunar a los animales, facilitarles una cartilla sanitaria y estampar la firma en la misma en el espacio reservado para el profesional veterinario, y hacerlo todo ello por sí mismo implica un acto absolutamente reservado a la profesión veterinaria.

Pues bien, esta Sala comparte el criterio del Juzgador y estima que a la vista de la normativa propia de la profesión constituida por el RD 109/95 de 27 de enero EDL 1995/12786 y en el ámbito de nuestra Comunidad Autónoma por las Ordenes de 5-12-03; Ley 7/2001 de 19 de diciembre EDL 2001/50686 y la Orden de 16 de enero de 2006, tanto el hecho de proporcionar a los compradores

una cartilla identificativa de los animales, como el acto de vacunación efectuado, como finalmente firmar en el espacio reservado al ASESORIA FISCAL VETERINARIA, S.L. - DÑA. ELENA OLLER 4 © Lefebvre-El Derecho, S.A. veterinario supone la ejecución de actos intrínsecamente propios de la cualidad profesional del veterinario y reservados a él, que supone la ejecución de actos de calidad y que integra el delito del art.493 del CP EDL 1995/16398 .

Efectivamente, la propiedad de los actos realizados por el acusado como de la profesión veterinaria no ofrece dudas. El hecho de prescribir las vacunas y su ulterior suministro al animal, implica la previa exigencia del control y conocimiento de las cualidades del producto, posología en función de las condiciones o características del animal de que se trate y las cualidades terapéuticas y todo ello está residenciado en la profesión veterinaria, siendo ilustrativas las directrices generales de los planes de estudio para la obtención del título oficial de veterinario. Las vacunas destinadas a la inmunización no pueden ser tomadas sin más por una persona carente de titulación profesional; sino que han de ser elegidas seleccionadas e individualizadas conforme a las circunstancias concretas ya referidas lo cual es propio de la profesión veterinaria. Su almacenamiento y conservación para procurar su idoneidad también es objeto de control reglado por el RD 109/95 EDL 1995/12786 que lo reserva al uso veterinario. Por ello, el hecho de su detención por parte del acusado, quien los inoculaba personalmente a los animales, también implica la ejecución de un acto de calidad propio de la profesión de cuyo título carece. Asimismo proporcionar a los adquirentes de animales una cartilla identificativa sanitaria, estampando su firma en el espacio reservado al veterinario supone igualmente un acto que es propio de este profesional, de acuerdo con lo dispuesto en la Orden 25/2003 de 17 de marzo de la Consejería de Ganadería del Gobierno de Cantabria EDL 2003/156982 ; extremo que es patente y que no cabe negar: estampar una firma en una cartilla sanitaria en el espacio reservado a tal fin para el veterinario es un acto evidentemente reservado

a quien ostenta la titulación de la que carece el hoy acusado.

Finalmente, no cabe admitir la alegación de que no actuó dolosamente dado que acostumbraba a remitir a la gente al veterinario para que fueran revisados los animales.

El delito de intrusismo es un delito de actividad y no exige ni excluye que los particulares tengan o no conocimiento de cual era la condición de quien ejecuta los actos; ni tampoco cual fuera la intención de éste (normalmente economicista). Basta para que los hechos sean típicos la conciencia y voluntad por parte del autor en que ha realizado actos propios de quien ostenta la titulación de calidad.

No puede negarlo el recurrente quien incluso estampó su firma en el espacio propio del veterinario, de lo que es ineludible deducir que sabía que su actuación era propia de esta profesión de la que carecía de título. El hecho de que aconsejara que los animales fueran revisados por veterinarios tras la compra en nada afecta a la tipicidad de los hechos: ejecutó con conocimiento y voluntad actos propios del veterinario: proporcionó a los animales cartillas sanitarias identificativas; seleccionó las vacunas y se las suministró a los animales y, finalmente estampó su firma en el espacio reservado para estos titulados. Es intrascendente que pretendiera o no arrogarse en público la condición de veterinario. Lo cierto es que ejecutó actos propios de esta profesión sabiendo que lo eran y esta actuación aparentando serlo es bastante para asumir la condición profesional que se aparenta.

En consecuencia ha de rechazarse este motivo de recurso.

TERCERO.- En el siguiente motivo pretende el recurrente que se deje sin efecto la condena por el delito del art.390 y 392 porque considera que los hechos no integran el tipo dado que se trata-según él- de un documento burdo. Efectivamente, al constituir el delito un mandato negativo de la lesión de bienes jurídicamente protegidos, la infracción no puede prosperar si el bien jurídico no se ve afectado. Por lo tanto, llevando esta tesis al campo de la falsificación documental, no constituirían delito aquellas mutaciones documentales que por lo burdo o grotesco de las mismas nunca puedan menoscabar la fe del hecho que incorporan.

Así, en el supuesto que nos ocupa todos los testigos que han depuesto afirmaron que se trata de una manipulación detectable para ellos por tratarse de una fotocopia en color y faltarle diversos elementos (números de serie entre otros apreciables a simple vista). Esta Sala ha apreciado la referida cartilla y llega a la conclusión de que la manipulación efectuada no podía pasar desapercibida para un profano en la materia. A simple vista cabe apreciar que es una fotocopia vulgar, con una impresión de calidad muy deficiente, en un papel ordinario, con tachaduras y enmiendas en su interior y carentes de números de serie y de identificación.

La doctrina jurisprudencial exige para que la falsedad sea plenamente relevante, además de la concurrencia de los elementos típicos, el concurso del requisito de la antijuricidad material, consistente en que la falsedad tenga aptitud para lesionar o poner en peligro el bien jurídico protegido por el delito, cual es la fe publica o confianza que la sociedad deposita en el valor probatorio de los documentos (TS

SS 12-3-99 EDJ 1999/1891 y 13-9-2002 EDJ 2002/35933 , entre otras), de forma tal que cuando la mendacidad llevada a cabo en el documento no resulte idónea para quebrantar la confianza

depositada en su contenido, no produciéndose, en consecuencia, una lesión o puesta en peligro del bien jurídico protegido, dicha mendacidad carecería de relevancia penal.

En el caso enjuiciado, ciertamente el acusado entregó la referida cartilla y firmó en la misma en el espacio reservado al veterinario, simulando la intervención de este profesional.

Ahora bien, de ello no puede deducirse que quebrara la confianza depositada en la realidad o veracidad del documento, porque el mismo es absolutamente burdo para cualquiera que lo tuviera en su mano. Nadie por muy profano que sea en la materia puede creer que el documento pudiera ser verdadero. Por tanto, la falsedad llevada a cabo por el acusado era absolutamente inidónea para lesionar el bien jurídico protegido por el delito de falsedad documental y, por tanto, no puede estimarse perpetrado el delito.

Entiende, en definitiva, esta Sala, que ha de acogerse este motivo de impugnación y revocarse la sentencia en este punto.

CUARTO.- Las costas de esta alzada, de conformidad con lo dispuesto en los artículos 239 y 240 de la Ley de Enjuicio miento Criminal, al ser la estimación del recurso parcial han de ser declaradas de oficio. © Lefebvre-El Derecho, S.A. 5 ASESORIA FISCAL VETERINARIA, S.L. - DÑA. ELENA OLLER

Por cuanto antecede, VISTOS los artículos citados y demás de general y pertinente aplicación, en ejercicio de la potestad jurisdiccional conferida por la Soberanía Popular y en nombre de Su Majestad El Rey,

FALLO

Que estimando parcialmente el recurso de apelación interpuesto por la representación procesal de Calixto contra la sentencia de fecha veintiséis de noviembre de dos mil ocho dictada por el Juzgado de lo Penal núm. dos de Santander, en los autos de Juicio Oral núm. 375/06, a que se contrae el presente Rollo de Apelación, debemos revocar y revocamos parcialmente la misma en el sentido de absolver a Calixto del delito de falsedad en documento por el que había sido condenado, manteniendo el resto de los pronunciamientos con declaración de oficio de las costas de la alzada.

Y con testimonio de esta resolución, devuélvanse los autos originales al Juzgado de procedencia para su ejecución y cumplimiento.

Así por esta nuestra sentencia, de la que se unirá certificación literal al Rollo, juzgando, lo pronunciamos, mandamos y firmamos.

E/

Publicación.- Leída y publicada que ha sido la presente sentencia en audiencia pública por el Ilmo. Sr. Magistrado Presidente que la suscribe en el día de la fecha, doy fe yo el Secretario.

Publicación.- En la misma fecha fue leída y publicada la anterior resolución por el Ilmo. Sr/a. Magistrado que la dictó, celebrando

Audiencia Pública. Doy fe.

DILIGENCIA: Seguidamente se procede a cumplimentar la notificación de la anterior resolución. Doy fe.

Fuente de suministro: Centro de Documentación Judicial. IdCendoj: 39075370032009100073

ARTÍCULOS DE PRENSA

A continuación presentamos una recopilación de noticias de prensa que hemos recogido referentes al tema del intrusismo veterinario:

Los veterinarios alertan del intrusismo existente en su sector

Afirman que en la actualidad hay seis procedimientos sancionadores en curso en la provincia

Por José Miguel Botello Málaga; 22/09/2014; Noticias de Navarra

El ejercicio de una profesión por una persona no cualificada ni autorizada es como se define el intrusismo. En este caso, el vocal dedicado a este tema del Colegio de Veterinarios de Málaga, José María Ramírez Cuevas destacó que actualmente hay en curso seis investigaciones con objetivo sancionador en la provincia que cuenta la colaboración del Seprona.

Asimismo, Ramírez explicó que el intrusismo es un hecho en el mundo veterinario desde hace ya bastantes años, y que éste pone en riesgo tanto la salud del animal como la de las personas, ya que muchas veces "se trata de zoonosis, enfermedades transmisibles del animal al humano que está en contacto con él". Y aquí destacó todo el elenco de irregularidades relacionadas con el tema estrella del intrusismo en el sector, la aplicación de vacunas, cuestión en el que también coincidió Jesús Gutiérrez Aragón, presidente de la Asociación Empresarial Malagueña de Veterinarios (Aemave). Así Gutiérrez comentó que siempre que se administra un medicamento a una mascota es necesario valorar previamente el estado inmunitario del animal, ya que se pueden provocar reacciones adversas que puedan provocar incluso la muerte si se realiza por personas sin el suficiente conocimiento y no se dispone de las instalaciones necesarias. Por otra parte, Ramírez resaltó: "El intrusismo en este tema existe desde siempre, el herrador de los caballos siempre se metía a pinchar, y ahora también lo hacen muchas tiendas de animales que, en muchas ocasiones, falsifican los sellos de las vacunas". En este tema, además, puso de ejemplo dos hechos ocurridos el año pasado en varios criaderos de perros de la Costa del Sol, que administraban estas vacunas sin tener la autorización pertinente tanto a sus animales como a otros.

Otro ejemplo que señaló el Colegio fue el del caso de la protectora Parque Animal de Torremolinos, contra quien el colegio se personó por, presuntamente, sacrificar animales, sobre todo perros, sin tener la titulación ni la colegiación pertinente.

En cuanto a cómo se realizan las indagaciones, señala que entre las dificultades de estas investigaciones está el hecho de que no es fácil demostrar que alguien ha administrado un tratamiento a posteriori, sobre todo, cuando este procedimiento se realiza por el cauce normal de detectives privados contratados por los veterinarios, pero que el procedimiento es mucho más sencillo cuando estas investigaciones son realizadas por el Seprona tras haberse denunciado los hechos. Aunque también hizo constar que los casos más fáciles de demostrar son los de las falsificaciones de firmas, recalcando que éstos se ha solido dar, en varias

ocasiones, cuando algún propietario de una clínica no tiene la titulación requerida, aplica un tratamiento, y falsifica la firma de un subordinado que sí es veterinario y está colegiado.

Así, también incidió el vocal del Colegio de Veterinarios que el intrusismo está castigado por el artículo 403 del Código Penal y que esta profesión sólo puede ser ejercida por graduados o licenciados en veterinaria con un número de registro de colegiado.

Condenan a tres trabajadores de una clínica veterinaria de Arzúa por intrusismo laboral

Una sentencia prueba que ejercían la profesión sin disponer del preceptivo título

La Voz; 18/9/2008

El juzgado de lo Penal número 5 de A Coruña condenó a tres trabajadores de la clínica veterinaria Arsovet, de Arzúa, a penas de nueve meses de multa, a razón de 6 euros diarios, como autores de un delito de intrusismo profesional. La sentencia considera probado que los tres procesados realizaron actos veterinarios sin estar en posesión del preceptivo título de licenciado en explotaciones ganaderas del concello arzuano, y de los vecinos de Touro y Boqueixón. Se les atribuyen determinadas acciones reservadas a los veterinarios como inseminaciones artificiales y controles reproductivos de ganado bovino. El fallo judicial, que aún no es firme y se puede recurrir, determina que dos de los condenados efectuaron otros actos propios de la profesión veterinaria como la prescripción de medicamentos y la asistencia en partos.

Los hechos, que se remontan a los años 2003 y 2004, fueron investigados por el Servicio de Protección de la Naturaleza (Seprona) de la Guardia Civil a raíz de una denuncia interpuesta por el Colexio Oficial de Veterinarios de A Coruña, que se personó como acusación particular en el proceso judicial. Las pesquisas realizadas por los agentes incluyeron varios seguimientos a los acusados durante sus desplazamientos desde la clínica a las granjas, y una inspección de los vehículos que empleaban para trabajar, en los que se halló documentación sobre la actividad que realizaban en las explotaciones, instrumental veterinario y medicamentos.

Además de la investigación del Seprona, varios veterinarios de la zona que declararon como testigos durante el juicio aseguraron haber visto a los acusados realizando prácticas reservadas a la profesión veterinaria y haber escuchado a ganaderos señalar a los imputados como autores de esas actividades. Según recoge la sentencia, dos empleados de la clínica Arsovet, veterinarios de profesión, confirmaron la veracidad de las acusaciones contra los tres inculcados.

Los testimonios prestados en igual sentido por ganaderos y por los propios agentes de la Guardia Civil también determinaron la sentencia, que, por el contrario, restó credibilidad a la declaración prestada durante el juicio oral por la socia en la clínica veterinaria de uno de los procesados. Esta, veterinaria de profesión, aseguró que era ella la que realizaba el control de reproducción de las reses y que los condenados se limitaban a efectuar el acto mecánico de inseminación. La sentencia recoge que la mujer, además de amparar la conducta de los procesados, es esposa del propietario de la botica en la que se adquirieron los medicamentos hallados por el Seprona en los vehículos de los inculcados.

El Colexio Oficial de Veterinarios expresó su satisfacción por el fallo judicial.

Detenida una falsa veterinaria en Algeciras que ejercía sin titulación.

Dos personas imputadas por intrusismo laboral, falsedad documental y estafa

30-04-2014; www.horadelsurdigital.com

Agentes de la Guardia Civil de la Comandancia de Algeciras pertenecientes al Seprona en el marco de la Operación "Mascotas", han imputado a dos personas por intrusismo laboral, falsedad documental y estafa.

La Operación se inicia en abril del año 2013 cuando los agentes, dentro de las actuaciones llevadas a cabo en el ámbito de la protección animal, detectan irregularidades en el funcionamiento de una clínica veterinaria de Algeciras. Para ello establecen diversos servicios específicos para comprobar las sospechas con la que trabajaban los agentes: la propietaria de la clínica que ejercía por las mañanas de veterinaria, carecía de la titulación exigible, administrando vacunas, implantando microchips y prescribiendo tratamientos a los animales. Además, rellenaba las cartillas sanitarias, utilizando el sello y suplantando la firma de la veterinaria que tenía contratada por las tardes.

Por lo expuesto anteriormente se le imputan los delitos de intrusismo laboral y falsedad documental.

A la veterinaria que tenía contratada, se le imputa un delito de Estafa ya que introducía los datos de los tratamientos, vacunas, microchips realizados por la mañana por la falsa veterinaria en el Registro Andaluz de Identificación Animal (RAIA).

De los hechos han sido instruidas las correspondientes diligencias que han sido entregadas en el Juzgado en funciones de Guardia de Algeciras.

Condenan al dueño de una yeguada a pagar una multa por intrusismo veterinario

01/02/2013; www.veterinaria.org

El propietario de una yeguada de Santa Cruz de Bezana ha sido condenado por el Juzgado de lo Penal Nº 1 de Santander a pagar una multa de 4.500 euros por un delito de intrusismo profesional, por llevar a cabo técnicas de inseminación artificial sin la supervisión de un veterinario.

En una sentencia que puede ser recurrida, se explica que el condenado, Rodrigo M. H., tiene titulaciones de Formación Profesional en rama agraria, gestión de empresas agropecuarias, explotaciones ganaderas y otros títulos específicos sobre reproducción equina, cursos en los que recibió formación teórica y práctica en esta materia y en el trasplante de embriones. Sin embargo, y a pesar de haber realizado estos cursos, la sentencia concluye que en tales prácticas (inseminaciones artificiales con semen fresco y congelado, trasplantes de embriones, atención a partos y diagnósticos ecográficos) es obligada la intervención de un veterinario, «aunque fuese como mera supervisión, lo cual no ha sucedido», y se subraya que en la conducta del acusado concurren los presupuestos legales del intrusismo, «al carecer de título académico que le habilita para una práctica profesional y se atribuye la misma para su ejercicio, teniendo pleno conocimiento de tales extremos».

Localizada en Vera una clínica veterinaria clandestina con graves deficiencias de higiene

29 de octubre de 2013; Almería 360 Periódico digital

Como resultado de la investigación iniciada el pasado mes de julio, agentes de la Guardia Civil de Vera y del Equipo de Protección de la Naturaleza (EPRONA) de la Comandancia de Almería, a una mujer de 50 años, vecina de Vera, como presunta autora de los delitos de estafa y falsificación de documentos.

La Guardia Civil inició la investigación a raíz de la denuncia presentada por una persona que había viajado desde Puerto Rico hasta la provincia de Almería, con el objeto de adoptar cuatro perros de la raza galgo español, quien a la hora de recoger los animales, observa el evidente estado de enfermedad e insalubridad que presentan.

Además del lamentable estado de los galgos, según manifestación de la víctima con heridas y parásitos, la veterinaria le hace entrega de la documentación de los animales, observando anomalías en las analíticas y documentos, con signos evidentes de manipulación, optando finalmente por no hacerse cargo de los animales.

En su denuncia la víctima expone que además de los cerca de 2.700\$ por los billetes de avión y viaje hasta Almería y unos gastos adicionales de 835€, la víctima había efectuado varios pagos hasta un total de 570 euros para los trámites de adopción y gestión de la documentación del traslado de los galgos a Puerto Rico, incluidos además los gastos veterinarios, de análisis, castración, vacunación, implantación de microchips, etc.

Tras hacerse cargo de la investigación, y contactar con responsables del Colegio Oficial de Veterinarios de Almería, los agentes verifican la falsedad de los documentos aportados por la víctima en su denuncia y facilitados por la veterinaria, G. T. L., conociendo además que desde el año 2008 estaba inhabilitada para la identificación y acceso al Sistema de Identificación Animal y suministro de pasaportes y certificados veterinarios.

Todos estos datos motivan la realización de un registro de la clínica veterinaria que regenta G. T. L. y en el que también participa agentes del Equipo de Protección de la Naturaleza (SEPRONA) de la Comandancia de Almería.

Durante la inspección los agentes comprueban que se trata de una clínica veterinaria clandestina, carente de cualquier autorización y solicitud necesaria para el desarrollo de su actividad, desprovista de licencia de obras para la construcción del local, licencia de apertura, autorización administrativa de la Autoridad Sanitaria, etc.

Además, y en el desarrollo del registro, los agentes observan deficiencias graves de limpieza, con gran cantidad de polvo, defecaciones de roedores, pelos, etc., en todas las instalaciones y utensilios de la profesión veterinaria carentes de la asepsia propia para su uso en estas actividades.

En la sala de consultas y en el interior de una jaula de grandes dimensiones, los agentes observan un cachorro de perro muerto, junto a vómitos y defecaciones, encontrando además una gran cantidad y variedad de medicamentos veterinarios y humanos; unos caducados, otros raspados su fecha de caducidad, otros, como los eutanásicos y psicótropos, sin guardar las

medidas de seguridad en su almacenamiento y en un estado de desorden y total falta de higiene, mezclados con material de limpieza, como lejías y otros productos.

Todos estos medicamentos, los encuentran los agentes en unas malas condiciones de conservación, encontrando incluso medicamentos anulados por la Agencia Española del Medicamento y sin identificar, carentes de fecha de caducidad, composición, nombre, etc., motivo por el que intervienen unos 4000 envases, con una valoración estimada de 10.000 euros.

Entre otro material de interés para la investigación de la Guardia Civil, los agentes intervienen una gran cantidad de documentos, fotocopias y originales, entre pasaportes claramente manipulados, certificados de identificación animal firmados y con datos de otros veterinarios, microchips, etc., motivo por el que proceden a la detención de la responsable de la clínica.

Además de esto, y de las irregularidades e infracciones detectadas por la Guardia Civil en la clínica veterinaria, los agentes levantaron las correspondientes actas.

Las diligencias instruidas por la Guardia Civil, junto con la detenida, fueron entregadas en el Juzgado de Instrucción de Guardia de Vera.

La detenida, G. T. L., cuenta con antecedentes e imputaciones anteriores como presunta autora de un delito de intrusismo profesional, imputación que se realizó tras las inspecciones que en abril del pasado año realizaron agentes de la Guardia Civil en tiendas de animales, establecimientos dedicados a la comercialización y distribución de medicamentos veterinarios, explotaciones ganaderas y clínicas veterinarias de la provincia.

Juicio a la directora de una perrera por miles de sacrificios

Juana Viúdez; 12 de febrero 2012; El País

En teoría daban cobijo a animales abandonados, ofrecían asistencia veterinaria, servicios de residencia y peluquería. En la práctica, la Guardia Civil encontró en las instalaciones del Parque Animal de Torremolinos (Málaga) decenas de animales muertos en neveras, bolsas y contenedores. La presidenta de esta asociación para la defensa y protección de los animales, Carmen Marín Aguilar, y un empleado de su confianza, Felipe Barco, se sentarán en el banquillo por sacrificar más de 2.865 perros y gatos en dos años haciéndoles sufrir y sin estar titulados para administrarles medicamentos eutanásicos.

Ese sufrimiento innecesario lo ocasionaban, supuestamente, al inyectar a los animales pequeñas dosis de medicamentos como el Dolethal y T-61. El Colegio de Veterinarios de Málaga ha estimado que los sacrificios superan los 2.865 basándose en el volumen y peso de las mascotas y la cantidad de medicamentos que utilizaron. Su imputación se sostiene, según el juez Carlos Peinado, por las afirmaciones de seis testigos que les vieron inyectar estos productos a los animales para sacrificarlos hasta una vez por semana. Además, cuentan con informes de la Guardia Civil, reportajes fotográficos y documentación intervenida en el lugar.

El juzgado número 5 de Torremolinos dio por terminada la instrucción del caso en octubre. La responsable de la perrera y su empleado están acusados de delitos continuados de maltrato animal y de intrusismo profesional. Otros dos veterinarios que en principio habían sido implicados por falsedad documental han quedado fuera de la causa.

Ni el fiscal, ni las acusaciones han presentado aún sus peticiones de condena porque el auto de apertura de juicio está recurrido. "El fiscal pidió que se volviera a imputar a la señora Carmen

Marín y a uno de los veterinarios por falsedad documental”, explica José Alcalá de los Ríos, letrado del Colegio de Veterinarios de Málaga. Esta corporación está personada como acusación particular.

En este mismo procedimiento se comenzó a investigar el uso que la responsable de la protectora hacía de los donativos y aportaciones de sus benefactores. Estas pesquisas, incluidas en una causa separada, constatan que “una parte importante” de estos fondos habían sido utilizados por su presidenta para pagar estancias en San Petersburgo (Rusia), Boston (Estados Unidos) o Marrakech (Marruecos); servicios de spa y circuitos de hidro-masaje junto a su cónyuge; la instalación de una alarma de su domicilio particular o compras de alimentos y productos de higiene personal.

En un informe, elaborado en octubre de 2011, la Guardia Civil destacó que, además de la presidenta, también realizaban un uso “abusivo y continuado” de los fondos de la perrera su hija y yerno, afincados en Torremolinos, y otra de sus hijas, que reside en Madrid.

Los investigadores consideraron que esos fondos podrían haber enriquecido además a otras “personas y sociedades” vinculados con implicados y que podrían haber blanqueado dinero. Los agentes solicitaron al juez que se siguiera indagando para establecer responsabilidades penales y que se les retirara una concesión de una caseta en el recinto ferial porque se estaba subarrendando de forma irregular.

ENCUESTAS

Realizamos un par de encuestas dirigidas a profesionales del sector veterinario y propietarios de animales para averiguar los conocimientos de estos sobre el intrusismo laboral. La encuesta para veterinarios iba enfocada a intentar conocer si estos sabían de trabajadores que realizaran estas actividades ilegales y la de propietarios con el fin de averiguar si muchos de estos habían conocido de clínicas donde hubieran tratado a sus mascotas, personas no cualificadas. Podemos ver estas dos encuestas a continuación:

ENCUESTA PARA PROFESIONALES DEL SECTOR VETERINARIO

*Obligatorio

Edad: *

Sexo: *

- Hombre
- Mujer

¿A qué sector se dedica profesionalmente? *

Puede marcar más de una casilla

- Clínica de pequeños animales
- Clínica de animales exóticos
- Clínica equina
- Producción animal
- Industria alimentaria
- Industria farmacéutica
- Investigación
- Administración
- Otro:

¿Sabe cómo se define legalmente el intrusismo laboral? *

- Sí, conozco la legislación pertinente
- Sí, en general, aunque no conozco la legislación
- No había oído hablar del intrusismo laboral
- NS/NC

Con la crisis económica y la subida del IVA del sector clínico, ha detectado alguno de los siguientes puntos: *

Puede marcar más de una casilla

- Aumento de ofertas de servicios veterinarios a precios por debajo de los recomendados
- Servicios de peor calidad (aún siendo correctos) para abaratar costes
- Servicios ofrecidos por personal no cualificado
- Otro:

¿Tiene usted contacto habitual con alguno de estos sectores de los pequeños animales? *

Puede marcar más de una casilla

- Criaderos
- Protectoras
- Tiendas de animales
- Peluquerías
- Centros de adiestramiento
- Otro:

Respecto a los criadores, ¿ha detectado que se lleven a cabo estas tareas por parte de personal no veterinario?

Puede marcar más de una casilla

- Firma de la cartilla
- Alta del chip

- Vacunación
- Administración de medicamentos sin prescripción facultativa
- Venta de alimentos
- Otro:

Respecto a las tiendas de animales, ¿ha detectado que se lleven a cabo estas tareas por parte de personal no veterinario?

Puede marcar más de una casilla

- Firma de la cartilla
- Alta del chip
- Vacunación
- Administración de medicamentos sin prescripción facultativa
- Venta de medicamentos
- Otro:

Respecto a las protectoras, ¿ha detectado que se lleven a cabo estas tareas por parte de personal no veterinario?

Puede marcar más de una casilla

- Firma de la cartilla
- Alta del chip
- Vacunación
- Administración de medicamentos sin prescripción facultativa
- Venta de medicamentos
- Esterilización de animales
- Otro:

Respecto a las peluquerías, ¿ha detectado que se lleven a cabo estas tareas por parte de personal no veterinario?

Puede marcar más de una casilla

- Vacunación
- Anestesia y sedación
- Administración de medicamentos sin prescripción facultativa
- Venta de medicamentos
- Otro:

¿Conoce algún caso en que personal contratado ejerza funciones o tareas propias del veterinario sin poseer el título de licenciado? *

- Sí
- No
- NS/NC

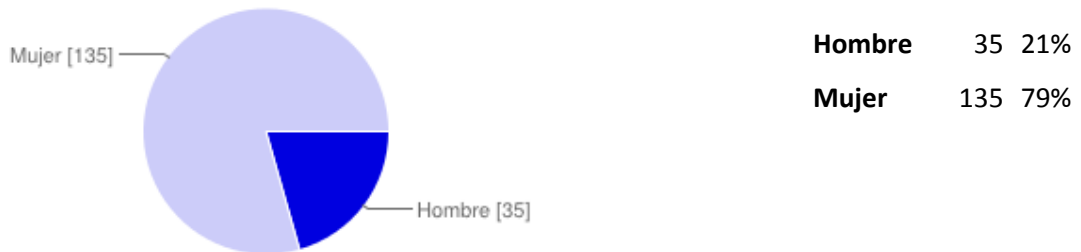
En caso afirmativo, describa el caso:

Final del formulario

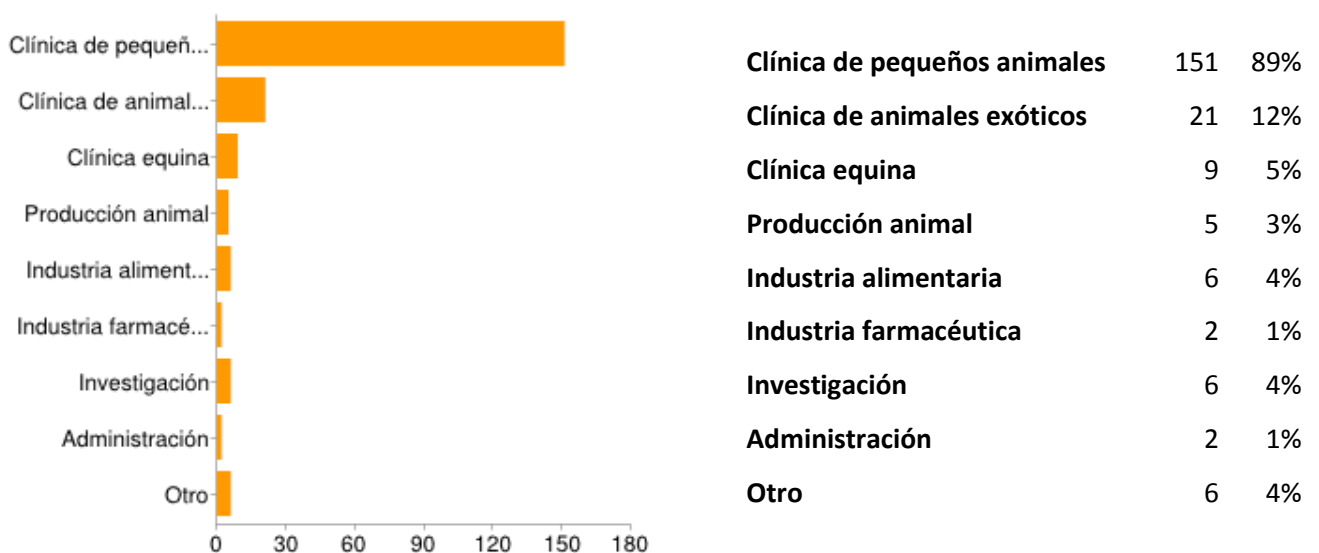
Resultados de la encuesta para profesionales del sector veterinario

La encuesta ha sido contestada por 170 veterinarios de edades comprendidas entre los 23 y 52 años.

Sexo:

¿A qué sector se dedica profesionalmente?

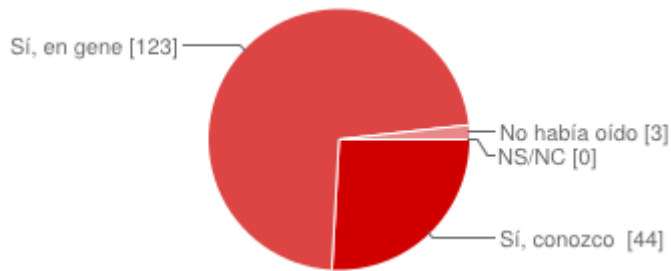

En la respuesta de "Otro" se encuentran profesionales que se dedican a campañas de saneamiento ganadero, cinegética, comercial veterinaria, son veterinarios de perrera o se encuentran desempleados en este momento.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

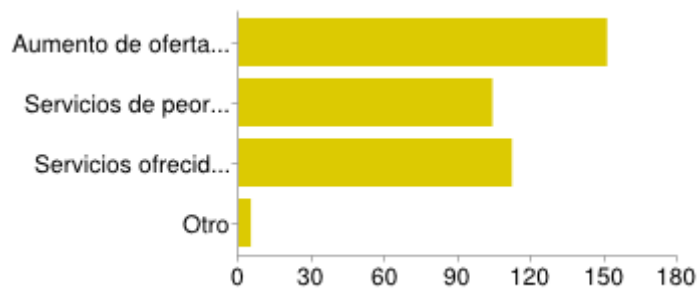

¿Sabe cómo se define legalmente el intrusismo laboral?

Sí, conozco la legislación pertinente	44	26%
Sí, en general, aunque no conozco la legislación	123	72%
No había oído hablar del intrusismo laboral	3	2%
NS/NC	0	0%

Con la crisis económica y la subida del IVA del sector clínico, ha detectado alguno de los siguientes puntos:

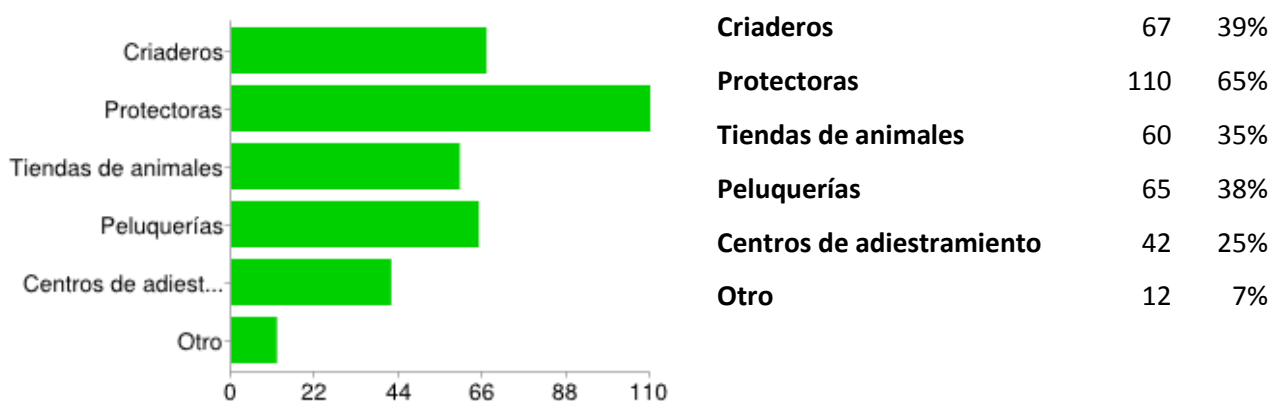

Aumento de ofertas de servicios veterinarios a precios por debajo de los recomendados	151	89%
Servicios de peor calidad (aún siendo correctos) para abaratar costes	104	61%
Servicios ofrecidos por personal no cualificado	112	66%
Otro	5	3%

En la respuesta “Otro” se encuentran la salida al extranjero en busca de empleo, criadores que vacunan y firman cartillas sanitarias como veterinarios e intrusismo por parte de veterinarios de la administración con incompatibilidades.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

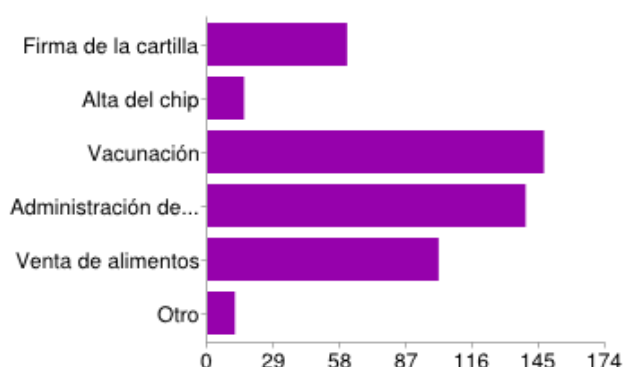
¿Tiene usted contacto habitual con alguno de estos sectores de los pequeños animales?

La mayor parte de profesionales que han señalado la opción Otro no tienen contacto con estos sectores debido a que se dedican a la producción, la investigación o forman parte de la administración. También un pequeño número de veterinarios tienen contacto con hoteles caninos o solamente con clientes privados.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

Respecto a los criadores, ¿ha detectado que se lleven a cabo estas tareas por parte de personal no veterinario?

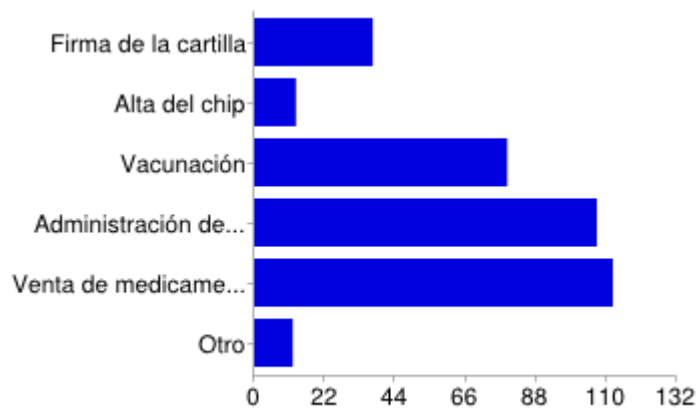

Firma de la cartilla	61	36%
Alta del chip	16	9%
Vacunación	147	86%
Administración de medicamentos sin prescripción facultativa	139	82%
Venta de alimentos	101	59%
Otro	12	7%

Dentro de las respuestas de Otro, la mayoría de profesionales especifican que no tienen relación mientras que otros denuncian el hecho que se lleven a cabo cirugías menores, cortes de orejas y rabos, y asesoramiento veterinario.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

Respecto a las tiendas de animales, ¿ha detectado que se lleven a cabo estas tareas por parte de personal no veterinario?

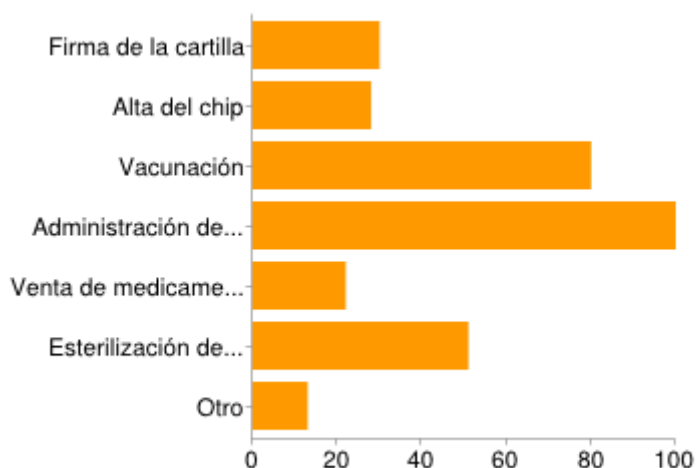
Firma de la cartilla	37	22%
Alta del chip	13	8%
Vacunación	79	46%
Administración de medicamentos sin prescripción facultativa	107	63%
Venta de medicamentos	112	66%
Otro	12	7%

La respuesta Otro engloba tanto profesionales que no tienen relación con criaderos en su actividad profesional como diversos que denuncian la firma de cartillas sin la administración de dosis vacunales y de desparasitación, asesoramiento, diagnóstico y propuesta de tratamientos;

y más habitualmente la venta de pienso de prescripción veterinaria. Sólo se ha mencionado un caso en que no ha encontrado ninguna anomalía en la labor de los criaderos.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

Respecto a las protectoras, ¿ha detectado que se lleven a cabo estas tareas por parte de personal no veterinario?

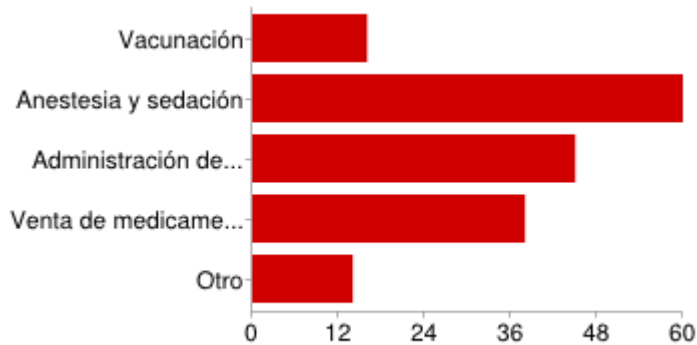

Firma de la cartilla	30	18%
Alta del chip	28	16%
Vacunación	80	47%
Administración de medicamentos sin prescripción facultativa	100	59%
Venta de medicamentos	22	13%
Esterilización de animales	51	30%
Otro	13	8%

La mayoría de profesionales que han marcado Otro han dado como respuesta que no han encontrado anomalías en la práctica diaria de las protectoras. Únicamente ha habido tres casos en que han descrito desparasitación, diagnóstico y eutanasias llevadas a cabo sin supervisión veterinaria en estos centros.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

Respecto a las peluquerías, ¿ha detectado que se lleven a cabo estas tareas por parte de personal no veterinario?

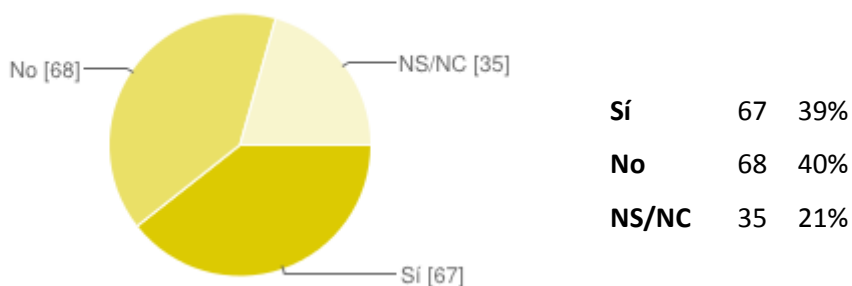

Vacunación	16	9%
Anestesia y sedación	60	35%
Administración de medicamentos sin prescripción facultativa	45	26%
Venta de medicamentos	38	22%
Otro	14	8%

La mayor parte de los profesionales que han respondido Otro no tienen relación con este sector o no les consta tales actividades. Un pequeño número han detectado centros en los que se diagnostica a los animales y hacen recomendaciones sobre el tratamiento sin vender ningún medicamento, también se menciona la venta de alimentos para mascotas.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

¿Conoce algún caso en que personal contratado ejerza funciones o tareas propias del veterinario sin poseer el título de licenciado?

En caso afirmativo, describa el caso:

De las 67 personas que han contestado de forma afirmativa la pregunta anterior, 56 han concretado más en este apartado. De esta manera las irregularidades más comunes, ordenadas de mayor a menor frecuencia, son:

- Auxiliares técnicos veterinarios que llevan a cabo tareas exclusivas del veterinario (pasar consulta, cirugías sencillas, vacunación, anestesia, guardias, venta de medicamentos, prescripciones), tanto en pequeños como grandes animales.
- Consejos dados por personal de diferentes establecimientos (tiendas de animales, grandes superficies, almacenes de piensos) sobre diagnóstico y tratamiento de enfermedades, y venta en ocasiones de los medicamentos.
- Administración de vacunas y medicamentos, definición de pautas de desparasitación, realización de pequeñas curas e intervenciones y anestesias/sedaciones por personal no veterinario (tiendas de animales, criadores, peluquerías).
- Colocación de chip y firma de cartilla por empleados de tiendas de animales y criadores.
- Estudiantes de veterinaria en prácticas o personas sin titulación realizando labores del veterinario sin supervisión o contratados como auxiliares técnicos veterinarios.
- Realización de higiene dental y monitorización de anestesia por parte de personal no cualificado.
- Biólogos dedicados a la investigación que desempeñan labores de veterinario de forma deficiente.
- Protectoras con personal no licenciado que realiza trabajos competencia del veterinario.
- Profesores de equitación diagnosticando y tratando cólicos y cojeras.
- Controles de sanidad alimentario por parte de personal no cualificado.
- Personal de farmacia veterinaria que venden medicación sin consultar antes al veterinario.

Encuesta para no-profesionales del sector veterinario

*obligatorio

Edad* _

Sexo* _

Hombre

Mujer

¿Sabe usted de qué se trata el intrusismo laboral?* _

Sí, lo tengo muy claro

Sí, pero tengo dudas

No

Otro:

¿Tiene o ha tenido mascota?* _

No

Perro

Gato

Otro:

¿Dónde adquirió su mascota?

Criadero

Tienda de animales

Particular

Protectora

Otro:

¿Sabe usted cuáles son aquellas actividades competencia exclusiva de un veterinario* _

_Puede marcar más de una opción

Vacunación

Desparasitación

Administración de medicamentos

Cirugía

- Anestesia y sedaciones
- Adiestramiento
- Tratamiento de trastornos de conducta
- Venta de piensos especializados
- Venta de medicamentos
- Peluquería
- Otro:

A la hora de requerir un servicio veterinario, ¿adónde va?

- Consultorio veterinario
- Clínica veterinaria
- Hospital veterinario
- Veterinario a domicilio contactado por anuncios (Internet, periódico etc.)
- Otro:

¿Alguna vez ha utilizado algún servicio veterinario con precios muy por debajo de los habituales?*_

- Sí
- No
- NS/NC
- Otro:

En caso afirmativo indique cuáles:

¿Dispone el centro de un veterinario?

- Sí
- No
- NS/NC

SI ALGUNA VEZ HA IDO A UNA PELUQUERÍA DE MASCOTAS O VA HABITUALMENTE:

¿Le ha ofrecido algunos de los servicios mencionados a continuación?

- Tranquilización o sedación para realizar el servicio
- Vacunación
- Desparasitación
- Administración de medicamentos

- Adiestramiento
- Tratamiento de trastornos de conducta
- Venta de piensos especializados
- Venta de medicamentos (incluido pipetas, collares, sprays, limpiadores de oídos...=
- Otro

En caso que le hayan vendido/administrado algún medicamento, especifique cuál:

A LA HORA DE ADQUIRIR SU MASCOTA:

Se le entregó con: Puede marcar más de una opción

- Cartilla
- Pasaporte
- Chip
- Vacunas
- Desparasitaciones
- Otro:

En caso afirmativo, ¿sabe si alguna de las opciones anteriores la realizó un veterinario?

- Sí
- No
- NS/NC

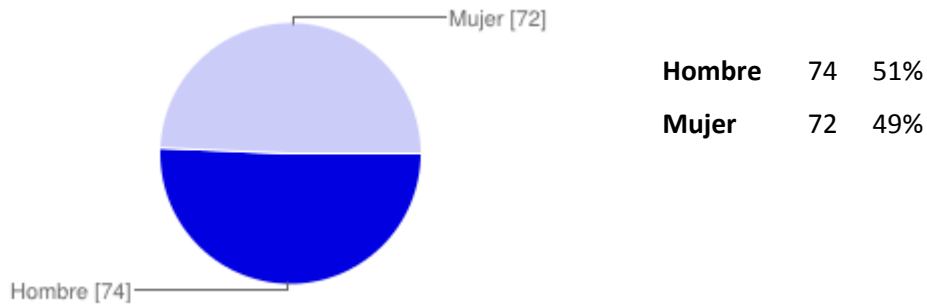
En el centro donde adquirió su mascota se le facilitó:

- Medicamentos (antibióticos, antiparasitarios...)
- Piensos
- Adiestramiento
- Otro:

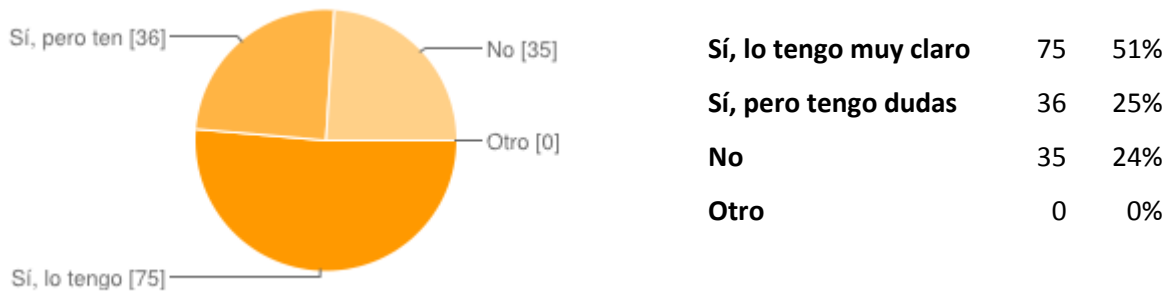
Resultados de la encuesta para no profesionales del sector veterinario

La encuesta ha sido contestada por 146 personas que no están relacionadas con el sector veterinario de edades comprendidas entre los 18 y 63 años.

Sexo:

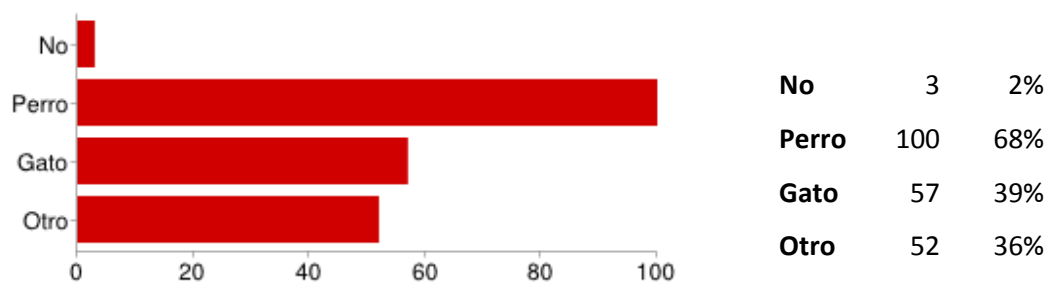

¿Sabe usted de qué se trata el intrusismo laboral?

Destacar que la mayoría de personas que respondieron a la pregunta con un “No” son jóvenes de entre 20 y 25 años.

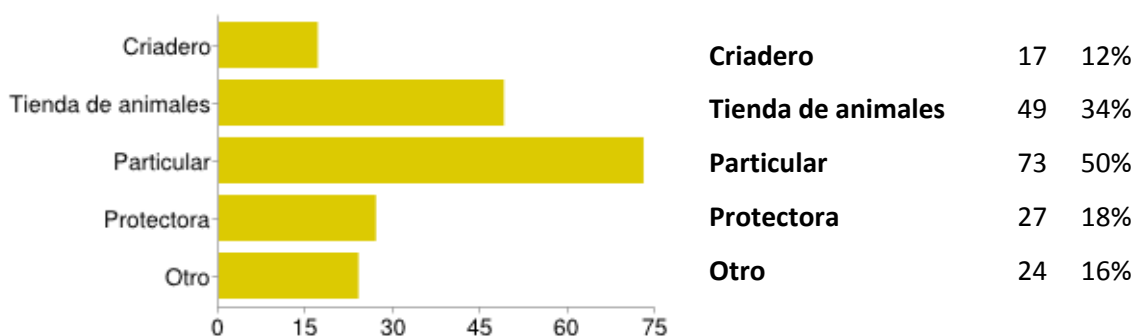
¿Tiene o ha tenido mascota?

Dentro de la respuesta de “Otro” se encuentran mascotas tan dispares como periquitos, canarios, tortugas terrestres y acuáticas, peces, caballos, asnos, cobayas, conejos, loros, hurones, hámsters, carolinas, ranas, yacos, chinchillas, pogonas, jerbos, tórtolas, jilgueros, pollitos, ninfas, ardillas coreanas, erizos, urracas y codornices. Aún así, los animales exóticos más comunes son los conejos, los periquitos y los peces.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

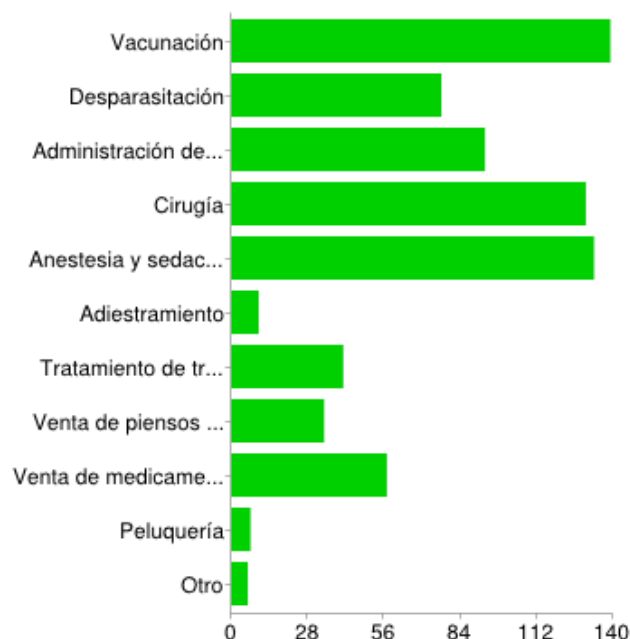
¿Dónde adquirió su mascota?

En la respuesta “Otro” se engloban diversos orígenes no contemplados inicialmente en la encuesta como regalos, animales abandonados recogidos directamente de la calle o el campo, premios de feria en el caso de peces e internet.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

¿Sabe usted cuáles son aquellas actividades competencia exclusiva de un veterinario?

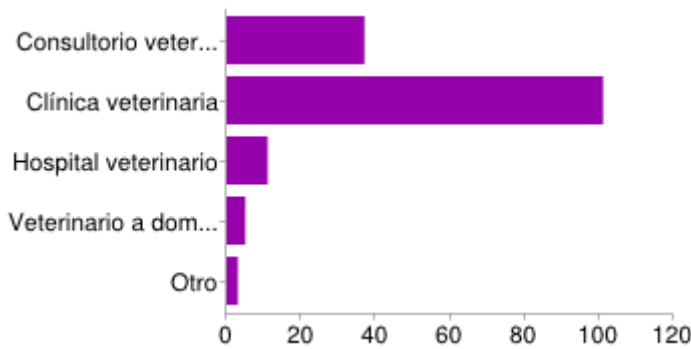

Vacunación	139	95%
Desparasitación	77	53%
Administración de medicamentos	93	64%
Cirugía	130	89%
Anestesia y sedaciones	133	91%
Adiestramiento	10	7%
Tratamiento de trastornos de conducta	41	28%
Venta de piensos especializados	34	23%
Venta de medicamentos	57	39%
Peluquería	7	5%
Otro	6	4%

Sólo en dos casos se ha especificado dentro de la respuesta "Otro". En un caso la persona ha añadido la identificación de mascotas perdidas a las competencias exclusivas del veterinario, mientras que la otra persona no sabía cuales eran dichas competencias.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

A la hora de requerir un servicio veterinario, ¿adónde va?

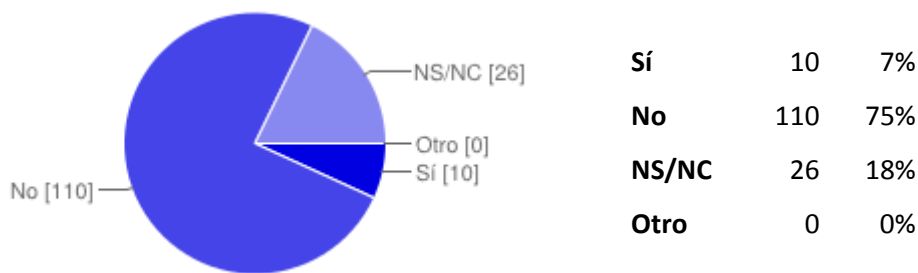

Consultorio veterinario	37	25%
Clínica veterinaria	101	69%
Hospital veterinario	11	8%
Veterinario a domicilio contactado por anuncios (Internet, periódico etc.)	5	3%
Otro	3	2%

En "Otro" han incluido a los veterinarios comarcales o pertenecientes a las cooperativas del entorno.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

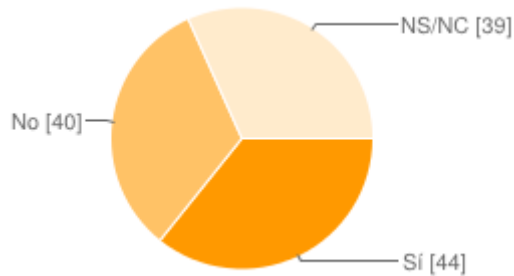
¿Alguna vez ha utilizado algún servicio veterinario con precios muy por debajo de los habituales?

Los encuestados que han respondido afirmativamente especifican, principalmente, las ofertas que ofrecen las protectoras para esterilizar a los animales adoptados, bajadas de precio en las vacunas (aunque en alguna ocasión no destacan por su bajo precio si no por la diferencia por el habitual, de 60 a 40€), el pago únicamente del material y no de la mano de obra, y la recurrencia a veterinarios a domicilio y amigos.

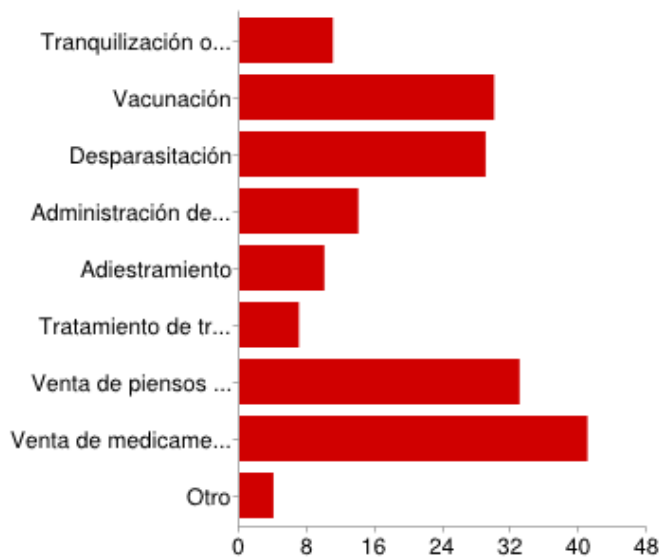
SI ALGUNA VEZ HA IDO A UNA PELUQUERÍA DE MASCOTAS O VA HABITUALMENTE:

¿Dispone el centro de un veterinario?

Sí	44	30%
No	40	27%
NS/NC	39	27%

¿Le ha ofrecido algunos los servicios mencionados a continuación?

Tranquilización o sedación para realizar el servicio	11	8%
Vacunación	30	21%
Desparasitación	29	20%
Administración de medicamentos	14	10%
Adiestramiento	10	7%
Tratamiento de trastornos de conducta	7	5%
Venta de piensos especializados	33	23%
Venta de medicamentos (incluidas pipetas, collares, sprays, limpiadores oídos...)	41	28%
Otro	4	3%

En ningún caso los encuestados que han respondido “Otro” han especificado que servicios adicionales se les ha ofrecido.

Cabe destacar que en algunos casos se les ha brindado a los clientes la oportunidad de disponer de prestaciones veterinarias (vacunación, administración de sedantes) sin que el centro disponga de dichos profesionales.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

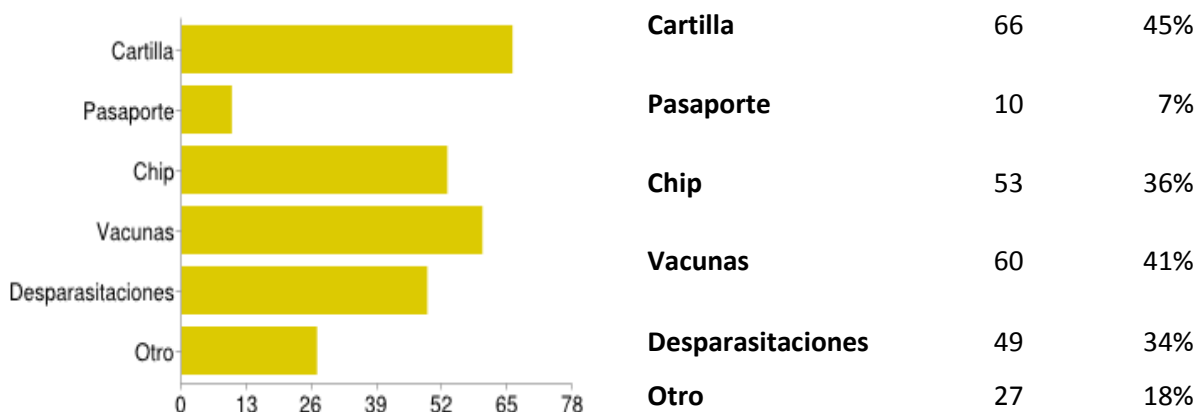
En caso que le hayan vendido/administrado algún medicamento, especifique cuál:

Las respuestas obtenidas han sido mayoritariamente collares antiparasitarios, limpiadores de oídos, pipetas, pastillas antihelmínticas.

En casos aislados también se han comercializado insulina canina (Caninsulin), IECA (Fortekor), glucocorticoides, champús especiales, pastillas tranquilizantes, homeopatía, antibióticos, colonias, modificador del pH de las lágrimas.

A LA HORA DE ADQUIRIR SU MASCOTA:

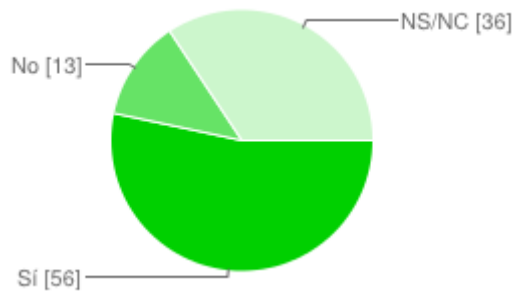
Se le entregó con:

Los encuestados que han respondido “Otro” a la pregunta es debido a que sus mascotas no se les entregó con nada de lo mencionado, y prácticamente en su totalidad dichos animales provenían directamente de la calle o de particulares.

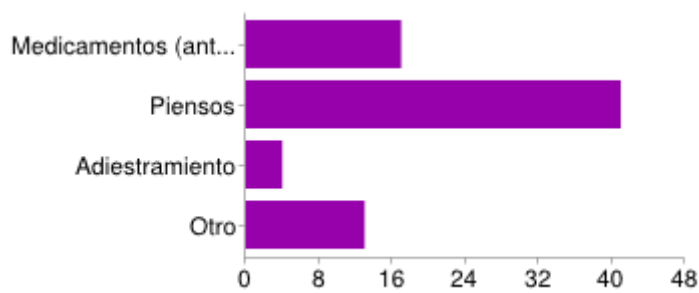
En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

En caso afirmativo, ¿sabe si alguna de las opciones anteriores la realizó un veterinario?

Sí	56	38%
No	13	9%
NS/NC	36	25%

En el centro donde adquirió su mascota se le facilitó:

Medicamentos (antibióticos, antiparasitarios...)	17	12%
Piensos	41	28%
Adiestramiento	4	3%
Otro	13	9%

Dentro de la respuesta "Otro" se encuentran juguetes, accesorios y complementos, o bien nada debido al origen de los animales.

En esta pregunta se podía marcar más de una opción por lo que es posible que la suma de porcentajes sea superior al 100%.

CONCLUSIONES

Para finalizar el trabajo, presentamos las conclusiones de cada uno de los apartados que hemos ido tratando a lo largo de este.

En cuanto a la legislación, ya ha sido comentada en su correspondiente apartado por tanto, a continuación resumiremos los casos que hemos trabajado y expondremos nuestras conclusiones:

- Caso 2003 Tenerife: Consiste en una desestimación de apelación hecha a una condena en 2002, en la cual se establece una pena de multa de 3 meses 6 euros diarios para el imputado. EL acusado ejerció durante los años 1995 96 y 97 en un centro clasificado como “clínica veterinaria, tienda especializada”, dispensando y suministrando vacunas y sellando las cartillas. El tribunal concluye que el acusado “se ha dedicado a actividades propias de personas con una cualificación profesional que no posee” y la infracción ha sido repetida. Por los actos realizados se decide la cuantía de 6 euros y no una mayor
- Caso 2004 Madrid: el imputado haciéndose pasar por veterinario, sin tener título oficial habilitante, actuaba como tal tratando a los animales. Ponía vacunas antirrábicas utilizando el número de colegiado de un antiguo compañero sin su consentimiento. Anteriormente se había considerado que no había perpetuación del delito; pero en esta ocasión se estima estudiar y juzgar el caso ya que si parece que haya delito de intrusismo.
- 2009 La Coruña: tres acusados por intrusismo, visitaban explotaciones ganaderas. Se absuelve uno de los acusados ya que solo realiza inseminaciones: “se puede realizar el acto mecánico de la inseminación como ayudantes o colaboradores de los veterinarios”. En el caso de los otros dos, se encuentra material de uso exclusivo veterinario y medicamentos veterinarios en sus vehículos; además hay constancia de que realizaban controles de reproducción por lo que si incurrían en delito de intrusismo y se les condena a 6 meses de multa.
- 2009 Cantabria: el acusado ejercía de encargado de una floristería dedicada a la venta de animales doméstico. Careciendo de la titulación de veterinario, efectuaba las ventas de animales domésticos previa vacunación de los mismos, tras adquirir las correspondientes vacunas en establecimientos farmacéuticos. Facilitaba a los compradores una cartilla sanitaria, consistiendo en realidad de una fotocopia de una verdadera cartilla de un perro, manipulada y alterada y firma da por él, Se le condena por un delito de intrusismo ya que realizaba actos para los que carecía de titulación.
Anteriormente también se le había acusado de falsedad de documento público, pero en esta vista se le absuelve de este delito ya que lo que él entregaba era una fotocopia que se reconocía como tal y no se podía confundir con un documento oficial

De estos casos podemos sacar varias conclusiones:

- Para cometer un acto de intrusismo es suficiente con ejecutar con conocimiento actos de una determinada profesión para la cual no se tiene la debida cualificación, no es necesario otorgarse públicamente la condición de veterinario

- La intención de quien realiza el acto de intrusismo tampoco influye en su condena.
- A la hora de determinar si ha habido un delito de intrusismo, lo importante es analizar las acciones se han cometido para ver si son exclusivas de un veterinario o no (vemos los absueltos por haber inseminado)
- Las sanciones suelen ser de tipo monetario o en el caso que el delito realizado sea muy grave se penaliza con la inhabilitación de la persona.

Seguidamente, vamos a hacer un comentario de las cinco noticias de prensa nombradas anteriormente que hemos considerado más representativas del tema tratado en el trabajo:

Los veterinarios alertan del intrusismo existente en su sector, Noticias de Navarra, 2014

En este artículo de prensa podemos ver como hay opiniones que el intrusismo laboral ha aumentado en los últimos años, y que es un hecho difícil de demostrar. La acción mas frecuente y fácil de demostrar seria la falsificación de firmas para justificar un acto que ha realizado una persona no cualificada.

Condenan a tres trabajadores de una clínica veterinaria de Arzúa por intrusismo laboral, La Voz, 2008

En este artículo de prensa se nos explica el caso de tres trabajadores de una clínica que fueron condenados por intrusismo laboral por realizar actos veterinarios para los que no tenían la titulación. Los hechos fueron investigados por el Seprona y con la ayuda de varios testigos que declararon durante el juicio estos trabajadores fueron condenados a una pena de nueve meses de multa.

Detenida una falsa veterinaria en Algeciras que ejercía sin titulación, horadelsurdigital.com, 2014

En esta tercera noticia, de este actual año, vemos que se detectaron irregularidades en el funcionamiento de una clínica veterinaria, en la cual la persona que ejercía carecía de titulación y realizaba las acciones propias de una veterinaria bajo la identidad de su compañera. Finalmente se le imputa a esta trabajadora un delito de estafa.

Condenan al dueño de una yeguada a pagar una multa por intrusismo veterinario, Veterinaria.org, 2013

En la siguiente noticia, esta descrito el caso del propietario de una yeguada, que pese a haberse formado sobre reproducción equina, estaba realizando intrusismo laboral al realizar la inseminación artificial a sus yeguas, ya que esta actividad deber hacerse como mínimo supervisada por un veterinario.

Localizada en Vera una clínica veterinaria clandestina con graves deficiencias de higiene, el Periódico digital, 2013

En este quinto caso, se muestra el caso de una persona extranjera que al adoptar unos galgos en una clínica en España denuncia el mal estado de estos e irregularidades en las analíticas y documentos que le adjunta. Al realizar la investigación, se encuentra que la veterinaria estaba inhabilitada desde hacía varios años además de tener la clínica en deficientes condiciones, con medicamentos caducados, anulados y almacenados incorrectamente. La veterinaria contaba con antecedentes e imputaciones anteriores, pero al cerrar la noticia todavía no había una resolución del caso.

Juicio a la directora de una perrera por miles de sacrificios, El País, 2012

En la última noticia, nos es explicado el caso de la presidenta y empleado de una asociación por la defensa de los animales, que entre otras cosas realizaban la eutanasia a animales sin tener la formación requerida. Además de tenerlos en condiciones insalubres hecho que también conlleva una condena de maltrato animal. En el momento de la publicación de la noticia no hay resolución del caso porque se encontraba recurrido.

Como conclusión final de este conjunto de noticias, no es difícil encontrar artículos de prensa o noticias referentes al intrusismo laboral en la profesión veterinaria. Dentro de todas estas, encontramos que se dan casos en múltiples ámbitos, desde infracciones en la realización de eutanasia en clínicas veterinarias hasta el ejercicio ilegal de los mismos profesionales al estar inhabilitados. En muchos casos las sentencias son recurridas posiblemente porque no saben que están realizando actividades reservadas al sector veterinario.

En cuanto a los resultados de las encuestas de los profesionales del sector veterinario encontramos que la mayoría de personas que trabajan en este sector son mujeres jóvenes que se dedican principalmente a la clínica de pequeños animales.

La mayoría de veterinarios sabrían definir el concepto de intrusismo laboral aunque desconocen la legislación que existe al respecto.

Más de la mitad han detectado casos de servicios ofrecidos por profesionales no cualificados, que se ha acentuado con la crisis y la subida del IVA en el sector clínico.

De los veterinarios que tienen contacto habitual con criaderos, más de un 80% han advertido la administración de vacunas y de medicamentos sin la prescripción y supervisión de un facultativo, pero otros determinan que algunos de estos centros llevan a cabo cirugías menores.

En cuanto a las tiendas de animales, el número de profesionales que han detectado vacunaciones en los establecimientos baja del 50% aunque la administración de medicamentos sin prescripción veterinaria se encuentra por encima del 60%. Porcentaje similares se

encuentran en el caso de las protectoras, donde un 30% de los encuestados conoce centros donde se lleva a cabo la esterilización de animales.

Por último en lo que se refiere a los diferentes establecimientos, se encuentran que las actividades clasificadas dentro del intrusismo laboral en las peluquerías caninas son diferentes a los centros anteriores. En este caso, un 35% de los veterinarios son concededores del uso de anestesia y sedaciones sin la presencia y control de un profesional cualificado, mientras que el porcentaje de vacunaciones que se llevan a cabo en peluquerías son muy inferiores a los comentados anteriormente.

Un dato más interesante de cara al tema de nuestro trabajo es que el 40% de los encuestados conocen algún caso de personal contratado que ejerce funciones propias del veterinario sin estar licenciados. Lo más habitual suelen ser auxiliares técnicos veterinarios llevando a cabo tareas exclusivas del veterinario, consejos sobre diagnóstico y tratamiento dado por personas no cualificadas, y administración de vacunas y medicamentos por no licenciados.

De esta manera las conclusiones que podemos extraer de esta encuesta son:

- Los profesionales veterinarios saben en qué consiste el intrusismo laboral pero no su legislación.
- Los veterinarios son conscientes del intrusismo laboral del sector.
- Los centros donde más se da esta infracción es en criaderos y tiendas de animales, sobretodo en la administración de vacunas.
- Existe un número importante de auxiliares técnicos veterinarios realizando funciones que no son de su competencia.

Por otra parte, las encuestas hecha a no profesionales del sector veterinario iban encaminadas a saber si los propietarios de mascotas conocen la existencia del intrusismo laboral en el sector veterinario y a intentar descubrir en que centros se le ofrecen servicios que no son de su competencia.

La encuesta se ha realizado a hombres y mujeres en iguales proporciones de entre 18 y 63 años, la mayoría que tienen o han tenido mascotas. Del total de encuestados la mitad de ellos tenía muy claro en qué consistía el intrusismo laboral, mientras que del 25% que lo desconocía la mayor parte eran jóvenes de 18-25 años.

En cuanto a la mascota que tienen los encuestados próximo al 70% son perros y el 40%, aunque encontramos un gran número de personas que son propietarios de animales considerados exóticos (periquitos, peces, hurones...). La mayoría de ellos adquirió su mascota en una protectora o directamente de un particular.

Sobre las tareas exclusivas del veterinarios se encuentran resultados un poco chocantes, debido a que se adjudican a la profesión funciones que no son exclusivas e incluso no puede llevar a cabo dicho profesional como puede ser la venta de medicamentos mientras que dejan fuera otras como el tratamiento del trastorno de la conducta. Aún así entorno al 90% de los encuestados tienen claro que la vacunación, la anestesia y sedación, y la cirugía sólo deben llevarse a cabo por dichos profesionales.

Los propietarios suelen acudir a clínicas veterinarias y no han encontrado ofertas con precios exageradamente bajos que nos hagan pensar que personal no licenciado ejerza como tal.

En cuanto a los propietarios que suelen acudir a peluquerías caninas casi un tercio desconoce si el centro dispone o no de un veterinario, hecho importante ya que en muchos de estos centros se ofrece la sedación o anestesia para poder manipular al animal y es necesario que este presente un profesional cualificado. Algunos encuestados afirman que se les presta este servicio sin disponer la peluquería de veterinario.

Debida al alto número de animales adoptados, recogidos directamente de la calle o cedidos por particulares, las mascotas adquiridas con chip, pasaporte y vacunación son relativamente bajas, rondando el 35-40% del total. Aún así sólo el 50% está seguro que dichas acciones fueron llevadas a cabo por un veterinario.

A partir de todos estos datos podemos determinar que aunque un buen número de propietarios conozcan en qué consiste el intrusismo laboral, éste les puede ser altamente difícil de detectar debido a que no siempre tienen claro cuáles son las competencias exclusivas del veterinario. También se puede verificar y comprobar los resultados obtenidos en la encuesta anterior en qué se ve reflejado claramente que el intrusismo laboral en el sector veterinario se da en ámbitos muy diversos y muy habitualmente.

De esta manera, y como conclusión final, realizando este trabajo nos hemos dado cuenta que la población no está muy concienciada con el intrusismo laboral, como mínimo en el sector veterinario. Por una parte, los veterinarios son concoedores de múltiples situaciones en que esta infracción se lleva a cabo y son pocas las veces en los que se denuncian, aún siendo unas de las obligaciones que expresa el código deontológico. Por otra parte, los propietarios de animales no tienen muy claras las funciones exclusivas del veterinario por lo que no pueden discernir si se está cometiendo o no infracciones en el ejercicio de la profesión. Aún así, cuando el intrusismo laboral llega a juicio, suelen resolverse con multas y penas únicamente económicas, hecho que no nos parece lo suficientemente duro teniendo en cuenta que pueden estar en juego la vida de los animales.

BIBLIOGRAFÍA:

Fuentes de la información contenida en los diferentes apartados del trabajo:

▪ **Legislación:**

1. *Ley 7/2006, de 31 de mayo, del ejercicio de profesiones tituladas y de los colegios profesionales:*

<http://www.boe.es/boe/dias/2006/07/06/pdfs/A25338-25352.pdf>

2. *Artículo 403 Código Penal:*

http://noticias.juridicas.com/base_datos/Penal/lo10-1995.l2t18.html

▪ **Código deontológico:**

1. *Normes Deontològiques Comuns a la Profesió Veterinaria Catalana*, web del Colegio Veterinario de Barcelona:

http://www.covb.cat/COVB/userfiles/COVB/file/Normes_deontologiques.pdf

2. *Código Deontológico de la Profesión Veterinaria*, web de la Organización Colegial Veterinaria Española:

<http://www.colvet.es/modules.php?name=legislacion&idwebstructure=228&sec=8&subsec=1&nRec=&idlegislacion=14>

▪ **Artículos de prensa:**

1. Los veterinarios alertan del intrusismo existente en su sector - Noticias de Navarra (22/09/2014).
2. Condenan a tres trabajadores de una clínica veterinaria de Arzúa por intrusismo laboral - La Voz (18/09/2008).
3. Detenida una falsa veterinaria en Algeciras que ejercía sin titulación - www.horadelsurdigital.com (30/04/2014).
4. Condenan al dueño de una yeguada a pagar una multa por intrusismo veterinario - www.veterinaria.org (01/02/2013).
5. Localizada en Vera una clínica clandestina con graves deficiencias de higiene - Almería 360 periódico digital (29/10/2013).
6. Juicio a la directora de una perrera por miles de sacrificos - El País (12/02/2012)

- **Casos sobre intrusismo laboral:** conjunto de cuatro casos reales proporcionados por Elena Oller i Sautès, del departamento jurídico del Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona.